

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 706.

Fanyar demokrácia.

Budapest, január 30.

Gróf Tisza István a tegnapi Khuenbanketen fanyar kedvvel, de tőle még így is meglepetésül, demokratának vallotta magát és most ő hirdette a többségnek és az országnak, hogy a választójog demokratikus kiterjesztése elől többé nem lehet elzárkózni s hogy a véderőreform elintézésével éppen azért kell sietni, mert így szabaddá tesszük az utat a demokratikus haladás számára.

Mikor a demokrácia legfrissebb apostolának ezt a meglepő szereplését látjuk: első gondolatunk az a régi bölcs közmondás, hogy „amikor a paraszt tyukot eszik, vagy a paraszt beteg, vagy a tyuk.” Mikor Tisza István felcsap demokratának, akkor vagy a politika beteg, vagy az a demokrácia. Sőt az a valószínűbb, hogy a politikai helyzet is beteg s az a demokrácia is beteg. Ezt az utóbbit valami különösen bizonyítani sem kell. Azt a demokratikus választójogi reformot, melyet Tisza István a kor elutasíthatlan követelésének mond, nem jó volna egy igazi demokratának beadni, mert politikai görösöket kapna tőle. Az a demokratikus választójogi reform, melyhez ime Tisza István is hozzájárul, sőt amelyet maga sürget a nyilvánosság előtt, olyan messze esik az

igazi reformtól, mint a hold képe a folyóvízbeli árnyékától.

De ne nézzük most, milyen demokratikus reformra gondolhat Tisza István, hanem nézzük inkább azt, mi rejlik amögött a taktika mögött, hogy a demokratikus reform szükségét éppen Tisza István s éppen most hirdeti?

Ha a tegnapi banketen ez a beszéd Tisza István ajkairól hangzott el, ez azt jelenti, hogy a miniszterelnök meg akart előzni minden olyan ellenvetést, mintha a kormány hiába ígérné a demokratikus reformot, mert Tisza István ugyanis megakadályozná az ígérlet beváltását. Khuen tehát azt a taktikai formát választotta, hogy jelentse be maga Tisza István a demokratikus választójogi jogot. Akkor tudni fogja mindenki, hogy ez a kormány álláspontja és hogy ahhoz Tisza István is hozzájárult. Ezért kellett a Justh-pártnak szóló békeüzenetet éppen Tisza Istvánnak elmondania. Igen ám, de mivel vette és vehette rá Khuen miniszterelnök Tisza Istvánt, hogy ezt a nyilatkozatot megtegye? Egész világ tudja, hogy eddig halandó ember Tisza Istvánt a demokratikus választójog mellé kapacitálni nem tudta. Próbálta ezt kinevezése alkalmával Khuen: Tisza hallani sem akart róla. Próbálta a tudomány, a publicisztika, a közvélemény, az ellenzék: Tisza István egyikre sem hallgatott. S noha tudta, hogy a

demokratikus választójog mellett foglalt állást a korona is: Tisza nem állt kötélnék, hanem ismételt felszólalásaiban ő próbálta meggyőzni a koronát, hogy a demokratikus választójog ártani fog a nagyhatalmi gondolatnak, talán még a dinasztianak is. Hát mi volt az a bűvös szó és az a bűvös hatalom, mely most egyszerre váratlanul és meglepetésszerűen levette az ellentállás lábairól Tisza Istvánt?

A választ nem nehéz megtalálni. Tisza Istvánnak nem imponál senki és semmi. A tudomány érvei épp oly kevéssé hatnak rá, mint a népgyűlések záptojásai. A saját nevében maga Khuen is hiába próbálta kapacitálni. Az utolsó órákban tehát olyan kapacitálónak kellett jelentkeznie, aki az összes eddigi kapacitálónál s a tudománynál is hatalmasabb, legalább is Tisza István szemében. Így már aztán, ugy-e, nem nehéz kitalálni, hogy a demokráciának megint felülről akadt szószólója. Felülről követelik a demokratikus választójog alapján a békét. Felülről nyultak ismét a demokratikus fegyverhez és pedig azért, mert Apponyi, Kossuth és Andrássy ajánlata a nemzeti követeléseket helyezte előtérbe. Mihelyt ugyanis katonai téren akarunk valamit követelni, Bécs mindjárt ráemlékszik az általános választójogi jogra. Hogy katonai téren ne kelljen engednie,

A hattyudal.

Irtá: Paizs Ödön.

(Utánnemzés tiszta.)

Ott állt a hid közepén. Alatta aludt a Duna. Csöndesen simultak egymáshoz a hűs hullámok, csak néha rezzenetek meg, ha a szellő ezeliden surlotta a hátukat. Alig látott le a habokig, sűrű sötétség feküdt rá az egész tájakra, csak a parti gázlámpák fénye tánczolt a nyugvó vizen. Egy-két pillanatig még ott vibráltak a víz tükörén, aztán elnyultak, hosszú, fényes sávot rajzoltak rá a halkán folydogáló vízre...

A vén színész a mélységbe bámult. Ugy tetszett neki, mintha két hullám lassan szétvált volna. Csöndesen egymásra hajoltak, nagy üreget vájtak ki a habokban: körülbelül két méter, szűk, mintha a természet szabta volna a vizes koporsót... De aztán esüggeden elmosolyodott. A kacaj a szája szögletén meghúzódott, nem mert széjjel terpeszkedni és ezért olyan furesán vigyorította el az orcáját. A mosolyból nagy fájdalom, valami lemondásféle rezgett ki. Olyan volt a mosolya, mint aki már azért kacaj, mert elfolytak a könnyei, mert sirni már nem tud, olyan volt a mosolya, mint aki már túl van mindenben, aki megmosolyogja saját magát és szembe kacaj az élettel: csak jobb jöhet, rosszabb már nem lehet...

És lassan elgondolta azt is, hogy most már nem először áll itt. Halványan visszaemlékezett, hogy már sokszor bámult bele énytelen szemmel a nuha hullámokba, sok-

szor nyílt már meg előtte ez a csöndes koporsó.

Az első csalódásra még emlékszik is. Reggeltől estig robotolt a kenyérért, de ami időt meg tudott magának takarítani a megszámlált percekéből, egy versnek szentelte. Hogy mi volt a címe, a tartalma, hogy ki írta, már nem emlékszik. De akkor annyira abban a hangulatban élt, hogy egygyé vált a költővel, hogy még az érzésük is közös volt. Minden szavát magába szívta, a gondolatok is az övé lettek, a sok gyönyörű szó megkapta a szívet. És ekkor határozta el, hogy nem tartja magában azt a sok szépet, ugye érezte, hogy másnak is joga van abból a kincsből elvenni sokat és sokat, amit csak ő értett meg igazán. Eljött a várvavárt mulatság, ahol kiállt a pódiumra és szavalni kezdett.

Amikor az első szavak zugva, dübörögve előtörték a torkából, az emberek összenéztek, fölesillant a tekintetük és a következő pillanatban zugó nevetés morajlott végig a hallgatóságban. Kacagtak, vihángzóltak, a vége füty, csuf bukás volt.

És akkor idejött. Elmenekült onnan, ide rohant. Kétségbeesett fájdalom vett erőt rajta, nem bírta tovább. Érezte, hogy nem értik meg. Fájt neki, hogy az emberek csak mosolyognak, nevetnek rajta, pedig az a sok merész, szép gondolat már égeti a lelkét, meg kell osztani másokkal, nem maradhat csak az övé.

Lenn a hullámok háborogtak. Az egyik a másikhoz csapódott és a zaj olyan különösen kiállt föl, hogy a férfi ugye érezte, hogy még az apró vizesöppök is kacagnak rajta.

Halkan szétvált két hullám és a fiatal teste lomhán bukkott bele a habokba...

Szerencsére kimentették. Az ágyához eljött valaki, aki együtt érzett vele. Az is lehet, hogy nem ült le melléje senkise, csak a lázalmából csöppent oda egy szomorú, sápadt fiú. Szelid kezével gyöngéden végigszaladt a fiú arcán és csöndesen biztató szavakat sugott a fülébe:

— Eddig homályos, rejtelmes volt nekem az a költemény, de most világos, gyönyörű. Dolgozz tovább és ird le, amit sejtessz. A hangod nem szavalásra termett. Sikoltások kelnek ki a tompa, zugó hangtömegből, ha fájdalom van; rikoltanak a szavak, ha nevetni akarsz...

És ez lett a fiú vége. Amiket elgondolt, papírra vetette. De amíg gondolatai, érzései leheletfinomak, gyönyörűek voltak, a szavak otrombán, erősen brutálisan hullottak ki a tollából, darabos, esetlen volt a stílusa.

De azért folyton irt. Valami örült lázas vágy fogta el s minden gondolatát a papírra akarta vetni. Néha-néha órák hosszat törte a fejét egy-egy elszalasztott gondolat miatt, rosszkedvű lett, lehangolt, nagy fájdalommal nézett az emberek szemébe, akik gondtalanul rohantak el mellette és talán sohase tudják meg, hogy azon a délután mennyit vesztettek...

Csak nehezen, nagyon nehezen tudta a sok rakoncátlan ideát egy novellába sűríteni. A mesével, a kompozícióval nem sokat törődött, csak a gondolatok csapongtak féktelenül minden sorában. Semmit se tudott úgy látni, mint a többi emberek. Sokkal színesebb, melegebb volt előtte a világ, a refor-

kijátszsa a nemzeti ellenzék ellen az általános választói jogot. S ezzel jött haza Khuen. A korona nem katonai koncessziók, hanem választójogi ígéret alapján kívánja a békét. A korona csorbítottan véderőreformot akar olyan ellenérték fejében, melynek a katonai kérdésekhez nincs köze. S mert Khuen ezt az ultimátumot hozta, azért lett Tisza Saulusból Tisza Paulus, azért lett a demokrácia dühös ellenségéből a demokrácia apostola.

A Khuen-banket eseményei után világosan látjuk a helyzetet. A korona követeli a katonai javaslatok elintézését, de nehogy nemzeti koncessziókat kelljen adnia, inkább parancsszóval a demokrácia mellé rendeli a parlamenti többséget. Legyen véderőreform, de olyan, amilyen a hadvezetőségnek tetszik s aztán lehet demokratikus választóreform is, ha esetleg az a demokrácia kissé fanyar is. És ilyen körülmények között remél békét kaphatni a kormány: nemzeti engedmények nélkül és elkényszeredett, fanyar demokráciával. De vajjon kapható lesz-e ilyen nemzeti vívmányokhoz a Kossuth-párt és ilyen fanyar demokráciához a Justh-párt?

Budapest, január 30.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjére tűzte: az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslat harmadik olvasását, a külföldi dohány és dohánygyártmányok után fizetendő engedélyilleték megváltoztatásáról, a mesterséges édesítőszerek állami egyedárúságáról, Fogaras-Bihar-és Szatmár vármegyék pótdózájáról, illetve községek átesatolásáról szóló törvényjavaslatokat, egy miniszteri és egy számvizsgáló-bizottsági jelentést és tizenhárom helyi érdekű vasútra vonatkozó törvényjavaslatot, illetve miniszteri jelentést.

mátor szemüvegén keresztül értek el hozzá a dolgok, mindent csak megjobbitva, tökéletesítve tudott megérezni.

Az egyik reggel nagy boldogsággal ébredt. Tegnap kapták meg a lapnál, a forradalmi lapnál a cikket és ma olvashatja a dícsérő, ujjongó, a lelkesítő kritikát. Futva rohant az utczán, nagy zajjal csapta ki az ajtót, türelmetlenül szüresölte a kávéját és csak akkor lapozta föl az egyes oldalakat. Kéjes gyönyörrel, lassan, mint a kártyások szokták az utolsó lapot, ha sok a tét rajta. Mindegyik oldalon azt képzelte, hogy majd elé ugrik a cikke, nagy, hatalmas betűkkel szedve, tán még csillag is lesz mellette és alatta a szerkesztő örömteli, de mégis büszkélkedő kijelentése, hogy egy őszent, a jövő emberét ő mutatja be először az olvasók ezreinek...

Apró, petit sorral tényleg ott pirult a neve egy visszautasító mondat előtt. Azt hitte, hogy ebben a pillanatban vége van, ezt nem bírja elviselni. Egy-két percig lanyha tekintettel nézett maga elé, aztán csöndesen, lemondóan megvigasztalódott:

— Nem értettek meg, még nem értettek meg. Az én tudományom messzire előre nyargal, ők csak lassan törtetnek utánam...

És még nem értett nagyságok, csak haláluk után fölfedezett költők, írók, tudósok rajzolódtak a pillantása elé. Megint megerősödött, a kétségbeesett ránczok észrevétlenül elmosódtak a homlokán, valami mosolyféle is rászállott az arczára és már úgy érezte, hogy megtalálta az igazságot. Igen, igen, engedni kell az eszméiből. Az alapgondolatot megtartani, de a sok újat, a sok szépet egy kissé lecsiszolni, hogy akik nagyon alant járnak is

Khuen tárgyalásai.

— Az ellenzék álláspontja. —

Egy pártközi bizottság kiküldése.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, január 30.

Ma már egész pozitív formában felmerült a híre annak, hogy a miniszterelnök a véderőreform újabb napirendritizése kapcsán alkudozásokat s tárgyalásokat akar kezdeni a függetlenségi pártokkal, illetve azok vezetőivel. Bécsben, úgy látszik, a békés kibontakozás mellett döntöttek, aminek különben a legélénkebb bizonyossága éppen gróf Tisza István tegnapi békés hangú beszéde volt. Még pedig nem átmeneti megegyezést, egy fegyverezünetet, hanem véleges békét akar Bécs. Ezt a főtévésünket erősíti az az információ, hogy a katonai kérdé, helyesebben a létszámemelés provizórikus megoldásának tervét odafönt eljuttették, — ez egyelőre a bukott vezérkari főnökkel, báró Conráddal együtt skartba került. Most arról van szó, hogy bizonyos kisebb engedmények árán biztosítsák a véderőreform megszavazását, de miután az ellenzék egyik szárnyának választójogi követelése van, e téren is meg kell találnia a kormánynak az áthidalást, nehogy ellenkező esetben kockára tegye a véderőreform sorát.

A Kossuth-párt katonai kívánalmai, amelyek tisztán a főnálló közjogi kereteken belül mozognak s jóformán csak a jogszérelmek orvoslását precizizozzák, máris a minimumra vannak redukálva, — azokból tehát engedni nem lehet. Ami a Justh-párt választójogi feltételeit illeti, itt már inkább kereshető egy kompromisszum a két végleges felfogás között. A priuszról, vagyis a választójog elsőbbségéről szó sem lehet, — ezen a ponton sem Andrassy, sem Rakovszky, de még Apponyi sem támogatja Justhékát. Héderváry pedig egyáltalán tudni sem akar róla. A kormányhoz közelálló forrás szerint, itt csak egyetlen lehetőség

megértsek. És így tett. Egymásután dobták vissza az írásait, de ő csak folyton mérsékelte:

— Még nem elég, még mindig nagyon magas nekik...!

Végre állást kapott egy lapnál. Csak hosszú lelkitusa után fogadta el. Novellákat kellett fordítania kis francia íróktól és akkor is hátra került, a hirdetések közé, mint ha a lap szégyenkezne miattuk. De azért dolgozott szorgalmasan. A fordítások minden idejét lefoglalták, a maga szent, nagy, átalakító gondolatainak nem maradt semmi. Lassan-lassan megint engedett: és egy-egy eszméjét elszórta az idegen írás között. Aztán másnap idegesen, remegve vette kezébe a lapot. A mondata — az ő eredeti mondata — ott állt erősen, ólomba öntve, a többi, sok-sok idegen eszme között. És önkéntelenül is elolvasta ezerszer, meg még többször. Mindig szebb és szebb lett és mindig hitványabb és gyatrább a léha francia felületen szömlésztése...

És egyszer valami különös történt meg vele. Ismét az ő gondolatát olvasta, amikor hirtelen elmosódtak a szemei előtt, megmozdultak, végigszaladtak a soron, átugrottak a következőre és örült vágtatással végigrohantak az összes tárczálábakon. Megsimította a homlokát; eltűnt minden. De már hiába volt. Egyszer az ő tárczáját, az ő eredeti novelláját látta nyomtatásban a sok üresség, számság helyett.

Egy kissé még megremegett a keze, amikor a saját elbeszélését odavomta a szerkesztő kezébe és a neve helyett egy francia állott ott stafázsnak. Csak akkor könnyebbült meg, amikor a szedőgyerek elszaladt vele a nyomda felé.

békés és becsületes megoldás van: egy pártközi megegyezés a választójog dolgában, amely megegyezés megállapítja a javaslat benyújtási idejét, a reform alapelveit, a tárgyalás módját. Ertesülésünk szerint ennek a propozíciónak gyakorlati megvalósítása ez lenne:

— A miniszterelnök hétfői beszédében, miután reflektált az Apponyi- és Andrassy-féle katonai követelésekre, nyilatkozni fog a választójogról is. Kérni fogja a Házat, hogy küldjön ki egy pártközi bizottságot, amelyben a pártok mindegyike kellő számmal legyen képviselve, mert ebben a kérdésben nem törekszik majorizálásra. Ezelőtt a bizottság előtt azután a miniszterelnök részletes jelentést fog tenni a választójogi törvényjavaslat előkészítő munkálatairól, a statisztikai adatok feldolgozásának stádiumáról s egyben körvonalazni fogja a javaslat alapelveit. A számarányra nézve is felvilágosítást fog adni s valószínű, hogy a választói oly mérvű szaporítását fogja megígérni, amely a radikálisokat ki fogja elégíteni. Ezenkívül meg fogja határozni a javaslat benyújtásának fix és megmásíthatatlan időpontját. A bizottságnak azután az lesz a dolga, hogy megállapítsa a javaslat plenárius tárgyalási módját, vagyis a koalíciós kormány hárszabályrevízióját kell majd ismét életbeléptetni a választójogi vita folyamára, hogy minden obstrukciós eshetőségtől mentesíthessék erre az időre a Ház. Ugyancsak eme bizottság elé fognak kerülni annakidején maug a választójogi törvényjavaslatok is, amelyeknek bizonyos részeit azután közös megegyezéssel át is ezövegezhetik.

Mindezekből azt látjuk, hogy a kormány a békére törekszik. Ismételjük, mint már annyiszor, hogy az ellenzék nagyon szívesen hajlik a tisztességes és elfogadható békére, de üres ígéreteknek s hitegetéseknek nem fog felülni. Az ámtások kora lejárt. Csak reális vívmányok fejében állhat el a rendkívüli fegyverek használatától a harcra kész ellenzék.

Híreink itt következnek:

A beteg külügyminiszter.

Mint Bécsből jelentik, gróf Aehrenthal közös külügyminiszter állapotában semmi javulás nem mutatkozik, sőt az elmúlt éjszaka a miniszter állapotja még súlyosabb volt, mint eddig. Tegnap

És másnap tényleg benne volt. Mintha valami finom italt szüresölt volna, habzsolta a sorokat, Kutatva vizsgálta az emberek arcát, megrezent, ha valaki a kávéházban azt az újságot emelte fel, kitértőn figyelte, csak akkor esüggedt el, amikor a hirdetések előtt letették. Nem olvasták el. Már-már odarohant, hogy a fülükbe kiáltson:

— Miért nem olvassa el, miért nem akar maga is a lelkemből kapni valamit?!

A szerkesztőség ajtajában valami mámoros szédülés fogta el. A szerkesztőnek fel fog jünni ez az újszerű, nagy, hatalmas tárcza, megkérdi: „kitől fordította?” És ő szerényen bevallja: „Én irtam!” Egyszerre nagy elismert író lesz. Mindig tudta, hogy egyszer majd eljön az ő ideje is, őt is elismerik már végre.

A redaktor tényleg így fogadta:

— Kérem, ki írta a mai tárczát?

Aztán meg se várta a feleletet, egy kissé haragosan szólott:

— Máskor jobban nézze meg, hogy mit ad le. Én elfelejtettem elolvasni és most ilyen képtelen zöldség jelent meg a lapunkban. Nem kell, kérem, a rossz, buta dolgokat is lefordítani. Nagyon sok a kellemetlenségem miatta...

Többet fel se ment a szerkesztőségbe. Ismét az utczákon kóborolt, aztán megint alászaladt a Dunahídjára. Ott állt ismét a közepén. Halványan megint előtte lebegett az öngyilkosság, de visszaemlékezett az első zuhanására, gyorsan jöttek a gondolatai. A nagy magabizás megint győzött. Amint elfutott előtte a mult, ismét mosoly halványodott az arcán. Igen, igen, akkor tévesztette el, amikor elhagyta magát kábitani ötven-hatvan

délután egyszerre négy orvos is volt mellette: házi-orvosa, dr. Geiger, továbbá Orthner és Redlich egyetemi tanárok, akik már többször megvizsgálták a külügyminisztert és dr. Selka Röntgen-spezialista. Ezek közül Geiger egész éjszaka a beteg mellett maradt. Kivüle még a külügyminiszter felesége és egy ápolónő virrasztottak a beteg mellett. Az orvosok a legnagyobb aggodalommal figyelik Aehrenthal szív-működését. Egyelőre szó sem lehet arról, hogy a külügyminisztert a Rivierára vigyék és az orvosok most arra törekcsenek, hogy meggyengült testi erejét legalább annyira helyreállítsák, hogy a külügyminiszter a jövő hónapban eltávolozhassék Bécsből.

A külügyminiszterium ügyeit báró Müller osztályfőnök vezeti, aki tegnap, rövid idő óta már másodszer kihallgatáson volt a királynál. A király naponta többször kap jelentéseket a külügyminiszter állapotáról.

A külügyminiszter állapotáról tegnap adták ki az első bulletint, mely így hangzik: „A vasárnap-i lázas állapot megszűnt, hőmérsék normális, érverés 80, táplálékvetel elégséges. Közézet jobb, mint tegnap.”

A külügyminiszter állapota iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Ma egyebek közt gróf Berthold nagykövet és gróf Zichy Aladár volt király személye körüli miniszter is érdeklődtek állapota iránt.

Aehrenthal lemondási tervével kapcsolatosan a „Deutsche Volksblatt“ a következőket írja: A legutóbbi audiencia alkalmával gróf Aehrenthal külügyminiszter nem formálisan adta be lemondását, hanem a felség előtt rámutatott arra a lehetőségre, hogy megrendült egészségi állapota esetleg nem engedi meg neki az ügyek tovább vitelét. A felség erre kijelentette, hogy feltétlenül kívánja a hivatalban maradását, amíg a viszonyok teljesen nem tisztulnak, mindenesetre azonban, addig, amíg kétségtelenül ki nem tűnik, hogy egészségi állapota megköveteli a hosszabb időre való visszavonulást. Az orvosok ugyanis a külügyminiszter állapotáról végleges álláspontot még nem foglaltak el.

Ejszaka Bécsből a következőket jelentették nekünk: Gróf Aehrenthal külügyminiszternek ma jobb napja volt, semmint tegnap, de még távolról sem lehet arra gondolni, hogy a beteget elszállítsák enyhe éghajlat alá. A külügyminiszter ágya mellett szakadatlanul

egy orvos van s a grófnén kívül egy apáca is ápolja.

A miniszterelnök neu készül Bécsbe.

Egy bécsi lap budapesti információja szerint gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök e hét végén ismét Bécsbe utazik. Előreláthatólag ez alkalommal közös miniszteri értekezlet lesz, — írja ez a lap — amely a delegációs ülészek időpontjának megállapításával foglalkozik, de e mellett még más függő közös, főleg gazdasági természetű kérdéseket tisztáznak, mint a balkán államokból való husbehozatal, vasuti kérdéseket és az altiszti kérdést.

E hírrel szemben félhivatalosan a következő czáfolatot adták ki:

„Egyes lapok azt a hírt közlik, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a legközelebbi napokban ismét Bécsbe szándékozik utazni. Mint a „Bud. Tud.“ értesül, ilyen tervbevetett utazásról illetékes helyen semmit sem tudnak.”

Ujabb béke-akció.

Mint megírtuk, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök föl fogja keresni a függetlenségi pártok vezéreit, elsősorban Kossuth Ferenczet és Justh Gyulát, hogy velük a parlamenti béke helyreállításának módoszatait megbeszélje, még mielőtt ismét előveszik a katonai javaslatokat.

A véderőreform, amint ezt jelentettük, hétfőn kerül napirendre. Pénteken, szombaton, vasárnap szünetel a Ház. Szombaton lesz ülés, de csak formális jellegű, hogy a főrendiház üzenetét a költségvetési javaslat elfogadásáról át lehessen venni.

A képviselőház folyosója ma rendkívül élénk volt. A jobboldalon gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István tanácskoztak, később Andrássy gróf Károlyi Mihályval, gróf Apponyi Alberttel, Sztérynyi Józseffel és Déry Zoltánnal beszélgetett. Justh Gyula előbb Holló Lajossal, gróf Batthyány Tivadarral és Polónyi Gézával tanácskozott, azután pedig együttessen és egyenkint párta többi emberével. Justhék megbeszélései már a véderőjavaslat tárgyalásával kapcsolatosak.

Kossuth Ferencznél is voltak ma politikai megbeszélések. Sztérynyi József délelőtt háromnegyedtizenkettőtől negyedegyig tanácskozott volt miniszterével. Gróf Apponyi Albert ne-

gyedegyor a második látogató volt, aki egy óra hosszat időzött Kossuth Gresham-palotabeli lakásán.

Ma hire járt, hogy a Justh-párt tegnap bizalmas értekezleten megállapította választójogi követelésének minimumát. Justh Gyula erre nézve ma így nyilatkozott a folyosón:

— Szó se igaz az egész híresztelésből. A pontokba foglalt feltételek talán inkább a kormány álláspontját fődözik. Mi nem tanácskoztunk a választójogról, erre nincs is szükség. Nevetéses, amit a híresztelés velünk kapcsolatban a választójog titkosságáról mond. Hogy mi csak a nagyvárosokban követeljük a titkosságot. Hiszen, ha így lenne, az egész küzdelmünk hiábavaló volt. Éveken át hirdetem az országban a választójog szükségességét és most elálljunk tőle? Nem, ez lehetetlen! Épp elenkezőleg áll a dolog. A városokban való titkos szavazásról hamarabb lehetne lemondani — bár mi erre se vagyunk kaphatók — mert a községekben, ahol a nép műveltsége jóval alacsonyabb és függő helyzete is érezhetőbb, okvetlenül titkocnak kell lennie a szavazásnak. A városok lakossága intelligens, vagyoniilag sem olyan függő, mint a falusi és inkább mentesítheti magát a különféle befolyásoktól és terrortól. Ha lemondanánk a választás titkosságáról, akkor a feudálizmus, a nagybirtok és a nagyipar tovább is éreztetné nagy befolyását a választásoknál. Hiszen még az általános, titkos választójog mellett is tartani kell, hogy egyes uradalmi kerületekben nem nyilvánulhat szabadon a választók akaratára, mert az uraság magatartása erősen befolyásolja az alkalmazottakat. Aki a függetlenségi párt tagja, nem gondolkozhatik másképp.

Egy másik csoportban a „Neue Freie Presse“ cikkéről beszélnek. Arról a fenyegetésről, hogy engedményt ne várjanak, erre ne is gondoljon a harczó ellenzék.

— Nem engedményt kívánunk mi. — jelenti ki erre vonatkozólag Déry Zoltán, a Kossuth-párt alelnöke. — csak azt, amit a király megígért és amit a munkapárt is felvett programjába. Az csak nem tulkövetelés, ha a kettős ígéret bevéltetését követeljük.

Az est folyamán hosszabb időt töltött a munkapárti körben gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, aki gróf Tisza Istvánnal beszélgetett. Hire járt, hogy a miniszterelnök már a legközelebbi napok egyikén meg fogja látogatni a lakásán a beteg fekvő Kossuth Ferenczet.

ember visszautasításától. Ő tényleg színész, annak kell lennie.

És az lett. Beiratkozott. Öszülő fejjel járt a sok fiatal, bohó gyerek közé, aiktól csak életkedvet nyert. Fizette pontosan a tandíjat és két esztendő múlva kezében volt a diploma: kész színész!

Volt még egy-két ismerőse, gázsit nem követelt, hamar szerződtek. Először megpróbáltak vele mindent. Játsszatni próbálták, de aztán lemondtak róla és a statiszták hadát gyarapította.

Nagy fájdalmat érzett, amikor a tömegjelenésekkor betódult a társaival a színpadra. A többiek nem értik meg, hogy mi rejtezik benne, neki kellene a főszerepet játszania, nem így némán itt állni, csak mutatni és olyan diszletnek lenni, mint akár a festett vásznak. Hogy elrontják a szereplők, amiket az író akar, mind buta, deklamáló színész, nincs bennök szív, nincs intelligencia. De ő mégis, ennek dacára csak az utolsó...

Aztán elhatározta, hogy ez így nem lehet tovább. Valamit tennie kell, hogy megismerjék, hogy nevet vivjon ki magának és ünnepeljék. Sokáig tépelődött, míg tegnap este eljött az alkalom.

Egy operát játszottak és egy idegen művész énekelt. Nem értette a végszót, az ügyelő is elvétette a dologát, most kellett volna bejönnie, de nincs itt... még mindig... rögtön kitor a botrány...

Ebben a pillanatban a színpalak mögött megszólal az ének. A hangok mind erősebben törnek elő, az énekes már a színpadon áll. Az emberek értelmetlenül néznek egymásra. Ilyen idomtalan, furcsa hangokat még nem

hallottak. Mintha berekedt volna és úgy kiáltozna valaki, sohase hallott skála szerint... Egy ember pisszeg... Ebben a perczben a visszafojtott érzések elementáris erővel törnek elő. Szitkok röpülnek a levegőben, a földszinten ülők átkozódnak és a ruhatár felé rohannak.

A vén színész elhallgat. Nem érti az egészet. Beugrott az idegen művész helyett, elénekli az áriáját és a közönség fut, menekül, a zenekar elhallgat, mintha meghalt volna. Az emberek felrohannak a színpadra, lerángatják, kivetik az utcára...

... És most még mintha a Duna is ingerkedni akarna vele. Csufolódva zugnak a habok, talán még mindig a közönség protestál. Odatámaszkodott a korlátok, mellette egy láda hevert és belebámult a sötét vízbe, mintha kérdezni akarná, mintha beléjük akarná ordítani, hogy mit kaczagnak rajta, mi nevetni való van rajta...

Eddig sötét volt. A hold is elaludt valamelyik felhő mögött, de most előbújt és a kékeszüst sugarak vigyázva, finoman végig lejtettek a csöndes habokon. A hullámok, mintha magukba szívták volna a fényt, a hátuk ragyogó maradt, fénylő vonal mutatta a rezgő sugarak útját. Tán már reggledett is, mert a Gellérthegy háta mögött feláradt a hajnal és a nagy sziklaóriás, mint valami rejtelem nehezedett rá a barna víz-tömegre.

A vén színész felkiáltott gyönyörűségében, olyan nagyszerű volt ez a kép. Az alvó Duna, a lankadó hold, a lomha hegy, mintha mindenki aludt volna, most ébredne, vagy most nyugodna... És dalok, búbajos dalmok keltek a szívből, egyszerre elfelejtett

mindent, egyszerre a művész lelke csak a szépet tudta élvezni. Nagyon homályosan valami operatőredék jutott az eszébe és amikor elgondolta, már fönn is állt a lánán, hogy milyen szép volna, ha most itt egyedül, hallgatóság nélkül, zene nélkül, igen, csak magának, meg a csöndnek énekelne...

Kiterjesztett karokkal úgy állt ott, mint egy megbántott félisten. A hold hozzásimult, fényt adott az arezának, azt hitte, hogy csak a rivalda gyuladt ki. És az éjszaka csöndjébe belesikoltott a szava:

... Oh édes alkony csillogó,
téged szeretlek én, nagyon...

A halálosan szép éjszaka visszaverte a hangját és amikor a másik sor is kiesuzott a torkán, az ő fület is megütötte az éneke... Rögtön elhallgatott. Mintha nem is emberi hangok jönnének feléje, szegény állatok üvöltésének, akiket megrészegített a mesziről szitáló ének, mintha a legfinomabb hangulatba, mikor csak a hegedű sir, a nagydobos beleütné az undorító zajt...

Most először énekelt zene nélkül, most először hallotta tisztán a saját hangját. A természet semmit se ferdített, visszaadta úgy, mint az övé volt. És amit eddig nem értett meg, minden világos lett előtte. Most már tudta, hogy mért nevettek ki az emberek, hogy miért dobták vissza írásait, hogy miért üldözték el bántó kacajjal. De ez csak egy pillanatig tartott, a következő perczben egyensúlyát veszve csuzott lefelé.

Lenn lassan kinyílt két hullám, aztán csöndesen becsukódott...

A véderőreform sorsa.

Mint Bécsből jelentik, *Auffenberg* hadügyminisztert a király ma délben külön kihallgatáson fogadta. Ez kétségtelenül a véderőreform dolgával s az altiszti kérdés rendezésével függ össze.

A „N. Fr. Presse“ értesülése szerint az osztrák képviselőház plénumában csak akkor kerül tárgyalás alá a véderőreform, amikor Magyarországon már teljesen elintéztették.

A „Reichspost“ ma vezetőcikkben foglalkozik azokkal a nemzeti követelményekkel, amelyekkel gróf *Khuen-Héderváry* Károly magyar miniszterelnök a magyar ellenzéki pártokkal meginduló tárgyalások során szemben áll. Nevezett lap szerint az engedményi politika a monarchia egységét biztosító sarkalatos elveknek aláadását jelentené.

A „Zeit“ ezeket írja: gróf *Khuen* üres kezekkel tért vissza Bécsből Magyarországra. Nem hozott magával nemzeti engedményeket és Bécsben semmiféle hajlandóságot nem talált arra, hogy egyáltalán ezen régi téma tárgyalásába beleboosátkozzanak. Ami a választójogi reformot illeti, a magyar kormány a statisztikai kimutatásokkal csak játékokat üzött és mindig csak azt adta okul, hogy emiatt nem tudja betérjeszteni a javaslatot. A véderőreform Magyarországon a választói reformtól függ, miután az ellenzék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a két kérdést feloldhatatlan összeköttetésbe hozza egymással. Utal ezután a cikk *Tisza* tegnapi esti beszédére, ki azt mondta, hogy a választói reform megteremtésére nyugodtabb időket kell várni. Az egyik statisztikai adatokra, a másik pedig nyugodtabb időkre vár. De úgy az egyiknek, mint a másiknak csak az a célja, hogy a dolgot hurra-halassza, mivel nincs nyükre. Lehet, hogy a kormány párt egyrésze valóban akarja a választójogi reformot, de hogyan fogja ez a rész *Tiszát* és híveit leszorítani. A magyar politikát uraló oligarchikus társaság ellenzi a választójogi reformot s ezért nem tud már annyi év óta a reform megvalósulni Magyarországon. És ez az igazi akadály a véderőreformnak.

A függetlenségi pártkörökből.

A negyvennyolczas függetlenségi *Kossuth-pártkörben* a képviselők ma este igen nagy számban jártak fenn. A pártvezetőség tagjai közül öt voltak *Tibsz* Zoltán, *Sághy* Gyula és *Szentiványi* Árpád. A párt tagjai, tekintettel arra, hogy a véderőreform folytatódó tárgyalása küszöbön van, teljes számban jelennek meg a képviselőház ülésein, mint-hogy a párt mindaddig, amíg a katonai téren felállított minimális követeléseiket nem teljesítik, elvannak szánva arra, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozza a véderőreform törvényerőre emelését.

A függetlenségi és 48-as *Justh*-párt tagjai az este a szociáldemokraták tüntetése után, bizalmas értekezletre vonultak vissza, amelyen *Justh* Gyula elnöklésével behatóan foglalkoztak a politikai helyzettel és a várható fejleményekkel.

A pártönkivüli függetlenségi képviselők csoportja ma este 8 órakor gróf *Károlyi* József elnöklésével behatóan megvitatták a politikai helyzet minden aktuális kérdését. A vitában többen vettek részt és az összes kérdésekre nézve egyhangú megállapodásra jutottak. A képviselőházban, amennyiben erre alkalomszerűség kínálkozik, a pártönkivüli függetlenségi képviselők álláspontjának kifejtésére gróf *Károlyi* József elnököt kérték fel.

A néppárt és Barkóczy.

Az országgyűlési néppárt tagjai majdnem teljes számban összegyűltek ma este a néppárti klubban. Kivülük még számos kültag is fent járt. A diskusszió főleg az u. n. *Barkóczy*-ügy körül forgott és a párt tagjai nagy megütközéssel tárgyalták báró *Barkóczy* min. tanácsosnak, az V. ügyosztályból való eltávolítását. A párttagok követelésére gróf *Zichy* Aladár, a párt elnöke, holnap este 7 órára értekezletet hirdetett és ezen fogják a pártnak ez ügyben való további magatartását megbeszélni. Mint közlik, a pártvezetés halomszámra érkeznek levelek, amelyekben a legerélyesebben tiltakoznak a párt vidéki tagjai a báró *Barkóczy*

ért sérelem miatt. Előreláthatólag a holnapi pártértekezleten szenvedélyes felszólalások fognak elhangzani s a párt is kifejezésre fogja juttatni ez ügyben ismeretes álláspontját.

Fiume az irredenta ellen.

Fiuméből jelentik, hogy a kikötővárosban az utóbbi időben egyre jobban szaporodnak azok a jelenségek, amelyek arra az örvedetes körülményre engednek következtetni, hogy az olasznyelvű lakosság túlnyomó többsége végre felszabadul egy kised irredentista hajlamú csoport terrorizmusa alól és igaz szívet hajlandó a magyar hazával való harmonikus közösséget ápolni. Ilyen jelenségek merültek fel a representanzának a közelmúlt napok egyikén tartott ülésében is. A régi autonóm párt, amely most kisebbséggé zsugorodott össze, megintertpellálta a város polgármesterét, amiért ez a *Giovine Fiume* feloszlását kimondó belügyminiszteri rendeletet végrehajtotta. Dr. *Vio* Ferencz podeszta válaszában határozottan elítélte a nevezett egyesületben volt megtevélyedett ifjak magatartását és nyomatékosan kijelentette, hogy az olasz lakosság óriási többsége mindig hű volt és hű lesz a magyar hazához és az uralkodóházhoz. „Mi, — mondá a polgármester, — szeretjük ugyan a nyelvünket, de sohasem kacsintunk a határokon túl.“ A még az ellenzék egyes tagjaiban is vegyes érzelmekkel fogadott interpellációra adott választ a polgármesternek a többség lelkes tapssal fogadta. A representanzának ugyanazon az ülésén került tárgyalásra az olasz középiskola kérdése is. A representanza többsége azt határozta, hogy realiskolát állítanak fel olasz tannyelvel. Dr. *Vio* Antal országgyűlési képviselő, aki a terv mellett felszólalt, egyúttal a legnagyobb mértékben kívánatosnak és megkövetelendőnek jelezte, hogy az olasz iskola növendékei magyarul tanuljanak meg, hogy további tanulmányaikat Magyarországon végezhessék. Ez a határozat is a többség részéről nagy tetszéssel fogadtatott és az egész városban, amely különben is elítéli az ultra-olasz mozgalmakat, rendkívül jó benyomást tett.

Budapest, január 30.

A miniszterelnök üdvözlése. A belügyminisztérium tisztikara ma üdvözölte gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnököt fölggyűlése alkalmából a belügyminiszteri palotában. Gyönyörű vörösróza-bokrétát nyújtottak át a miniszterelnöknek, akit *Jakabffy* Imre államtitkár üdvözölt. Gróf *Héderváry* megköszönte az üdvözlést és nagy elismeréssel emlékezett meg a tisztikar működéséről s ezért is köszönetet mondott. Fogadta még a belügyminisztérium női tisztviselőit is, akiknek válaszában hangzott, hogy a női munkát maga is nagyra becsüli az állami gépezetben. A miniszterelnököt ma délben üdvözölte küldöttségileg az ország valamennyi törvényhatóságának főispánja is gróf *Ráday* Gedeon pestmegyei főispán vezetésével.

A privilégiai választás. Nyitráról táviratozók: Nyitra vármegye központi választmánya ma tartotta dr. *Gyürky* Géza alispán elnöklésével ülést, melyen a privilégiai választás határpontját február 14-ikére tűzte ki. Választási elnöknek küldte *Justh* Szilárd érsekújvári rendőrkapitányt, másodelnöknek *Tenczer* Gyula tb. főbíró, helyettes elnöknek dr. *Babó* Tivadar kórházi igazgatót és dr. *Ótvös* Béla főszolgabíró.

Uj beosztás a kultuszminisztériumban. Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter ideiglenesen akként intézkedett, hogy a középiskolai és polgáriiskolai ügyek felülvizsgálata *Balogh* Jenő államtitkár, a művészeti ügyek felülvizsgálata és vezetése pedig *Náray-Szabó* Sándor államtitkár hatáskörébe tartozzék. Ezeket az ügyeket tudvalevőleg *Molnár* Viktor államtitkár vizsgálta felül. A miniszternek ez az intézkedés csak provizórikus.

A képviselőház bizottságaiból. A legfelsőbb szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előirt bizottság február hó 3. napján délelőtt 10 órakor a képviselőházban, az elnöki tanácskozó teremben ülést tart. Tárgy: az 1912. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat.

A horvát lapelkobzások. Zágrábból jelentik: A horvát kormány szükségesnek tartja, hogy az ellenzéki sajtóhoz a következő felszólítást intézze, mely a kormány párt lapjaiban ma jelent meg: Az államügyész indítványára az utóbbi napokban történt lapelkobzásokat ellenzéki sajtónk előszeretett

tel a sajtó üldözésének minősíti és ez értelemben tájékoztatja gyakran a külföldi lapokat is, amelyek a fennállott törvények értelmében távolról sem élvezik azt a szabadságot, amelyet a horvát lapok élveznek. Ennek a tendenciózus felfogásnak azonban semminő jogalapja nincs. Akinek alkalmá volt mindazt elolvasni, amit e lapok az utóbbi napokban irtak és amiért azokat elkobozták, csak némi tárgyilagosság mellett is kénytelen bevallani, hogy e lapok a sajtótörvény 65. szakasza értelmében megállapított határokat messzire túllépték és eskis ezért kellett a sajtótörvény értelmében az elkobzásokat elrendelni. Figyelmeztetjük tehát a sajtót arra, hogy abban a percében, amidőn a szabad-sajtó nem él vissza többé a sajtószabadsággal, a lapelkobzások is megszűnnek. Az illetékes állami szervek a sajtótörvény 65. szakaszába ütköző kihágásokat és büntényeket esküdtbírószám elé fogják utalni és bizton remélhető, hogy az esküdtszék tagjai a közrend érdekeitől elválaszthatatlan igazi nemzeti érdekeket többre fogják becsülni a pártérdek által diktált szempontoknál, amelyek miatt Horvátország már eddig is oly sokat szenvedett.

Csendes ülés.

— Kimondták a bírák áthelyezhetőségét. —

A képviselőház ülése.

Budapest, január 30.

A képviselőház ma folytatta és be is fejezte az egyes igazságügyi szervezetek és szabályok módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A legtöbb szakaszt ugyiszólván vita nélkül fogadta el a Ház, nagyobb mozgalmat csak a javaslat kilencedik szakaszának tárgyalása keltett, amely a bírák áthelyezhetőségét kívánja kimondani.

Ennél a szakasznál az ellenzék részéről *Györffy* Gyula, *Sághy* Gyula, *Csermák* Ernő és *Justh* Gyula szólaltak fel, akik a bírói függetlenség megóvása szempontjából aggályaikat fejezték ki a szakaszszal szemben. Több módosítást is nyújtottak be, amelyek közül azonban *Székhely* Ferencz igazságügyminiszter csak *Sághy* módosítását tette magáévá, amely a fegyelmi bíróságnak jogot ad arra, hogy szolgálati érdekből is áthelyezhesse a bírót. A Ház ezzel a módosítással fogadta el a szakaszt, amely a közelmúltban oly sok vitatkozásra szolgáltatott alkalmat.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos elnök féltizenegy órakor megnyitja az ülést. Jelenti, hogy *Knezovics* Adolf összeférhetlenségi bejelentést tett gróf *Széchenyi* Emil ellen.

Kiadták az összeférhetlenségi bizottságnak. Következik az egyes igazságügyi szervezetek és eljárás szabályainak módosításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása. A Ház a 3—8. szakaszokat változatlanul elfogadja.

A kilencedik szakasznál *Györffy* Gyula rámutatott, milyen nagy alkotmányjogi veszedelem származik abból, hogy ha a fegyelmi bíróság áthelyezésre ítélteti a megbüntetett bírót. Ez óriási üt a bírói függetlenség, azon az elven, hogy senkit akarata nélkül állásból áthelyezni nem lehet. A szakasz egyszerűen érdekbírósággá nevezi a fegyelmi bíróságot. Ajánlja az egész kilencedik paragrafusnak a törlését. (Helyeslés a baloldalon.)

Sághy Gyula a kilencedik szakasznál azt javasolja, hogy a fegyelmi bíróság az igazságszolgáltatás érdekében a fegyelmi vétség megállapítása nélkül is elrendelhesse az áthelyezést, ha a fegyelmi eljárás szabályait precízzen betartja.

Csermák Endre szintén veszedelmesnek tartja az ültást.

Darvay Fülöp: Annyira nem bizik a magyar bíróságban?

Benedek János: Nem is bizunk! Nézzék meg, mit csináltak a Kurián a petíciókkal!

Csermák Ernő se a javaslatot, se *Sághy* módosítását nem fogadja el.

Justh Gyula a szakaszban a bírói függetlenség erős megtámadását látja, ez pedig a törvényhozásnak nem lehet intenciója. A maga részéről elfogadja *Györffy* javaslatát, mert a bírói függetlenség megóvására ez a legalkalmasabb. De, ha a Ház elveti *Györffy* javaslatát, úgy azt a módosítást ajánlja, hogy a fegyelmi bíróság csak a fegyelmi vétség megállapítása esetén ítélteti áthelyezésre a megbüntetett bírót. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Várady Zsigmond előadó kéri *Sághy* Gyula javaslatának kivételével az összes módosítások elvetését.

Szerda, január 31.

EGYETÉRTÉS

5

A Ház a szakaszt Sággy Gyula módosításával fogadja el.

A 10. §-nál:

Pető Sándor elfogadja a szakaszt, de kifogásolja a „lelki fogyatkozások“ kifejezést s kéri, hogy helyébe az „elméleti fogyatkozások“ kifejezést tegyék.

Várady Zsigmond előadó hozzájárul Pető módosításához.

A Ház Pető módosításával fogadja el a szakaszt.

A 11—38. szakaszokat a Ház Sággy Gyula, Csermák Ernő, Pető Sándor, Hegyi Árpád, Vertán Endre és Várady Zsigmond előadó felszólalásai után lényegtelen módosításokkal elfogadta. Ezzel a javaslat tárgyalása véget ért, harmadszori olvasását a holnapi ülésre tűzték ki.

A javaslat letárgyalása után Tagányi Sándor, a naplóíró-bizottság előadója terjesztett elő kisebb jelentést, azután pedig Kenedi Géza előadó referált az igazságügyi bizottsághoz utasított kérésekről. Ezzel a napirendet letárgyalták.

Elnök megállapítja még a holnapi ülés napirendjét s negyedekkor berekeszti az ülést.

A háború.

— Választások Tripolisban. — Bekéltető bizottság. — A turbuzgó olasz konzul. — Kisebb ütközetek. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 30.

Míg az unalom háboruja nevezetesebb harczi momentumok nélkül egyre tart, Törökország éppenséggel nem helyez nagy súlyt azokra a kellemetlen idegenekre, akik Tripolis nyugalmát megzavarták: az olaszokra és kiírta Tripolisban a választásokat. Csak aztán az a kérdés, hogy a majd megválasztandó képviselők hogyan fognak eljutni Konstantinápolyba, a parlamentbe. Ha csak nem valamiképen Arábián keresztül.

Az olasz-francia megértés, a nézeteltérések és hajóelkobzások kérdésének tisztázása aligha hosszú életű. Az olasz hajók most a tuniszi vizeken kellemetlenkednek, zavarják a halászatot s olyan hírek is hallatszanak, hogy a tuniszi arabokat az olaszok igazgatják a francziák ellenében.

Mai hireink a következők:

Az olasz-francia békeltető bizottság.

Páris, január 30.

Félhivatalosan híre jár, hogy a Carthage- és Manouba-féle incidensek megállítására kiküldendő francia-olasz bizottságnak az lesz a feladata, hogy a hágai és londoni megállapodások homályait és ellenmondásait kiküszöbölje.

A szabadon boesátott 29 utas.

Marseille, január 30.

A török vörös félhold misszió tagjai elfoglalták a nekik kijelölt lakásokat. A vizsgálo-bizottság megkezdte tevékenységét és kihallgatta Emil bejt, a török misszió vezetőjét. A francia hatóságok a Manouba-affér beható megvizsgálása után arra a meggyőződésre jutottak, hogy tényleg őt a török műszaki tiszt volt a hajónak az olaszok által kifogásolt huszonkilenc utasa között.

A „Tavignano“ hajó.

Tunisz, január 30.

A Tavignano tegnap délután ideérkezett.

Az olasz konzul bukása.

Páris, január 30.

Az Excelsior közli: Biancheri marseillei olasz konzult a francia kormány kérésére vissza fogják rendelni, mert ő volt az oka annak, hogy félreértések támadtak Olaszország és Franciaország között; mivel túlzott jelentéseket küldött Rómába a francia hajóforgalomról.

A török választások Tripolisban.

Konstantinápoly, január 30.

A porta utasította a tripoliszi hatóságokat, hogy tegyék meg az előkészületeket a küszöbön levő kamarai választásokra.

Apró verekedések.

Tripolisz, január 30.

(Hivatalos.) Tobruki jelentések szerint ma reggel a törökök nagy távolságból lövöldözni kezdtek az erdőre. Néhány ágyulövésünk azonban csakhamar szétszórta a támadó ellenséget.

Bengházi, január 30.

Tüzérség által támogatott lovasság egy felderítő ut alkalmával nagyobb beduin csapatral ütközött össze. Az ellenség súlyos veszteségek után megfutamodott.

Harcz a választójogért.

— A szocialisták és Justhék tüntetése. —

Budapest, január 30.

A nemzetközi szocialdemokrata párt ma a Justh-párttal együttesen több népgyűlést rendezett a fővárosban, amelyeken az általános választójog mellett tüntetett. A népgyűléseken a Justh-párti képviselők voltak a hivatalos szónokok, akik igen vehemens beszédekben támadták a kormányt és politikáját. A népgyűlések lezajlása után a gyűlések közönsége a Justh-párt Rákóczi-uti körhelyisége elé vult, ahol Justh Gyula tartott beszédet a népek és kintársra buzdította az általános választójog harcász hivat.

A népgyűlések lefolyásáról és az ezt követő tüntető sétáról tudósításunk a következő:

A szocialdemokrata párt ma este több népgyűlést és végül tüntető sétát rendezett a véderőjavaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett A leglátogatottabb népgyűlés az volt, amelyet az építőiparosok épületének dísztermében rendeztek. Ezen a függetlenségi és 48-as párt egyik alelnöke, gróf Batthyány Tivadar is részt vett és beszédet mondott. A gyűlést Bokányi Dezső elnök nyitotta meg, majd gróf Batthyány Tivadar adta a szót, aki hosszabb beszédben foglalkozott a politikai helyzettel. Támadta Lukács pénzügyminiszter és Tisza István tegnapi beszédeit, akikről megállapította, hogy csak korteszéköként pártolják az általános választói jogot. Beszédét így fejezte be: A képviselőház egyik legutóbbi ülésén a pénzügyminiszter velünk szemben azt a tételt állította fel, hogy ha mi obstruálunk az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog mellett, ez erőszak és ezzel szemben ő az erőszakkal válaszol. Én a Házban erre azt mondtam, hogy mi nem csinálunk erőszakot, mert az obstrukció egy törvényesen megengedett fegyver. Ha azonban a mi törvényes küzdelmünket erőszaknak minősítik és erőszakot akarnak velünk szemben elkövetni, azt mondtam, hogy ott lesz majd a tömegek ereje. (Felkiáltások: Ott leszünk mindannyian! Zajos éljenzés.) Arra kérem önöket, harcoljanak törvényes eszközökkel, mert ehhez joguk van. Éljen az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójog. (Hosszantartó taps és viharos éljenzés.) Bokányi Dezső felhívta a gyűlés tagjait az utcára való kivonulásra, amire a gyűlés gróf Batthyányi Tivadar és Bokányi Dezső életétével véget ért.

Egy másik népgyűlés a Práter-utczában folyt le. Ezen a függetlenségi és 48-as párt részéről Mádri-Kovács János-képviselő jelent meg és mondott beszédet. Ismertette a politikai helyzetet és rámutatott, hogy az általános, egyenlő és titkos választójogért s a katonai javaslatok ellen élet-harcz folyik, amely addig, míg a függetlenségi és 48-as párt az ország érdekében nagy céljait meg nem valósítja, megszünni nem fog. A szocialdemokratapárt részéről dr. Laendler Jenő beszélt.

A Vig-utczai gyűlésen Balla Aladár nyug. főispán beszélt és rámutatott arra, hogy nemsokára általánossá válik az a tudat, hogy mindannyiunk feladata, hogy az ország sorsa feletti döntésbe a nép is bevonassék. A szocialdemokraták részéről Garbai Sándor biztosította a függetlenségi és 48-as pártot, hogy a parlamentben folytatott törekvéseit a dolgozó nép a parlamenten kívül minden erejével és teljes elszántsággal támogatja.

A Szondy-utczai és a Váci-uti gyűlések, amelyeken a függetlenségi pártot Beck Lajos, illetve

Gyóffy Gyula, a szocialdemokratákat pedig Buchinger Manó és Farkas István képviselték, szintén impozánsan folyt le és itt is elhatározták, hogy a fegyvert addig le nem teszik, amíg azt, amiért küzdelembe indultak, el nem érik vagyis meg nem buktatják a katonai javaslatokat és amíg ki nem vivják az általános, egyenlő és titkos szavazati jogot.

Félkilencz tájban értek véget a különböző helyeken tartott népgyűlések, amelyeknek résztvevői tömött sorokban az általános választójog életébe mellett kezdték meg felyonulásukat a függetlenségi párt Rákóczi-uti körhelyisége elé. A közlekedés rövid időre megakadt rendezavarás azonban nem történt. A függetlenségi Justh-pártkör előtt Justh Gyula szólott a néphez és a többek között a következőket mondotta:

Mit akarunk mi? Mi végét akarjuk szakítani annak, hogy ebben az országban csupán az oligarchia, csupán a plutokrácia, a nagy birtok, nagyipar, nagykereskedelem birjon befolyással a szavazatokra. (Zajos tetszés.) Mi ezen — mondjuk — blokkal szemben oda akarjuk állítani a népet (Zajos éljenzés), hogy a nép teljesen szabadon nyilváníthassa akaratát a választásoknál és így az igazi, a valódi népakarat érvényesülhessen. (Eljenzés.) Az alkotmány sáncaiba akarjuk vinni a tömegeket, hogy ezt a mostani gyenge, clerótlenedett parlamentet megerősítsük. (Eljenzés.) Meg vagyok győződve arról, hogy a legnagyobb nemzetfentartó erő a milliónyi tömegekben van és, ha ezeket alkotmányos jogokkal ruházzuk fel, csak akkor fog sikerülni kiirtanunk a korrupciót, helyreállítani a jogrendet és biztosítani a választások emberileg lehető legnagyobb tisztaságát. (Megújuló zajos éljenzés.) Erre törekszünk és ehhez kérem az önök támogatását. (Zajos felkiáltások: Megadjuk!) Mi viszont részünkről újabb fogadalmat teszünk, hogy ezt a küzdelmet pedig megszüntetni nem fogjuk, míg az általános, egyenlő és titkos szavazati jogot ki nem vívtuk. (Zajos éljenzés.) Adjon Isten önöknek erőt, hogy velünk együtt önzetlenül kiküzdhessek nagy és magasztos célunkat. (Perczekig tartó és megújuló éljenzés.)

A beszéd után a rendőrség és a villamos emberei a tömeget le akarták szorítani a sinterület-ről, hogy a megbénult villamosforgalmat lebonyolíthassák. A tömeg azonban Garbait kívánta hallani, aki csendre és nyugalomra intette a tömeget. Szavainak hatása alatt a tömeg oszladozni kezdett és pusztán csak egy 5—600 főnyi csoport maradt együtt, amely először a „Népszava“ szerkesztősége előtt, utóbb az Erzsébet-köruton tüntetett. A tüntetők egész az Oktogonig haladtak a köruton, ahol a rendőrség utjokat állta és oszlásra szólította fel őket. A tömeg engedelmessékedett a rendőrség felhívásának és csakhamar minden rendezavarás nélkül szétoszlott.

A pesti nagy népgyűlést a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választójog mellett február 4-ről február 11-ére halasztották. A gyűlést a függetlenségi és 48-as párt a szocialdemokrata párttal és a Választójog Országos Szövetségével együttesen rendezte. A gyűlésen megjelent Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke a párt több képviselő tagjával és beszédet mondott. A gyűlés helye nem a Vigadóban, hanem a városligeti czirkuszépületben lesz, amely sokkal tágasabb és több ember befogadására képes, mint a Vigadó nagyterme. A gyűlésen a szocialdemokrata párt és a Választójog Országos Szövetségének szónokán kívül a függetlenségi párt több képviselő tagja is felszólal.

KÜLFÖLD.

A trónörökös jelentése a hármasszövetség ügyeiről. Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös befejezte berlini látogatását, visszatér Bécsbe és kihallgatáson jelenik meg a királynál. A trónörökös jelentést fog tenni azokról a nagyfontosságú diplomáciai tanácskozásokról, melyeket Berlinben a Vilmos német császárral, Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárral és Kiderlen-Waechter kül-

ügyi államtitkárral folytatott. Berlii hírek szerint a tárgyalások főképpen arra az akcióra vonatkoznak, melyet Ausztria-Magyarország és Németország szeretne megkezdeni az olasz-török béke megteremtésére. Ezenkívül a hármasszövetséget érdeklő egyéb fontos ügyekről is szó volt.

Miklós király utazása. Cettinjből jelentik: Miklós montenegrói király ma reggel ifjabb fia, Péter herceg, a külügyminiszter és suite kíséretében Cattaron át Pétervárra utazott, hogy az orosz udvarnál, mint Montenegró királya, első látogatását tegye. Az elutazásnál a lakosság a királyt élénk ovációban részesítette. Amidőn Miklós király Cattaróban a monarchia földjére lépett, a királynak Bécsbe meleg rokonszenvtől és tisztelettől áthatott táviratot küldött.

Oroszország — Amerika ellen. Pétervárról jelentik: Válaszul Amerikának, miután felbontotta az Oroszországgal való kereskedelmi szerződést, a nacionalisták azt indítványozták a dumában, hogy amerikai zsidó vallású polgároknak tiltsák meg az Oroszországban való tartózkodást. Azonkívül az amerikai cikkek vámjának fölemelését is indítványozták.

TÁVIRATOK.

Angol-német-orosz barátság.

Glasgow, január 30.

Tegnap délután rendkívül népes angol-német barátkozó gyűlés volt. Lascelles volt berlini brit nagykövet javaslatára határozatot fogadtak el, amely minden mozgalmat üdvözöl, amely a két nemzet barátságos viszonya fönmaradását és erősítését tűzi céljául.

Pétervár, január 30.

Az angol vendégeknek a politikai bankettekén legutóbb mondott beszédei udvari körökben nagy kedvetlenséget keltettek. Így Benton tábornok a többi közt azt mondta, hogy az angol katonák boldogok volnának, ha az oroszokkal együtt harcolhatnának a közös ellenség ellen. Matthew ezt a hibát azzal igyekezett jóvá tenni, hogy azt mondta, mennyire furcsa, ha az angolok és az oroszok közös ellenségéről beszélnek. Mind a két nemzet oly erős, hogy csak közös barátaikról lehet szó, nem pedig közös ellenségeikről.

Egy bolgár banda rémtette.

Szalouki, január 30.

A granistai erdőben, Üszkübtől néhány óráfáranyira, egy bolgár banda meggyilkolt kilenc embert, köztük egy nőt, akiket azzal vádoltak, hogy beárultak egy rablóbandát, amely Köprülü közelében fosztogatott. A banda a forradalmi komité parancsára eszeledett.

Ütközet a török-perzsa határon.

Konstantinápoly, január 30.

Az oroszok a perzsa-török határon megszálltak egy vitás területet, ami miatt véres harc támadt oroszok és kurdok között, mely mind a két részből súlyos veszteségekkel végződött. A harcban 800 kurd esett el. A porta az eset miatt Péterváron felszólalt.

A kínai forradalom.

London, január 30.

Pekingből jelentik, hogy császári dekrétum jelent meg, amely szerint Juansikkáj miniszterelnök a márkai rangot kapta. A dekrétumot Csun herceg, a volt régens személyesen adta át Juansikkájnak. — Dr. Szunjacsen a pekingi követségekhez távirati körjegyzéket intézett, amelyben azzal vádolja Juansikkáj, hogy csupán azért erőlteti a mandzsu dinasztia sürgős lemondását, hogy ő lehessen a köztársaság elnöke, jobban mondva: diktátora.

Peking, január 30.

A japán flotta állítólag gyakorlatozás céljából Port-Arthur elé érkezett, de az igazi cél az, hogy a japán hadihajók megakadályozzák a forradalmi flotta kikötését Csinben. A nemzetgyűlés összehívására elhalasztották a döntést a birodalom

jövendő kormányformája fölött. A császári család el van tökéltve, hogy folytatja a harcot, Csai Tao és Csun hercegek, az uralkodó család legharcsiasabb tagjai, akik Juansikkáj okozták a dinasztia minden bajáért, hat millió fontot ajánlottak fel a kormánynak hadi célokra. A mongol fejedelmek, akik hűek maradtak a dinasztiahoz, kötelezték magukat, hogy 30.000 fegyverest állítanak ki, ha a császári család folytatja a küzdelmet.

Ijedelem a francia kamarában.

Páris, január 30.

A kamara a tuniszi engedmények ügyében beadott interpellációk beható tárgyalása folyamán Alapetite tuniszi főrezidens a közigazgatás magatartását igazolta. Beszéde folyamán rosszul lett és a szónoki emelvényen elájult. Ez incidens következtében az ülést berekesztették. Alapetite, akit az orvosok azonnal kezelés alá vettek, később jobban lett és az orvosok támogatásával eltávozott a kamarából.

Ritünetés

az albánoknak.

A keresztény királyoknak könnyű, ha utra kelnek, kofferjükkbe csomagolnak egy pár száz rendjelet és nyakra-főre osztogatják. Ha valaki szép és dicső dolgot művelt, annak is ordót adnak. Bezzeg a török szultánnak nehezebb sora van: ő, ha nagyot akar cselekedni, más ajándékhoz és kitüntetéshez kell, hogy folyamodjék. Így például most az albán mohamedánokat kellett kitüntetnie és ezért különös kegye jeléül egy szalát küldött a próféta szakállából. Ezt az ajándékozást, mint illetékes helyről értesülünk, a következő párbeszéd előzte meg:

A szultán: Mit lehetne ajándékozni az albánoknak?

A kincstárnok: Talán egy szép diszkardot?

A szultán: Az kevés... Hű albánjaim többet érdemelnek... A kardot csak egy viselhetné és akkor összevesznének... A próféta-raktáruak hogyan áll?

A kincstárnok: Hat szál szakállunk van, de már rendeltem utána... Azután van három fogunk, egy szemöldökünk, három komplett kaftánunk és van egy sarunk.

A szultán: Elkégy gyöngö állomány...

A kincstárnok: Mindenből rendeltem új készletet, de hátkorodom megjegyezni, hogy a fogakkal csináln kell bannunk... Csak a nemrégiben számítottam ki, hogy a prófétának hatvanegy fog van forgalomban... Szemöldöke is forog legalsóbb hat.

A szultán: Na és baj az? A prófétának annyi szemöldöke volt, amennyit akart... Küldj az albánoknak is egyet...

A kincstárnok: Talán inkább kaftán részt...

A szultán: Kevés... Sokkal nagyobb kitüntetés szántam nekik... Szakálszört küldj...

A kincstárnok (elsápad): Nagy ur, tulságosan bőkezű vagy...

A szultán: Azt tedd, amit parancsoltam...

A kincstárnok (eltorzult arccal suttog): Már nem bírom... Egy év alatt kétszázharmincz szalát téptem ki a szakállamból.

A szultán: Mit morogsz? Ugy is sejtem, hogy valami rossz fát tettél a tűzre... Minden szálért ezer piastert számítasz és több mint bizonyos, hogy a saját szakálladat árusítod... Mutasd az arczodat... Csupa apró seb...

A kincstárnok (síránközve): Oh nagy ur, ne fordítsd el tőlem kegyedet...

A szultán: A világért sem... (kitépi a kincstárnok egész szakállát.) Nesze változatlan kegyem jeléül... Vidd haza a gyerekeidnek, egyet pedig küldj az albánoknak, de ha ezért is ezer piastert számítasz, bedobatlak a Boszporusba.

Ray...

Egy szerencsétlen leány tragédiája.

— Agyon akarta ölni a vőlegényét. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 30.

Egy kétségbeesetten zokogó leányt állítottak ma elő a főkapitányságon. Egyszerű, minden dísz nélküli ruha feszült meg a testén, gyönyörű haja kuszáltan lógott le a szemébe, a könnyek egy pillanatra se száradtak föl az arcán. Amikor bevittek, elalétan rogyott le az egyik székre, alig tudott megszólalni. Még a rideg rendőrök szívét is megmarkolta a szerencsétlen leány zokogása.

— Hogy hívják? Tudja-e, hogy mivel van vádolva?

— Igen! Engel Antónia a nevem, huszonhat esztendő vagyok. Már négy esztendeje szolgálok mint kiszolgálónő a Gerbeaud-czukrászdában. Azzal vádolnak, hogy meg akartam ölni a volt vőlegényemet...

Nem tudja tovább folytatni a vallomását, a könnyek ismét előtörnek a szempillái alól, a hangja elakad, csak nagysokára kezd el ismét beszélni:

— Kérem elmondom elülről a tragédiámat. Ezelőtt öt esztendővel Sopronban laktam az egyik rokonomnál, Engel Herman hadnagnál, aki nős ember és itt nagyon sokszor találkoztam Vilingsdorffel Viktorral, aki most az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkára. A hadnagy felesége nagyon kedves asszony, látta, hogy szimpatizálunk egymással, úgy intézte a dolgot, hogy sokszor találkozunk. A sok együttlétnek csakhamar meglelt a következménye, Viktor egy nap így fordult a hadnagy feleségéhez:

— A nagyságos asszonynál találkoztunk először, itt szerettük meg egymást és most illik, hogy a mi jóakarónknak jelentsem be először, hogy nemsokára házasságra lépünk...

A körülmények azonban úgy alakultak, hogy nekem el kellett hagynom Sopront, Viktort is Pestre szelította a hivatala és így én is a fővárosba kerültem. Mivel pénzem nem volt, amiből kényelmesen megélhettem volna és állás kínálkozott: így lettem a Gerbeaud czukrász Gizella-tör 4. szám alatt lévő üzletében elárusítónő. Viktor még mindig nagyon szeretett. Mindig ott tartózkodott az üzletben, ha egy perc szabad ideje volt, rögtön hozzám jött. Mindenkinék úgy mutatott be, mint menyasszonyát, de a házasságot a közbejött akadályok miatt soha nem lehetett megtartani...

Itt egy kis szünetet tartott a leány. Amíg eddig a boldog visszaemlékezés fölszárította a könnyeit, most ismét elkezdett sírni:

— Egyszerre minden megváltozott. Viktor elhídegült tőlem, folyton kifogásokat használt és alig jött el néha-néha az üzletbe. Ott is észrevették a dolgot és megkérdezték, hogy mikor lesz az esküvő. Ekkor én szemrehányást tettem neki és felvilágosítást kértem tőle:

— Ej! Mit háborgatsz, azt szeretném, ha nem is történe meg a házasság! — mondotta.

— Nagyon lehagolt ez a bánásmód s most már azt is meghallottam, hogy azért hanyagolt el engem, mert mást szeret... Most 24-én végre bizonyosságot is szereztem. Valaki elárulta azt és elmondotta, hogy egy leányt szeret, akit Honkának hívnak és el is fogja venni feleségül. Megint elmentem hozzá, de akkor már kiutasított a szobából és előttem adta ki a rendeletet a takarítónőjének, hogy bármikor is eljőnnék hozzá, ő nincs itthon... Ekkor annyira elkeseredtem, hogy ehatároztam magamban, öngyilkos leszek. Volt ugyan némi pénzem, de ez nem volt elég arra, hogy fegyvert vásároljak. A takarékbán 432 koronám volt letéte helyezve, azt kivettem, hat koronáért egy fegyvert vásároltam és a többi pénzt egy horitékba tétve Marburgba akartam elküldeni a szüleimnek, akik ott laknak. Aztán úgy gondoltam, hogy Győrbe megyek, ahol egyetlen barátom lakik, innen pedig Sopronba utazom, ahol az első szerelmes napokat töltöttük...

— Ma délelőtt elmentem a Rudas-fürdőbe, ahol két levelet írtam. Az egyiket a barátomnak

Győrbe, hogy nemsokára megérkezem, a másikat pedig észlelnem, hogy bocsássanak meg. De utóbbára még látni akartam őt is, aki az életemet összehajította...

Ma délután elmentem a Molnár-utca 26-ik szám alatt lévő irodájába. A takarítónő nem volt ott, de helyette Winter Ilona gépirónő kisasszony tartózkodott föl:

— Kérem, a főnök ur azt mondta, hogy önt ne engedjem be hozzá...

De ekkor már annyira elfogott a keserűség, hogy nem tudtam mit teszek, félretaszítottam a kisasszonyt és berohantam. Viktor fölugrott és az ajtóra mutatott:

— Takarodj ki!

Kétségbeesésemben előrántottam a revolvért, de nem akartam löni, csak meg akartam ijeszteni. A többi már tudják az urak...

Eddig tartott a leány vallomása. Alig tartozik még egy-két szó a szomorú történethez. A pisztoly elsült, de szerencsére nem talált senkit. A golyó a férfi mellett süvített el. A nagy izgalom annyira megviselte a leányt, hogy összeesett. A férfi odaugrott hozzá, kicsavarta kezéből a fegyvert és többször megrugdalta az alétan fekvő nőt. Aztán, mint aki a dolgát jól végezte, egy bérkocsiba ült, a rendőrségre hajtattott, ahol följelentette a leányt.

A rendőrök csak a törvény rideg betűire támaszkodhatnak, nem vehetik figyelembe a leány tragédiáját, aföljelenítés igazat mondott és így tartóztatták a leányt. A vizsgálat megindult.

EGYHÁZAK.

— (Msgr. Duchesne indexen.) Rómából jelentik: Az Osservatore Romana mai száma közli, hogy a pápai rendelet indexre tette Msgr. Duchesne Egyháztörténetét. Ez a könyv 5 év előtt jelent meg, a francia papnevelő intézetekben általánosan ezt használták s most, hogy egy modernista olasz pap lefordította olasz nyelvre, a szent-szék figyelmét is magára vonta.

— (A szerb egyházi kongresszus feloszlata.) Félhivatalosan jelentik: Ujvidéken és Karlóczán az a hír van elterjedve, mint hogyha a szerb egyházkongresszus feloszlata volna tervbe véve azon mozzalmak miatt, amelyeket a szerb zsinati statutum kihirdetése kapcsán észlelni lehetett. Beavatott körökben ennek a hírek teljes alaptalansága az első perczben nyilvánvaló volt, mert hiszen a szerb egyházi kongresszus királyi biztosa által be van rekesztve és újabb működésre csak akkor gyülehet ismét össze, ha az illetékes faktorok egybehívják, amihez különben a király hozzájárulása is szükséges. Nem volna tehát semmi értelme, hogy a kongresszust, melynek mandátuma különben az év őszén jár le, feloszlássák, mert hiszen egyáltalában csak akkor működhetik, hogyha ezt az erre hivatott tényezők szükségesnek tartják és e célból összehívják.

— (Kétmillió korona — horvát kulturális célokra.) Zágrábból jelentik, hogy Posilovic érsek horvát kulturális és jótékony egyesületeknek közel két millió koronát adományozott.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Szerda, január 31. — Róm. kath.: Holai Péter hv. — Prot.: Vigil. — Görög-orsz.: január 18. N. Ataná. — Zsidó: Sebat 12. — A nap két reggel 7 óra 31 perczkor, nyugszik este 4 óra 56 perczkor. — A hold két délután 1 óra 26 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 43 perczkor. A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. A Természettudományi Társulat rendez évi közgyűlése a Tudományos Akadémia üléstermében délután 5 órakor. — Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület igazgatóválasztmányi ülése a Köztelek tanácstermében délután 4 órakor. — A fővárosi törvényhatósági bizottságának ülése délután 4 órakor az Újvárosi közgyűlési termében. — A Filharmóniai Társaság hangversenye a Vigadó nagytermében este fél 8 órakor. — Az Iparosképző Protestáns Egyet. vallásos estélye az egyet. nagytermében (Alföldi-utca 13.) este 5 órakor. — Az Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskola növendékeinek kiállítása az iskola helyiségében (Kinizsy-utca 31.) Nyitva 9—1-ig és 2—5-ig. — Művészi géphímzések kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Japánkiállítás a

Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kizyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiségtára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszem. múzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Mücsarnok jubiláris kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona. — Peszry Árpád kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Bartha Ernő festőművész kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagy-mező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Történelmi Képcsarnok. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

A főváros első nőtisztviselői.

* * *

Nem titkolom, jóllehet a feminizmus tulszásainak nem vagyok híve, jóleső érzéssel vettem tudomásul, hogy a fővárosi tanács nem zárkózott el konokul egy kis feminizmus elől. Két női könyvtári tiszté és egy női könyvtári titkárra nevezett ki. Ezzel pedig olyan ténnyel lépett, amely megengedi, hogy a feminizmusban rejlő gondolat az evolúció törvényei szerint fejlődjen tovább.

Mindjárt hozzátésem, hogy a fejlődést nem oly értelemben tartom óhajtatandónak, mint maguk a feminizmus hívei és rajongói. Ezek a tulszók azt tartják, hogy mindent egysezerre kell követelniük, hogy legalább keveset érjenek. Politikának ez nem volna rossz. Am a követelőzés oly hangos, vehemens és tolakodó, hogy a mérvadó tényezők a teljes negáció álláspontjára helyezkednek inkább és semmit sem akarnak megadni.

Igy történik, hogy a nők igen hangosan és lármásan követelik a női választójogot is. Az argumentumok, amelyek ez ideát támogatják, nem megvetendők. A haladás szelleme, a progresszivitás igazi hívei bizonyára figyelemmel vannak ez iránt is. De oly időkben szólal meg ez a hang, amikor a legadább harez folyik a férfiak általános választójogaért is. S noha az eszmé érik és erősödik annyira, hogy most már aligha lehet levonni a napirendről, mégis még sokáig kell a legnagyobb politikai erőnek mérközniük, amíg a gondolat valóra válik. Menyire kell tehát az időknek érniük, hogy a női választójog kérdése napirendre kerüljenek és a komoly tényezőket meghódítsák.

A legigazibb eszme is neveltségessé válhatik, ha azt alkalmatlan időben és korszakban vetik föl. Még azok is, akik hívei a gondolatnak, elfordulnak tőle és hallani sem akarnak róla. Ennyire öldöklő a neveltségesség.

De igenis van a feminizmusnak egy mély tartalma, melyet még az sem tud megölni, ha a hívei neveltségessé teszik. És ez abból áll, hogy igenis meg kell nyitni a nők előtt minél nagyobb számban a tisztességes kenyérkereseti pályákat. Ma már, amikor anynyi nő kénytelen vállalni az élet és önfentartás gondját; amikor a társadalom tisztességét és munkát vár a nőtől, akkor igenis tekintettel kell lenni a nők helyzetére és ott kell adni nekik munkateret, ahol vannak munkateret. S ne csak segítő munkások legyenek: olyanok, akiket a német „Handlanger“-munkásoknak nevez, hanem önálló munkások is. Intelligenciájuk és munkakedvük erre képesíti is őket.

És ez az egyetlen tér, ahonnan idővel a nők politikai egyenjogúsítása kisarjadzhatik. Ha a munkában már annyira megerősödtek, hogy a közhivatalokban is nélkülözhetetlenekké válnak, akkor a nők további politikai követeléseit senkisek fogja már neveltségességnek tartani. De előbb hadd lépjenek be a munka világába.

Nem lepott meg, hogy az első lépést a fővárosi tanács már megtette ebben az irányban. Ahol olyan szellemek vannak, mint Bárczy és Wildner Ödön, ott az eszmék ha-

marabb fejlődnek és könnyebben érnek meg. A progresszivitás eszméit képviselik ezek és hatásuk alól a tanács nem zárkozhatik el még akkor sem, ha a tanács tagjai közt sok is a vaskalapos, aki híve a retrográd irányoknak. (t.)

— **József főherceg gyógyulása.** József főherceg állapotában állandónak mutatkozik a javulás. Az orvosok biznak abban, hogy három nap múlva teljesen elmúlik a komolyabb betegség. József főherceg az éjszakát nagyon nyugodtan töltötte. — Tegnap este kilencz órakor elaludt, s mély, nyugodt alvásból reggel hét órakor ébredt föl. Derűs kedvvel mondta *Augusta főhercegnőnek*, akit magához kéretett:

— Nagyon jó éjszakám volt, az operáció óta nem aludtam ilyen kitünően!

Reggelre Herczel tanár tejben főtt tápiókat rendelt neki s a főherceg pompás étvágygyal fogyasztotta el. Rögtön utána megtartotta az orvosi konziliumot, amelyről a következő hivatalos bullettint adták ki:

1912. január 30. Reggel 9 óra. *Ő fensége egészségi állapota kielégítő. Tápfölvétele jó. Hőmérsék 36,7, érelökés 84. Orvosi jelentések kiadását egyelőre beszüntetjük. Herczel, Korányi, Czizewszky.*

Az a körülmény, hogy az orvosi jelentések kiadását megszüntetik a legkedvezőbb jelnek tekinthető. A Képzőművészeti Társulat nevében gróf *Andrássy Gyula* titkos tanácsos, elnök, *József főherceghez*, a Társulat védnökéhez abból az alkalmából, hogy a fenségen végzett műtét szerencsésen sikerült, megleghangu üdvözlőiratot intézett. Erre gróf *Szapáry József* titkos tanácsos, főudvarmestertől az elnökséghez a következő távirati válasz érkezett:

„József főherceg ur 5 császári és királyi fensége a nagybecsült elnökség rendkívül kedves jóleső megemlékezésért és figyelméért legmelegebb köszönetét kifejezni méltóztatott. Gróf *Szapáry főudvarmester.*“

Egész délelőtt elegáns magánfogatok, automobilok fordultak be a fasorba. Számos előkelőség sietett a fenséges ur állapota iránt érdeklődni. A főherceg elé a következő érdeklődők előkelő névsorát terjesztették: *Várady L. Árpád* győri püspök, *Kendeffy Gábor*, gróf *Apponyi Sándor* és neje, gróf *Zichy Géza* Lipót és neje, gróf *Karátsonyi Aladár* és leánya, *Cecile Schreiber*, *Schreiber* altábornagy, *Fischer Győző*, *Hazai Samu*, gróf *Zichy Aladár* és neje, gróf *Hunyadi Károly*, *Szontágh Jenő* főispán, gróf *Batthyány Tivadar*, gróf *Batthyány Lajosné*, *Gromon Dezső v. b. t. t.*, az angol főkonzul, gróf *Semsey László* és neje, báró *Born* és neje, báró *Fejérváry Géza* vezérőrnagy, *Ritter* vezérkari százados.

— **Kitüntetett miniszteri tanácsosok.** A király dr. *Lónyay Ferenc* és *Csabay Béla* földművelésügyi miniszteriumi tanácsosoknak a közszolgálat terén szerzett kiváló érdemeik elismerésére a Lipót rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **Uj udvari tanácsos.** A király sajjóháza Schuler József nagyiparost az ipar terén szerzett érdemei elismerésül az udvari tanácsosi címmel tüntette ki. Schuler József, aki nem egy új iparágat honosított meg hazánkban, méltán szolgált rá a királyi kegyre és kitüntetésére bizonyára országzerte örömet fog kelteni. A kitüntetésről szóló legfelsőbb kézirat a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

— **Magyar nemesség.** A király Premuzie Mirkó főszámtanácsosnak a szerajevói tartományi pénztár főnökének és törvényes utódainak a tomasiaci elnökével a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— **Angol tengerészek Franciaországban.** Londonból jelentik: A *Daily Mail* hírt kapott Párisból, hogy a francia kormány meg akarja hívni az angol hajórajt Nizzába és *Canesha Viktoria* királynő és Edward király szobrának leleplezésére alkalmából. A szoboravatás ünnepei 17 napra fognak terjedni s valószínűleg huszvetkor kezdődnek.

— **Bányászok katasztrófája.** Mörseburgból jelentik: Az Erzsébet-tárnában egy szállítókosár kitérővel elszakadása folytán hat bányász szerencsétlenül járt. Három súlyosan, három könnyen megsebesült.

— Az angol királyi pár utja. Gibraltárból táviratozzák: György király és Mary királyné a Medina hajón ma ideérkeztek.

— Rudolf trónörökös emlékezete. Ma, január 30-án huszonhárom éve annak, hogy Rudolf trónörökös Mayerlingben oly tragikus halállal mult ki. E szomorú évforduló alkalmából a budai királyi palota Szent István-templomában ma délelőtt esendes gyászistentiszteletet tartott Károly Károly prelátus, udvari apát-plébános. A gyászistentiszteleten megjelent az udvarnagyi hivatal és a várkapitányság személyzete. — Bécsből telefonálja tudósítók: Rudolf trónörökös elhunytának évfordulója alkalmából a király ma reggel a schönbrunni kastély kápolnájában misét hallgatott. A délelőtti folyamán több személyiség jelentését hallgatta meg, azután pedig Károly Albrecht főherceget, majd később Auffenberg lovag közös hadügyminisztert fogadta kihallgatáson. — Berlinből jelentik: Vilmos császár osztrák-magyar tábornoki egyenruhában megjelent az osztrák-magyar nagykövetségen s egy órási látogatást tett gróf Szogyény-Marich nagykövetnél. A császár ez alkalommal a nagykövet nejét is megtisztelte látogatásával.

— Görgey Artur születésnapja. Görgey Artur tábornok ma lépett kilenczvenötödik esztendőjébe. A Mária Valéria-utcai lakásán az idén a szokottnál kissé csendesebb volt a születésnap ünnep, mint máskor, mert még nagyon friss a tábornok öcsésének elhunytán való gyász. Akik körülötte vannak, az elhunyt öcsésének özvegye és a leányai, mind feketét viselnek és feketébe öltözött a tábornok is. A nagy lakásban az ő szobája maga az egyszerűség. Az egyik sarokban az ágya. Fölötte rájárat feketé acél töviskoszoru, rajta arany babérág s ezüst szalagján e szavak bevéve: Örök hervadhatatlan babérág fogja betakarni a te töviskoronád. Ugyancsak az ágy fölött van egy pou-pás acélmetszett; Bárány Fejérváry Géza a szolferinói csatában. A szoba másik sarkában áll az íróasztal, a közepén meg egy nagy kerek acél karosszékkel körötte és dohányzóasztal, mert Görgey Artur még ma is szereti a cigarettát. Elszív olykor huszonötöt is. Most elárasztja a virág ezt a szobát. Az asztal közepén hatalmas orgonabokréta állatok, tovább piros és fehér róza egész kis ligete, azalea fácska, mimóza és ibolya. Az asztal mellett lévő karosszékben ülve fogadja a tábornok a gratulálókat, az atyafikat és a jóbarátokat. Az idén a legtöbb levélben és táviratban üdvözölték. Érdekes egy volt negyvennyolcas tisztjének, Tasnádi Gyula egykori tűzérőhadnagyának a gratulációja: Vezérünk születésnapját áhitattal ünnepli egy Görgey katonája. Az üdvözlők sorában volt Kivákos Matti, egy finn fiatalember, aki a magyar irodalom termékeit fordítja finn nyelvre. A finn nemzet nevében üdvözölte Görgeyt. A szalonban már nagy társaság várta a tábornokot. A többi közt a rokonságon kívül ott voltak Marczali Henrik egyetemi professzor a feleségével, Jászai Mari, Kozma Andor, Antalffy képviselő és mások, Amiről beszélgettek, minden érdekelte Görgeyt. Közben valaki megkérdezte a tábornokot, hogy érdeklődik-e a politika iránt:

— Csak amit az újságból olvasok — mondotta. Ma délben a születésnapot szükkörű családi ebéddel ülték meg, amelyen özvegy Görgey Istvánné, a leányai Nivay Lenke, Sántha Kálmánné, Latinovics Frigyesné és gyermekei Endre, Dalszi és Tibor, továbbá dr. Sántha Sándor és a finn vendég vettek részt.

— Vilmos császár és Nagy Frigyes. Berlinből táviratozzák: A Reichsanzeiger közli a császárnak Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárhoz intézett leiratát, melyben a császár őszinte örömeinek és hálájának ad kifejezést a születésnapja és Nagy Frigyes király 200 éves emlékünnepe alkalmából megnyilvánult hűség és ragaszkodás jeleiért. A hálás megemlékezés, — ugymond a levél — melylyel a birodalom apraja-nagyja a kétszázéves jubileumi évfordulót ünnepelte, a jelenkor egyes nem örvendetes jelenségei ellenére azt mutatja, hogy Frigyes szelleme mindenkor élni fog a porosz nép emlékezetében és hogy ha ismét szükség volna az örökségét alkotó eszmei és anyagi értékeket veszélytől megóvni, a német törzsek egyöntetűen sorakoznának uralkodójuk köré és a pártviszályok fölé emelkedve, csakis a Frigyes-féle gondolatból fogják magukat vezéreltetni: Mindent a hazáért!

— Uj postahivatal a Józsefvárosban. Február hó 10-én a székesfővárosban VIII. kerület, Német-utca 26. számú házban levő üzlethelyiségben a budapesti 72. számú keleti pályaudvari postahivatal felügyelete alatt „Budapest gy. 89” megjelöléssel új postagüjtőhely lép életbe.

— A császár Tolsztojev özvegyének. Pétervárról jelentik: Miklós császár Tolsztojev Leó özvegyének évi 10.000 rubel kegydíjat adományozott.

— Református kántor érdemkeresztje. A király Nagy Mihálynak, a zilahi református egyházközség énekvezérének, buzgó működése elismerésül, a koronás kereszt érdemkeresztet adományozta.

— A lisszaboni általános sztrájk. Lisszabonból jelentik, hogy ma reggel a sztrájkolók bombákkal akadályozták meg a városi villamosvasuti kocsik elindítását. Egy vonatvezető súlyosan megsebesült. Katonáságot rendeltek ki a közúti villamoskocsik védelmére. A kormány betiltotta a *Seculo* és a *Capital* című lapok megjelenését. Az utcákon gyalogos és lovas katonai őrzőjáratok cikláznak. A gyárakat bezárták. A telefontársaság és a közúti vasút vállalata, melyek angol alapítások, kitűzték épületeikre a brit lobogót s ugyanígy tettek más iparvállalatok is. A sztrájkoló munkások a katonákra is bombákat dobáltak. Lisszabonból jelentik: Az üzletek ugyan nyitva voltak ma, az üzleti tevékenység azonban teljesen pang. Délelőtt néhány közúti vasúti kocsi megindult, a tüntető sztrájkolókat azonban csak lovas-katonaság kivont karddal tarthatta vissza a kocsik megtámadásától. A Szabadság-úton mindazonáltal megtámadtak két kocsit. A kalauzok revolverrel védekeztek a támadások ellen. Lovas-katonák fedezték mellett néhány közúti kocsi közlekedik. Coindrában részleges sztrájk tört ki. A munkások többsége azonban dolgozik. Komolyabb incidens nem történt.

— A koronaörség eltűnt pénze. Még bizonyára nem felejtette el a közönség azt a szenzációs hírt, hogy 1910. augusztusában a koronaörség laktanyájából nyomtalanul eltűnt 25.485 korona 60 fillér, amely a legénység zsoldja volt. Kacsányi Kálmán rendőrtanácsos megindította nyomban a vizsgálatot, hogy a tettet kézrekerítse. A vizsgálat nem járt eredményel. A rendőrség tehát áttette az iratokat a hadbírószékhez, ahol sorba kihallgattak mindenkit a koronaörség tagjai közül. December elsején aztán a hivatalos lap hírül adta, hogy a koronaörség parancsnokát, Anders Viktor lovag őrnagyot a király fölmantette állásától és nyugalomba küldte. Két héttel ezelőtt az iratok váratlanul megint visszakérültek a főkapitánysághoz azzal, hogy nyomozza ki a bűntettet, mert a dolog most már a polgári hatóság körébe tartozik. Nem lehetetlen, hogy a nyomozás mihamar szenzációt dob felszínre.

— Szökés repülőgépen. Rotterdamból jelentik: Néhány hónap előtt történt, hogy Dewold szabó, akit Schweningenben a törvényszék több évi börtönbüntetésre ítél betöréses lopásért, meugrott a fogházból. A hollandi hatóságok körözlelevele alapján a betörtöt Párisban letartóztatták, mert időközben francia földön is betöréseket követett el, börtönrre vetették. Dewold most a párisi börtönből is megszökött, még pedig rokonainak segítségével. Kiderült, hogy az első ízben is bűnyit segített elő szökését a schweningeni fogházból s most is ő szöktette meg, még pedig repülőgépen. Az idősebbik Dewold ugyanis aviatikus s aeroplánon vitte öcsését Schweningenből át a francia határon.

— Öt forradalmár tábornok. Londoni táviratunk szerint Quitoban (Equader) öt tábornokot meggyilkoltak. A tábornokok esütörtökön éjjelkor titokban utaztak el Guajaquilból és szombat reggel érkeztek a fővárosba, ahol azonnal letartóztatták és a fogházba vitték őket. Mikor a nép megtudta, hogy az öt tábornok a fővárosi fogházban van, körülbelül ötezer ember megostromolta a börtön épületét. A fogházőrök sortűzzel fogadták a tömeget, több tintető meghalt, de a sokaság végre is betört a börtönbe, egy falat lerombolt, az utcára czipelte ki a fogoly tábornokokat s ott agyonverte mind az ötöt. Más foglyokat is, akik a forradalmárokkal tartottak, kiczípeltek a cellákból s azokat is megölték. Azután a holttesteket kivitték a temetőbe, nagy máglyákat gyújtottak és a tetemeteket elégették.

— Házasság. Moszkovics Mórész nagybirtokos leányát, Margitot eljegyezte Budapesti Zsuzsanna Lajos, Zsuzsanna Zsigmond földbirtokos, a Tiszaujvári Takarékpénztár r.-t. elnök-vezérigazgatójának fia Tiszaujvárról. Banovits Kajetán miniszteri tanácsosnak, a Közlekedési Muzem igazgatójának leányát, Alistát, eljegyezte Vályi Gusztáv evangélikus lelkész.

Hj. Fleischl Sándor eljegyezte Gyenes Lajosnak, a Központi Hitelbank vezérigazgatójának Karola leányát. Luria Artur február hó 4-én feleségül veszi Fein Nellyt.

— Jégtáblák a Dunán. Hétfőn reggel jégmentes volt a Duna a főváros mentén. A beállott újabb hideg következtében ma reggelre telve volt a Duna nagy uszó jégtáblákkal. Ha a hideg időjárás pár napig tart, akkor a Duna rövidesen befagy.

— Ebenhoch volt osztrák miniszter halála. Az osztrák politikai életnek egy régi oszlopos vezérférfia hunyt el. Bécsi jelentés szerint dr. Ebenhoch Alfréd, a báró Beck minisztériumának földmívelésügyi minisztere ma délben hosszas szenvedés után elhunyt Ebenhoch Alfréd a keresztényszocialista párttal emelkedett fel, de még bukása előtt visszahúzódott tőlük. Rokonszenves, méltányos egyéniségénél fogva pártján kívül is tisztelték, mert a pártja panamistái felett is pálcát mert törni, sőt a háttérbe vonult, amikor a bomlás jelei ott kiütöttek és az elvtársak durva kapzsiságától megundorodott az előkelő izlésű ember. Ebenhoch ugyanis nemcsak mint politikus volt kiváló, hanem az irodalom és a szociális tudományok művelése terén is kitűnt. Több drámát, egész sorozat elbeszélést is írt. Halálát részvétellel fogadták a Lajtántul. Ebenhoch 1855-ben Bregenzben született. A jogot elvégezve, mint katona részt vett Bosznia okkupációjában. Eleinte Bécsben ügyvédeskedett. Az osztrák parlamentbe 1888-ban került és a katolikus néppárt kötelékébe tartozott. Több ízben a delegációba is beválasztották. Mint nagytekintélyű politikust 1907-ben földmívelésügyi miniszterre nevezték ki. Két évig volt miniszter.

— A Benoid-gyár igazgatója levelet írt. Aradi jelentés szerint tegnap cste Sármezey Endréhez, a Benoid-gyár elnökéhez levél érkezett Lészay Ottótól, az eltűnt vezérigazgatótól. A levélben nem volt keltezés, a budapesti postabélyegző január 25-ikéről szölt. Maga az érdekes levél a következőképp hangzik: Igen tisztelt Elnök ur! Vézró szívvel közlöm Önnek, hogy a Benoid-gyár részvénytársaságnál viselt vezérigazgatói állásomról lemonok és felkérem, hogy az ügyek lebonyolítását átvenni sziveskedjék. Ebben a kellemetlen és nehéz munkában hathatós támogatásban fogja részesíteni derék tisztviselői karunk. Vézró szívvel, önmagammal meghasonolva távozok e helyről és miután ugysem segíthetek, hát félreállok és ha nincsen utban az, akit minden ödium egyedül illet, talán a megoldás, vagy az ügyek sima lebonyolítása könnyebben eszközölhető. Szolgáljon mentésemül, hogy jóhiszeműleg cselekedtem és saját előnyömet nem kerestem; a társaságnál nekem volt a legtöbb, 65.000 korona névértékű részvényjegyzésem. Vigasztalásul szolgál, hogy a társaság érdekében folytatott gazdasági harcokban elül jártam és ma is meg vagyok győződve, hogy vállalkozásunknak egészséges az iránya és különösen a radiator-gyártás szép eredménnyel kecsegtet. Annál fájdalmasabb rám nézve, hogy most, amikor a kezdet nehézségei le vannak győzve, fel kell adnom a küzdelmet és bukom el, mikor a célt majdnem elértem. Az igen t. elnök ur és a többi igen t. urak végtelen jószágát megköszönve, maradok kész tisztelettel, híve, Lészay Ottó.

— Bang Herman meghalt. Kopenhágából jelentik, hogy Newyorkból érkezett távirat szerint Bang Herman Joachim, a hírneves dán író ma reggel Ogdénben (Uta) meghalt, éppen amikor utban volt Kalifornia felé, hogy ott sorozatos fölolvásait megtartsa.

— A Hírlapírók Nyugdíjintézetének. A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete fennállásának harminczéves jubileuma alkalmából újabban a következő adományokat kapta: Magyar Belkivitel és Béliári Részvénytársaság 50 korona, Kismányai fedéleserépgyár részvénytársaság Nagylánya 20 korona, „Harkány” hővízszató kender- és lengvár részvénytársaság Dráva-Szabolcs 10 korona, Magyar Optikai Intézet Goerz K. P. r.-t. Pozsony 20 korona, Magyar Petróleumipar r.-t. 160 korona, Aufrecht és Goldschmid utóda, Elek és Társa r.-t. 50 korona, Baranya vármegye törvényhatóságától 500 korona, Projectograph Mozzgófénykép és Gépgyár r.-t. 100 korona, Budapesti Zsolnay-féle porcellán és fajence-gyár r.-t. 20 korona, Szegedi kenderfonó részvénytársaság Szeged 200 korona, Dynamit Nobel részvénytársaság Pereszény 20 korona, Restell- és Szerzőmgyár r.-t. Erzsébetfalva 10 korona. Az intézet elnöksége ezen az uton is hálás köszönetét fejezi ki az adományozóknak adományaiért.

— A temesvári kardaffér. Temesvári jelentés szerint dr. Balanessku Sándor ma feljelentést tett támadója, Péja György őrnagy ellen gyilkosság kísérlete miatt. Hivatkozik dr. Balanessku Annau József, Somlyay Ferenc és Laszky József tüzerőnkéntesekre, akik tanuja voltak az afférnek és elmondja jelentésében, hogy az őrnagy, amikor megakadályozták a további tettlegességben, azt mondotta a körülötte állóknak, hogy sajnálja, hogy nem hasította szíjjel a fejét. A feljelentést átteszik a katonai hatóságokhoz.

A Halmos-féle tárczapályázat. Ma döntött az Otthon által kiküldött bíráló bizottság a Halmos-féle tárczapályázat dolgában. A pályázatra jelentkezett 234 pályázó, összesen 260 pályaművel. A díjak összege 500 korona volt, amelyet Halmos Izor ajánlott fel. Ezt az összeget azonban ma a bíráló-bizottság javaslatára további 100 koronával egészítette ki Halmos Izor. A bizottság véleménye a következő volt: A mennyiségileg oly feltűnően gazdag pályázatban számos munkát találtak, amely a közölhetőség mértékét megütötte. E munkából mintegy tizenöt legjobbat választották ki, de ezek között olyan minőségi különbséget nem konstatálhatott a bizottság, amely igazolná azt, hogy kettőt-hármat valamennyi főtlemeljen. Ennélfogva javasolta a bizottság, hogy egy 200 koronás első díj és két 100—109 koronás második díj mellett további négy munkának 50—50 koronát mintegy elismerésképpen adjanak ki. A díjakat a következőképpen osztották ki, miután a jelölés leveleket felbontották: 1. A száműzött, díja 200 korona. Szerzője Peterdi Sándor, a Budapest munkatársa. 2. A kis alkalmatlanság, díja 100 korona. Szerzője dr. Csapódi Istváné Allaga Vilma. 3. Egy csésze lira, díja 100 korona. Szerzője Hellós József, Sopron. 5. Hajdu Nagy András pecsétje, díja 50 korona. Szerzője Csöte Lajos, Krassóvár. 6. A nagyváros, díja 50 korona. Szerzője: ? 7. A kecske és a menyecske, díja 50 korona. Szerzője Korchmáros-Nándor hírlapíró, Budapest. A négy 50 koronás pályamű sorrendje nem kíván értéket kifejezni. Egyiket sem kívánta a bizottság a másik fölé emelni. A pályanyertesek a díjat Rákosi Jenő utárványára felvehetik Ötvös Henrik intézőnél mindennap, délután 3—5-ig az Otthon-kör helyiségeiben.

Uj család a fuvarlevelekkel. Hosszasan beszámoltunk már arról, hogy a rendőrség fuvarlevelekkel üzött család miatt letartóztatta Berger Dávid szénaujgyűnőket. A szélhámos úgynök ellen ma újabb bűn derült ki. Heimbach Jakab és fia ezég feljelentést tett a rendőrségen, hogy őt is megcsalták. A Heimbach-ezég Winkovcen szénát rendelt, 9220 kilogramm szénát meg is érkezett a filatori gáton levő vasúti állomásra. Az értesítés folytán megjelent az állomás Békfi Andor szénaujgyűnő és azt kérte Varschalek Antal raktárnoktól, hogy a szénaszállítvány irányítsa a Józsefvárosi pályaudvarra, de azt is kérte, hogy a 9220 kilogrammot javítsa ki 11,170 kilogrammra. Adott néhány koronát a raktárnoknak, aki ezért meg is hamisította a fuvarlevelet. A Józsefvárosi pályaudvaron azután a fuvarlevél alapján a 9220 kilogramm szénát 11,170 kilogramm súlyban adták el Heimbachéknak. Ugyanezt a fuvarlevelet újból meghamisította, de most 2000 kilogrammal kisebb súlyra és a differenciáért az államvasutakat perelték és a bíróság meg is ítélte a kártérítést. A rendőrség Békfi Adolfot és Varschalek Antalt letartóztatta.

Inger Szolimán — török őrnagy. Nagyvárad jelentés szerint Inger Szolimán somali alkirály, aki a biharmegyei Kimpány községből az utóbbi hetekben utazott a tripoliszi-bracziérre, édesanyjának és testvéreinek levelet küldött és abban egy fényképet, amely őt török őrnaggyal egyenruhában ábrázolja. Inger Szolimán kivont karddal, feszesen állott a fényképező gép előtt.

Megzavart egyházi szertartások. A debreceni nagytemplomban Uray Sándor lelkész imáját egy Mester István nevű szocialista munkás megbotránkoztató módon megzavarta. Az ima közben többször odakiáltotta a lelkésznek, hogy: — Nem igaz abból egy szó sem.

A rendőrség letartóztatta. — Ugyanezek Debreczenben egy másik botrány is történt. Tegnap egy temetési menet állott a református nagytemplom előtt és a koporsó beszentelését várta, mikor a toronyból duhajkodó emberek reklámcsédulákat dobáltak a gyülekezetre és a koporsóra. A kegyeletértéket a rendőrség felelősségre vonta.

Uj postaujgyűnőségek. A kolozsvári postai és táviratigazgatóság közhírré teszi, hogy a Csik vármegyében Kostelek telepen engedélyezett postai úgynökség működését 1912. évi márczius hó 1-én megkezdi a kézbesítő köre Csügé, Gyepene, Kostelek és Prieskötő telepre terjed ki. Továbbá a Szoben vármegyében Moh községben engedélyezett postai úgynökség működését 1912. február hó 16-án kezdi meg és kézbesítő köre Moh községre terjed ki. — A temesvári postai- és táviratigazgatóság közhírré teszi, hogy Torontál vármegyében Marospart pályaudvaron, Marospart néven 1912. évi február 11-én postaujgyűnőség lép életbe és kézbesítési kerületébe Marospart pályaudvar és Marospart telep tartozik.

A portugáliai sztrájk. Lisszaboni jelentés szerint az általános sztrájk miatt az utcákon igen kevesen mernek járni. A gázmetert és a villamos erőműű állomást katonaság őrzi. A legtöbb üzleteket alkonyatkor bezárták. A színházak is zárva vannak. Katonai őrzőpatrok czirkálnak a városban.

A gyerekek betörőbandája. Négy kis gyereket kísérték ma bé a főkapitányságra. Meg volt kötve a kezük, a gomblyukukon keresztül vékony szíjszalag volt fűzve; az arcuk maszáros volt a sírástól. Szomorúan, szeptegve állottak meg az ügyeletes rendőrszolgálat előtt. A rendőr, aki behozta őket, rögtön elmondta a bűnüket. A Váci-utca 40-ik számú házban van a Minta-mozi; amely Polacek-Mihályné tulajdona. A négy kis fiú állandó vendég volt és, mihelyt összeszedtek valahol egy-két krajczárt, rögtön elmentek a mozihoz. Így látták meg, hogy a fényesen kivilágított előcsarnokban egy ládikó van, amelybe a cukrokat szokták eltenni. A négy gyerek nagy titokban összesugott. És tegnap megtörtént a nagy eset. Este 8 és 9 óra között, amikor mindenki benn volt a mozihoz, a magukkal hozott feszítővasakkal feltörték a ládat és a sok cukorral eltitkolták. Ma délelőtt, amikor a tolvajlás híre elterjedt, a mozi-gépészeknek feltűnt, hogy az egyik fiú nagyon sok cukrot majszolgat. Rögtön lefogta és vallatni kezdték. Eleinte tagadt, mint egy tizenhárompróbás gazember, de később beismerte mindent, sőt a társait is elárulta. A legidősebb 14 éves, egy gyárimunkás gyereke, a másik 12, egy városi szolga fia, a harmadik 14, egy női divatárus gyereke, a negyedik pedig 13 esztendő, egy rendőr romlott fia. Szeptegve mondták el, hogy a tervet előre kifőzték és a cukrokat egymás között fölosztották. Ez nem az első esetük, de mindig csak kisebb dolgokat loptak el. A rendőrség valószínűleg javítóintézetben helyezi el a kis bűnösöket.

Asszonygyilkos főhadnagy. Prágából jelentik: Jindrik Alajos, várakozási illetményvel szabadságot fogadott, aki Kneiser József magánhivatalnoknál lakott alberletben, szerelmi ajánlatokkal üldözte gazdájának feleségét, de az nem akarta megállgatni. Jindrik ma öt revolvergolyóval megölte az asszonyt, aztán beretvával elvágta a saját nyakát.

Életuntak. Ma reggel a Ludoviceum-utca 20. számú házban Kiss Katalin 19 éves takarító nőgyógyászot ivott. Az István-kórházba vitték. — Nemelt Dávid 59 éves kocsis az Amerikai-ut 2. szám alatti ismétlődően felakasztotta magát. Anélkül észrevették, már halott volt. Holttestét a törvényeski orvostani intézetbe vitték. — Felcsúj Odón Király-utca 49. számú alatt levő gyógyszerárán ma délelőtt Kudesz Pál 25 éves laboráns mérget ivott. Bevitték a Rókus-kórházba. Hogy milyen mérget ivott, azt nem tudják.

Balesetek. Ma reggel az Árbocz-utca 8. szám alatt levő vasgerenda-gyárban Bede József 44 éves napszámóra rázuhant egy súlyos vasgerenda. A mellét roncsolta össze. A szerencsétlen embert életveszélyes sebével a Rókus-kórházba vitték. — Skutini Márton 25 éves állományozó a Szentendrei-uton leugrott a helyi-érdeklő vonatról, de oly szerencsétlenül, hogy súlyos zúzódásokat szenvedett. Az Irgalmasok-kórházba vitték. — Ma délelőtt az Erzsébet-körút 54. számú ház előtt Veszprémi József kulturmérnök 13 éves Lili nevű leánya felugrott a 288-as számú városi villamosra. A lépcsőn egyensúlyt veszített, lezuhant és a pótkocsira a kerékek levágták a jobb lábát s a fejét összezúrták. A mentők életveszélyes sébével a Szent István-kórházba vitték.

Halálozás. Özv. Rosenfeldné. Rapoch Regina 72 éves korában elhunyt Főton (Pestm.). — Stephany Frigyes, a Vossische Zeitung volt főszerkesztője Berlinben ma reggel fölvid szenvedés után meghalt.

Kiss Lajos, szegedi állami főreáliskolai tanár 63 éves korában hosszabb szenvedés után elhunyt. Ma délután temették nagy részvét mellett.

Dr. Kiss Gyula, szombathelyi kir. törvényszéki bíró életének 37-ik évében meghalt Budapesten.

Dr. Bokor Józsefné, előbb özv. Gilling Józsefné, szül. Wächter Katalin élete 62-ik évében elhunyt Budapesten.

Makovicska Ottó, az igazságügyminisztériumba be rendelt gyűjtőfogházi ellenőr, életének 48-ik évében meghalt Budapesten.

Gebhard Rezső földbirtokos, székesfehérvári bizottsági tag, életének 45-ik évében hirtelen elhunyt.

Özv. Grünwald Józsefné, előbb özv. Lang Ferenczné, Reisinger Borhala 87 éves korában meghalt Budapesten.

Szilágyi Károlyné Sepsiszentgyörgyön elhunyt 52 éves korában.

x Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógyszertárban. Budapest, V., Szabadság-ter.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és variété műsor. Kezdete 8 órakor.

x Fodor-féle vívóterem a Koronahercegné-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Drukkverseny.)

Nemzeti Színház tegnapi Molière-estéjéről közönség és sajtó egyhangulag elismerte, hogy a legelvezetesebbek közé tartozott. A „Tudós nők” minden egyes szereplője feladata magaslatán állt. Pedig már régen nem dühöngött a járványszerű lámpaláz olyan erővel, mint éppen tegnap este.

Talán Kiss Irén, az új kolléga trémája ragadt át a többire is. Nem használt, hogy igazán szerető melegséggel vették őt körükbe. Egyre csak ezt ismételtette:

— Jaj gyerekek, nagyon félek!

És addig ismételtette, hogy ez a félelem át-származott Viváry Mariskára, erről Ligeti Judikára, aztán Mészáros Lojzira, utóbb Kürthy Gyurkára, majd Rajnai Gabira, sőt Gabányi Árpádra is.

Csak éppen Rákosi Szidi mutatkozott a próbák alatt s a reprise estéjén egészen nyugodtnak. Pedig Szidi néni úgy ismerik, mint aki örökösen drukkol.

— Hogy lehet az, Szidi néni, — kérdezte Viváry Mariska — hogy csak maga nem trémázik?

— Édes lelkem, — felelte széles mosollyal a művésznő — ebben a drukk-versenyben, hogy-hogy nem, visszanyertem a hidegvéremet.

(Pálmay Ilka hazajött.)

Szokatlanul hosszú ideig kellett Pálmay Ilkát nélkülöznünk. Még jóval karácsony előtt utazott Kolozsvárra és ez a büvös-bájós város fogva tartotta, mint mindazokat, akik tele tudóval szittfák a levegőjét.

Már pedig Pálmay Ilka — a kolozsvári Nemzeti Színház örökös dísztagja — nem egyszer itt-sult meg a kincses város csodátevő levegőjétől és valahányszor odamerészkedik, nem egykönnyen tud onnan elszakadni.

Most is annyi színpadi ünneplésben, annyi társadalmi vendégszeretben volt része, mint ahogy egy nagy művésznővel és egy igazán szívből becsúzott családfaggal szokás.

De végre mennie kellett. „Fájó szívvel” bucsúzott és a mult hét végén ismét a plébániai utcái fényes lakásában fogadta ismerőseit.

— Háboru lesz! — ezzel a vészjósló kijelentéssel fogadott — biztos értesüléseim vannak, hogy háboru lesz.

Engemet Pálmay Ilka társaságában minden inkább érdekel, mint a háboru veszedelme; de udvariasságból aggódó arcot vágtam és kérdeztem:

— Talán nyugtalanítja ez a kilátás?

— Hogyne... a papírjaim miatt

— Talán csak nem...?

— De igen; papírokból van a pénzem. A rimamurányi szépen fölment... el is adtam a részvényeimet.

Szédült a fejem. Megosiptem a karomat, hogy ébren vagyok-e: Ébren voltam és Pálmay Ilka kacagott a szemem közé.

— Látnom, mennyire érdekli a börze, meg a rimamurányi! Beszéljünk hát másról!

És elmondta, hogy csak néhány napig marad Budapesten. Csütörtökön Gyöngyöstre rándul, ahol Auersperg hercegnő vendége lesz és egy jótékony-célú fényes hangversenyen énekel magyar, angol, francia, német dalokat.

— Azután pakolok és megyek Nizzába; mert nekem napfényre van szükségem, ebben a ködös, szürke levegőben még erőt vesz rajtam a melankólia. Tegnap ugy is már abba a gyauba koveredtem, hogy üngyilkos akarok lenni.

— Jesszusom!

— Legyen nyugodt. Eszem ágában sincs. De szeretem olykor a magányt, a csendet és az elmerengést. Tegnap estefelé is ez a hangulat fogott el. Lementem a Dunapartra s elsétáltam a lakásomtól a Rudas-fürdőig és vissza. Lassan mentem s olykor meg-meg álltam. Az égen a hold

vékony sarlója fénylett le rám, köröskörül az ezer meg ezer lámpa ragyogott. Olyan szép kép volt. De nem sokáig gyönyörködhettem zavartalanul. Egy rendőr, settenkedett utánam s egyszer csak megszólított: „Ne tessék úgy bámulni azt a vizet... nem jöna vezet az...!” Öngyilkos-jelöltnek nézett az istenadta. Megyek hát Nizába... A vízszontlátásig!

(Találó bók.)

Váradi Aranka felhasználta egy pár napi szünetet s elrándult a Tátrába, hogy a nővérét meglátogassa. No, meg hogy egy kicsit rödlizzon.

De mit tesz isten! Amint a Nemzeti fiatal szép művésznője Lomnicza érkezett, — elolvadt a hó. Volt hát sajnálkozás. De az udvarlók nagy serege talált édes balszámot a sportlady sajtó sebére.

— És még csodálkozik? — fejezte ki egyikük az egész csapat véleményét.

— Hogy érti ezt?

— Hiszen nagyon természetes, hogy megszünik a fagy, amikor megjelenik — a nap.

(A diszkrét függöny.)

A „Györgyike, drága gyermek“ első felvonása — mint a Vigaszínház kommunikéi hirdetik — a bécsi Bristol-szállodában játszik és két részre oszlik.

Varsányi Irénhez belopózik Tanay Friczi és ezzel összecsapódik a függöny. Valószínű, hogy ekkor a nézőtérben felzúg a tapsorkán, mert hát a Györgyike személyesítőjének játékáról máris csodákat mesélnek. De az összecsapódó kezek nem érnek rá kipirosodni, mert tüstént folytatódik a játék... a diszkrét függöny csak éppen addig fűdi el a színpadot, amíg a szerelmes színésznővendék meg nem csókolja Györgyikét.

(Fátum.)

Földes Imre, a „Nincs tovább“ illusztris szerzője, egyszerűságra a Városi Villamos buzgó titkára, a mai hivatalos idő után haza készült menni, ebédelni. A Dohány-utca sarkán várta a sárga kocsi, de multak a másodpercek és a percek, de a villamos nem mutatkozott.

Egy színműritársas csatlakozott hozzá.

— Szervusz Riki, — szökött meg Földes Imre — neked, mint a neved is mutatja, sólyom szemed van. Nézd csak... nem jön még.

Biz' az nem jött. Vártak negyed óráig, vártak még tovább is, de a villamos még mindig nem jött. Végre a türelmetlenség urrá lett fölötte s gyalog ment haza — a Nyugati pályaudvarig.

Imre, újra beigazolódott, hogy amint rongyos cipőt visel — a suszter, a villamos titkár is — gyalog jár. Egy látesőves ur.

(*) **Opera.** Balling Mihálynak, az ex-főkarnagynak eszméjét valószínűleg meg ma este az Operaház a „Coppélia“ és a „Jancsi és Juliska“ reprizével. Delibesnek, a ballettirodalom egyetlen modern nagymesterének zenéje több, mint egy évtized óta nem hangzott fel az Operaházban, ahol ehelyett, idegen és hazai szerzők vérszegény kísérletei adtak dolgot a balletszemélyzetnek. Az Operaház vezetősége helyes és dícséretes művészi ítélettel kaparta fel Balling eszméjét, hogy újból játékrendjébe illeszse az elmúlt félszázad legjobb balletjét, a Coppéliát. Meséje tekintetében is teljesen kielégítő és a táncpoémák átlagos nívóját messze fölülmúló ez az E. T. A. Hoffmann „Homokember“ című borzalmas meséje és Adam operettjének, a „Nürnbergi babá“-nak hatása alatt készült munka, melyhez a híres párisi balletmester, Saint-Léon irt koreografiát, Délibes pedig páratlanul graeciózus és jellegzetes balletzenét. Ennél a muzsikánál nyer jogosultságot az a különös paradox, hogy az igazán jó zenére fontosabb és hálásabb feladat vár a balletban, mint az operában. Fontosabb, mert a némán lefolyó cselekmény erősebben megkivánja a zenei kifejezést és elevenítést, mint a szó és hálásabb, mert a balletkomponistát nem korlátozzák a szó és a hang sajátosságai és így a tisztán instrumentális zenét komponáló szabadságával mozoghat enélkül, hogy intenziói félreértésből kellene tartania. A Coppélia zenéjének

egyébeként kettős érdeme van: melodikailag elragadó, egyúttal pedig drámailag is jellegzetes. Finoman és precízzen alkalmazkodik ritmusa a színpadon táncolt ritmushoz, a hangszerek pedig eleven hűséggel fejezik ki mindazt, amit a táncolóknak mimikája már nem tud kifejezni. A szordínás hegedűszó susogása pompásan érzékíti a Coppélius műhelyébe osont lányok félelmét, a második felvonásbeli babatánc pedig virtuoz hűséggel illusztrálja az automata komikus szabályos, mechanikus mozdulatait. Zencileg az első felvonás zenekari variációi Moniuszkonak lengyel dala felett alkotják a partitúra legértékesebb részét, ez a bájos zene unikum a ballettirodalomban. Az Operaház gondos körültekintéssel készítette elő a Coppélia reprizét, amely alkalmat adott fiatal asszolutájának, a nagytehetségű Nirschy Emiliának arra, hogy eddigi diadalait egy újabbal gyarapítsa. A tánctechnika legmagasabb foka az, amit ez a fiatal művésznő bámulatos könnyedséggel és precizitással produkál. Mellette Kócs Margit kifejező játéka és Smeraldi jellegzetes alakítása érdemelnek teljes elismerést, de nem kevésbé az egész tánckar kitűnő, szabatos munkája, mely Guerra balletmester fáradhatatlan buzgalmát hirdeti. Ugyanő rendezte is a balletet nobilis ízléssel, művészi társat találva Szikla karmesterben, aki a zenekart gondos körültekintéssel és finom nüanszrozással vezényelte. A színházat majdnem egészen megtöltő közönség zajos tapsokkal honorálta a produkciókat és főképen Nirschy Emiliának tapsoltak lelkesen. A ballet reprize előtt sok év után ismét esti előadáson játszották Humperdincknek kedves vérbeli német mesejátékát a „Jancsi és Juliska“. Az előadásnak az Ujváry Ignác által festett színes, új díszletek és két új szereplő bemutatkozása adtak érdekességet. Az altató bécsi szölamát Háber Györgyike finoman és stílusosan énekelte, — míg a Harmat bécsi szerepében Marschalko Rózi aratott nyílt színen zajos tapsot. Az előadás lelke, mint egyébkor, ma is Váradi Margit volt, temperamentumos, könnyed és fürgő fiuszerepében, melynek nehéz énekrészt is a tőle megszokott művészettel adta elő. A többiek: Payer Margit, Berts Mimi, Václav Vilma és Váradi Sándor szintén hozzájárultak művészetükkel az előadás egyöntetűségéhez. A finom, mesehangulatot keltő rendezés Alszevgy Kálmán főrendező kitűnő munkája, a zenekart Szikla Adolf vezényelte. (—na.)

() **Hangverseny.** Altman Leó, tíz év óta Amerikában élő honfitársunk mutatkozott be ma este a Royal-teremben rendezett hangversenyben és érdekes és nívós hegedűművészt ismertünk meg benne. Altman budapesti származású, tanulmányait a Nemzeti Zenedében végezte, hol Hubay Jenő tanítványa volt. Az intézet elhagyása után Amerikába ment szerencsét próbálni, végigjárta az összes nagyobb északamerikai városokat és legutóbb Pittsburgban volt hangversenymester. Produkcióit ma este Csajkovszky koncertjével kezdte, mely azonban erőtlennül és hatás nélkül hangzott előadásában. Sokkal jobban érvényesültek figyelemreméltó kvalitásai, nobilis szölamvezetése, képzett technikája és, bár helyenként bántóan egyéni, finom előadása a műsor későbbi számaiban. Nagy virtuozitása van a fúgoletkekben és a Paganini híres boszorkánytáncában ritka tiszta kettős üveghangokat hallottunk tőle. A szépszámu közönség lelkesen ünnepelte a debütánst, aki ráadásul Dvorzák „Humoreszk“-jét, Donizetti „Lammermoori Lucía“-ja híres sextettjének rendkívül nehéz hegedűátíratát és egy Pazzini kompozíciót játszott el kifogástalan technikával. — A hegedűszámok között Deáknyé Kuthy Klára kiterjedelmű, de jól képzett szopránján énekelte dalokat. A zongorakíséretet Dienzl Oszkár látta el.

(*) **Az Operaházban** holnap, szerdán a Filharmoniai Társaság hangversenye miatt nincs előadás. — Csütörtökön a „Tosca“-ban fejezi be sikeres vendégszereplését Marak Ottó. A bucsuzó művész Cavaradossit fogja énekelni, Tosca Kramer Teréz lesz, Scarpia Róza Lajos, a többi szereplő Háber Györgyike, Kornai, Hegedűs, Kertész, Ney B. és Kárpát. A dalmú után a „Tavas“ című táncgyűveletet adják, a főszerepben Nirschy Emi-

liával. (Évi bérlet 23. szám.) — A február 2-iki ünnepnap estéjén népszerű előadásul olesó helyárrakkal „A hercezkisasszony“ kerül színre Szamosi, Ambrusné, Környey és Székelyhidyi fellépésével a főszerepekben. (Bérletszűnet 8. szám.)

(*) **Muzikaszó-hangverseny.** A Rákospoti irodalmi kör február hó 3-ikán, szombaton este a Sport Club összes termeiben a Petőfi Társág tagjainak részvételével dr. Pap Zoltán országgy. képviselőnek, a Petőfi-társaság tagjának „Muzikaszó“ című munkája megjelenése alkalmából Muzikaszó-estélyt rendez. Kezdeté este fél 9 órakor. A hangverseny után az illusztris vendég tiszeltetőre lakomát rendeznek. Műsor: 1. Üdvözlő vers. Irta és előadja bagáti Hajdu József dr., a „Rákospoti Irodalmi Kör“ tagja. 2. A magyar dalról. Jakab Ödönnek, a Petőfi-társaság tagjának bevezető előadása. 3. Dalok a Muzikaszóból. A busuló felhő. Kérdik tőlem... Ha én végig megyek... Éneklő Ternovszky Margit operacékesnő. 4. Dalok a Muzikaszóból. Iszogatok dalogatok... Jó isten, de kegyetlen a sorsa annak. Éneklő Sárossy Bandi népdalénekes. 5. Öreg cigány. Költemény. Irta és előadja Pap Zoltán, a Petőfi-Társaság tagja. 6. Dalok a Muzikaszóból. Gyöngye harmat reszket... Hirbe hoztak egy legénynyel... Éneklő Ternovszky Margit operacékesnő. 7. Kevés a mi részünk. Kuruczdal a Muzikaszóból, Nemes János tárogatókíséretével előadja Sárossy Bandi népdalénekes. 8. A Muzikaszó 100 képének vetítés útján való bemutatása. Magyarázatokkal kíséri Pap Zoltán, a Muzikaszó szerzője. Ternovszky Margit énekszámait vonósnégyessel kísérik Hauser Emil (I. hegedű), Gábor Miklós (II. hegedű), Klasna József (viola) és Stein Márton (gordonka). Műsor után tánc lesz.

(*) **Szibéria.** Giordano Umberto nagy operája, amelyet külföldi sikereirez képest mint művészi eseményt vár a budapesti közönség is, pénteken a következő szereposztásban kerül színre a Népeperában: Stephane: Basildes Mária, Wasily: Pogány György, Wallitsin: Bihar Sándor, Gleby: Gábor Arnold, Nikona: Gleviczky Irén, Alexis: Hajagos Károly, Iván: Marossy Lajos, Natasa: Legard Adél, Bankár: Németh Gyula, Kapitány: Fehér Artur, Invalidus Mátrai Ernő, Kozák: Andor Árpád, Ispravnik: Székely Emil. Az operának nincs nyitánya, hanem egy hangulatos szín mögötti orosz karral kezdődik s az igazgatóság már ezuttal kéri a közönséget, hogy a darab kezdetére pontosan szíveskedjék megjelenni, mert félnyolcór lezárják a nézőtérre vezető ajtókat. Szerdán este az állandóan zsúfolt házakat vonzó Furulyás Jancsi kerül színre az ismert kitűnő szereposztásban.

(*) **Magyar művész sikere Berlinben.** Nagy sikerrel mutatkozott be a hó huszonegyedikén Berlinben Hegyi Emánuel zongoraművész. Átlátszóan világos előadásával, értelmes felfogásával, kifinomodott ízlésével és kiváló dologbeli készségével egy csapásra meghódította a kényes ízlésű berlini közönséget, mely egész estén át meleg tapsokkal ünnepelte a fiatal művészt.

(*) **Budapesti Kamarazene-kör.** Vasárnap tartotta a Budapesti Kamarazene-kör ezidei harmadik hangversenyét a Katolikus Kör dísztermében. Rubinstein zongorahármasát Várkonyi Béla Orsz. Zeneakadémiai tanár, Vöschl Gyula és Szeretli Hugó játszották sok lendülettel. A kör tagjai dr. Gobbi Károly, Euler Ödön, Napánek József, Schmelhenger Árpád, Bergmann Sándor és Staub Elemér. Tschikowszki vonóshatását, Sonnenier de Florence-t mutatták be mesteri kidolgozásban. A hangversenyen Basildes Mária, a Népepera művésznője működött közre. Haendel Largoját énekelte, Bergmann Sándor gordonka, Hiksich Rikárd bárfa és Wéhner Géza harmonium kísérete mellett. Sok tapsot kapott a művésznő Mignonból énekelte bájos daláért. „Ismered ama hont“ és Sámson és Delilából egy áriáért.

(*) **A magyar szerzői jog védelme.** Hosszú vajadás után végre mátl fogva szerzői jogról egyezmény van Amerika és Magyarország között. Az egyezményt ma délelőtt írták alá Székely Ferenc igazságügyminiszteri szobájában a miniszter, gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök, Mr. Quorens bécsi amerikai nagykövet és Nash budapesti amerikai főkonzul. — Gróf Khuen-Hederváry Károly miniszterelnök ma déli fél egy órakor a Nemzeti Kaszinóban dejeuner-t adott, amelyen a miniszterelnökön, mint házigazdán kívül Quorens C. Rikárd, az Északamerikai Egyesült Államok bécsi nagykövete, Hoffale M. Fülöp követségi titkár, Nash Pál, budapesti amerikai főkonzul, Mallet Ferenc alkonzul, Kemény Hugó konzuli titkár,

uar 2-iki
csó hely-
re Szó-
y fellépé-
szám.)

akosligeti
on este a
s új tag-
gy. kép-

„Muzsika-
ból Mu-
9 órakor.

g tisztelo-
szőző ver-
a „Rakos-
ar dalról.

nak beve-
A busulő
egyek...

ő. 4. Da-
k... Jó
li Sárosy

Költevény-
ság tag-
mat resz-

.. Éneklő
évés a mi
Nemes Já-

Bandi
ének veti-
okkal ki-

Cernovszky
rik Hau-
hegedű).

on (gor-

agy ope-
mint mü-
g is, pén-
szire a

ria, Was-
r Sándor,
zky Irén,
ffy Lajos,
Gyula, Ka-

Ernö, Ko-
Emil. Az
hangulatos

igazgató-
a darab
nni, mert

ő ajtókat
kat vonz-
rt kítőno

oen. Nagy
megredik-
sz. Átlá-

lfogásával,
i készség-
izlésű ber-
eg tapsok-

árnap tar-
harmadik
termében.

Béla Orsz-
Szeretiu

kör tagjai
és József,
és Staub

anieren de
zásban. A
opera mü-
goját éne-

ch Rikárd
te mellett.
ól énekel

Sámson és

e. Hosszú

ői jogról
g főcöt.

ékely Fo-
miniszter,
nök, Mr.

ash bud-
Héderváry

órákor a
melyen a

l Querens
Államok

etségi tit-
nzul, Mal-
zuli titkár,

valamint gróf Esterházy Pál, külügyi osztályfőnök, gróf Zichy János, vallás- és közoktatásügyi miniszter, Beöthy László kereskedelemügyi miniszter és dr. Székely Ferenc igazságügyminiszter, dr. Tóry Gusztáv igazságügyi államtitkár, dr. Bárczy István és dr. Milkó Ferenc miniszteri titkárok vettek részt. Gróf Esterházy Pál osztályfőnök és Querens nagykövet a délutáni 2 órai vonattal visszatartak Bécsbe.

(*) Meztelen tánc felemelt helyárrakkal. Aradról jelenti tudósítónk: Szendrey színigazgató kérelmére Arad város színügyi bizottsága megengedte, hogy Villany Adore, a meztelen táncosnő a közeli napokban az aradi színházban fellépessen. Villany kisasszony fellépése alkalmával a helyárrakat 25 százalékkal felemelik.

(*) Új operettszínház Budapesten. Nagyváradról jelenti: Ma Nagyváradra érkezett báró Born Frigyes és Szász Pál országgyűlési képviselők és dr. Béli Izor színi kritikus, akik Hoványi Géza és Egressy Péter biharmegyei országgyűlési képviselők bevonásával tárgyalást folytattak Erdélyi Miklóssal, a nagyváradi színelvölgy igazgatójával. A tárgyalások egy Budapesten tervezett új operettszínház felépítésével vannak összefüggésben. A terv, hir szerint, még nagyon kezdetleges stádiumban van. Már tavaly híre járt, hogy Erdélyi Miklós Ditrői Mórral akar Budán egy színházat építeni, a terv azonban akkor abbamaradt.

(*) Filharmónia. Holnap, szerdán, január 31-én este félnyolc órakor lesz a VI-ik filharmóniai hangverseny a Vigadóban.

FŐVÁROS.

(*) A farkasréti telkek. Megemlékeztünk arról, hogy a Tabán rendezése körülbelül 4000 budai családot — háztulajdonosokat és lakókat fog régi hajlékából kiszorítani, akiknek részére, hogy hajléktalanná ne váljanak, a főváros a Mártonhegyen és a Budaörsi-ut környékén, a farkasréti temető szomszédságában szemelt ki cserébe adható telkeket, amelyeknek egy részén maga akart lakóházakat építeni. A kiszemelt telkek 27.233 négyszögöl kiterjedésűek, áruk pedig összesen 680.658 korona. A telkek megvásárlásához minden bizottság hozzájárult a végleges döntést a holnapi közgyűlésnek kellett volna meghoznia. A vásár azonban holnap mégsem válik perfectté, mert a kerületközi bizottság mai ülésén hosszasan tárgyalta a kérdést és végül is abban állapodott meg, hogy a tárgyalás a közgyűlés napirendjéről való levételét kéri a polgármestertől. Értesülésünk szerint ezt a döntést azért hozták, mert a bizottság többsége határozottan ellenezte a vételt. Egyrészt, mert drágának tartja, másrészt azért, mert semmi garancia sincs arra, hogy a tabáni kisajátítottak a cseréltelkeket elfogadják. A bizottság mindenképpen ebben az irányban kíván biztosítékot és ezért új helyszíni szemlét fognak tartani, a tanácsi ügyosztályt pedig arra kéri, hogy gondoskodjék a parcellázási terv elkészítéséről és vegyen nyilatkozatot a tabáni lakóktól, hogy hajlandók erre a területre költözni, illetőleg ott építkezni.

(*) Főtisztviselők jelölése. A holnapi közgyűlésen fogják bejeleníteni az üresedésben levő főtisztviselői állásokat, melyekre a főváros kerületközi bizottsága dr. Szabony Antal elnöklésével ma délelőtt tartott ülésén a következőket jelölte: az árvászéki elnökhelyettesi állásra Morlin Imrét, az árvászéki ülnöki állásra Homory Zoltánt, a két tanácsjegyzői állásra Kiliacsán Miklóst és Károlyi Józsefet, a tisztviselői állásra Fáy Mátyást.

(*) Megválasztott tisztségviselők. A főváros tanácsa dr. Bárczy István polgármester elnöke alatt ma tartott ülésében a fővárosi könyvtárnál megüresedett állásokra a következőket választotta meg: Főkönyvtárosi állásra: dr. Madzsar Józsefet, II. oszt. könyvtárosi állásra: dr. Braun Róbertet, a két könyvtári főtisztviselői állásra: Enyvéri Jenőt, Steindl Mátyást, a négy könyvtári tisztviselői állásra: Köhalmi Bélát, Pikler Blankit, dr. Dienes Lászlót, Neuberg Gizellát, a könyvtári titkári állásra: Horváth Stefániát. Ez az első eset a fővárosnál, hogy pótként választottak tisztviselői állásokra.

(*) Az új állatkert. Az állatkerti átalakítási munkálatok oly gyorsan haladnak, hogy most már egészen bizonyos, hogy az új állatkert — mely egyike lesz legnagyobb szerű intézményeinknek — május havában megnyitják. Az épületek, a sziklacsoportok és a különböző setrecek legnagyobb részét elkészülték már és serényen folyik ezeknek a beépítése. Hagenbecktől, a világhírű német állatkertészektől ma egy nagyobb szállítmány vadállat érkezett, amelyeket a nap folyamán be szállították már az állatkertbe. Tíz szápen fejlett oroszlán, öt jegesmedve, három tigris, két pézsmabőr, egy hinte és négy délamerikai struez, valamint több apró állat érkezett a mai szállítmány-

nyal, de a közeljövőben, mielőtt az időjárás anynyira megenyhül, hogy az érzékenyebb állatokat is lehet szállítani, egy nagyobb szállítmány érkezik majd Hamburgból a budapesti állatkertbe. A most szállított állatokat elkísérte Lorenz Hagenbeck, a cég egyik főnöke.

(*) A turini kiállítás műtárgyai. A turini kiállítás magyar bizottsága navében ma délelőtt Hegedüs Loránd országos képviselő és Zsclnay Miklós felkeresték dr. Bárczy István polgármestert és felhívták a figyelmét azokra az értékes és művész kiemelkedő műtárgyakra, amelyek a kiállításról visszamaradtak. A küldöttek ezeket a műtárgyakat a fővárosnak ajánlották fel. A polgármester kijelentette, hogy az ügyet megfontolás tárgyává fogja tenni.

TANÜGY.

= A tanári előléptetések. Az utóbbi időben nagy izgalmat keltett az a hír, hogy a középiskolai tanároknak küszöbön álló kinevezése alkalmából nagyszámu soron kívüli előléptetések lesznek. Mint illetékes helyről jelentik, ez a hír minden alapot nélkülöz.

= Új kereskedelmi iskola a fővárosban. A székesfőváros új községi kereskedelmi iskolát épített a Józsefvárosban. Az új iskola épülete most készült el a Vas-utczában és ugy nagyságával, mint houlkozatának művészi kiképzésével még a tavasz és nyár folyamán teljesen berendezik, hogy a szeptemberben kezdődő új iskolai évben átadható legyen rendeltetésének.

KÖZIGAZGATÁS.

A lugosi polgármesterválasztás bonyodalmai. Lugosi jelentés szerint a lugosi polgármesteri szék körül, amelyet szombaton töltöttek be, érdekes bonyodalom támadt. Tudvalevőleg Raltescu János vármegyei aljegyző, hivatalos jelölttel szemben Florescu Döme városi főjegyző, a románok jelöltje került a város élére öt szótöbbséggel, de általános esodálkozásra a szavazást követő közgyűlésen Florescu nem jelent meg és mikor Isschutz alispán érte küldött, azt üzentte vissza, hogy beteg. Tegnap Florescu látogatást tett az alispánnál, aki fejszilitotta, hogy tegye le a hivatali esküt, amde az új polgármester megtagadta ezt. Florescu szokatlan tettét azzal kommentálták, hogy az új polgármester fél a választásnak 15 napon belül történő megfeleltetésétől és ennek következtében bekövetkező megsemmisítésétől. Mivel azonban attól is tart Florescu, hogy közben kiírják a főjegyzői állásra a pályázatot s arra ő, mint megválasztott polgármester nem pályázhatván, mindkét állástól elcsik. Florescu lemondással akar menekülni a kellemetlen helyzetből, de ez esetben viszont a párt győzelme nincs biztosítva.

EGYESÜLETEK.

(—) A szociálpolitikai tanfolyam. Dr. Pap Dezső min. osztálytanácsos tegnap este kezdte meg a Népművelő Társaság által rendezett szociálpolitikai tanfolyamon a munkaviszonyokról szóló előadást. Fejtegetéseiben a tőke és munka szabadságára alapított mai gazdalkodási rendszernek a mult idők gazdasági rendszereivel való összehasonlításából indult ki.

(—) Orvosok gyűlése. A Budapesti Orvos Szövetség ma este tartotta meg tisztújító közgyűlését. A közgyűlést Adler Zsigmond kir. tanácsos, a szövetség alelnöke nyitotta meg. A zajos tetszősel fogadott elnöki megnyitó után dr. Eisler Hugó főtítkárral mutatta be jelentését, amelyben beszámolt az elmúlt év összes tudományos és az orvostársadalmat érintő eseményekről. A közgyűlés a titkár beszámolóját tudomásul vette. Ezután dr. Patai Samu pénztáros tett jelentést a szövetség anyagi helyzetéről, majd a választásokra került a sor. A közgyűlés egyhangúlag elnökéül újból báró Babarcsi Schwartzert Ottót, alelnökké Adler Zsigmond és Kertész Ába orvosokat, főtítkárrá dr. Eisler Hugót választotta meg.

Ha gyermekét

egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. Hommel fele Haematogent! Óvást a Dr Hommel nevet hangsúlyozni kell!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A szászvárosi petíció. Tíz évig képviselte dr. Vlad Aurél a szászvárosi választókerületet, a mely valóságos melegágya lett a dákóromán törekvéseknek. Megalakította az Ardeleana nevű pénzügyintézetet s a földhöz ragadt oláh népet anyagilag ezzel is magához fűzte. A legutóbbi általános választáskor azonban a kerület magyarsága egyesült a szászokkal és mérsékelt románokkal s elkeseredett küzdelem után dr. Farkas Pál munkapárti jelöltet ötvenhat szavazattöbbséggel választotta meg a régi képviselővel szemben. A kisebbségben maradt román nemzeti párt petícióval támadta meg a választást, melyet etetés-ítatás és megvesztetés miatt kért megsemmisíteni. Dr. Tetéleni Ármu, a megtámadott képviselő ügyvédje erre terjedelmes ellenkérvénnyel felelt, melyben leírja azt az erőszakoskodást, melyet Vladék kifejtettek. Az első áldozat Marián György lelkész volt, akit a tulajdon hívei kergettek el a parókiairól s aki azóta bujdosik. A Kuria a petíció néhány relatív panaszára, az ellenkérvénynek pedig valamennyi állítására nézve elrendelte a bizonyítást, amelyet a kolozsvári királyi tábla kiküldött vizsgálóbírája be is fejezett. Dr. Farkas Pál védője, miután látta, hogy a petícionálók bizonyítani semmit sem tudnak, a kerület nyugalma végett elállott a bejelentett közel három ezer tanu kihallgatásától. A Kuria második választási tanácsa ma folytatódott tárgyalta a petíciót, amely alkalommal Vlad Aurél személyesen jelent meg a kérvényezők képviselőjében. A megtámadott képviselőt dr. Tetéleni Ármu, a választást dr. Hiller József védte. Aredik Simon előadó bíró részletesen ismertette a vizsgálat anyagát. Felolvasta azokat a bujtogató cikkelyeket, amelyek a szászvárosi Libertatea-ban, vizsgálat idején jelentek meg. Ezekben a Vlad-párt azzal fenyegetődött, hogy résen lesz, hogy ki mint vallott s fölszólította a választókat, hogy ha már eladták szavazataikat, ne adják el lelküket is a zsidóknak, ha vallomást kell tenni. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Hipnotizált vádlott. Prágából jelenti: Az itteni törvényszék előtt ma kezdődött Versbach-Hadamar Zsigmondnak, az államvasuti igazgatósági főfelügyelőjének bünpöre. A vádlott unokaöccsére Hadamar Versbach bécsi volt hadtestparancsnoknak. A vád közokirathamításra és csalásra szól ellene. A prágai nemzeti levelek tömeges meghamisításának idején ugyanis az a veszedelem fenyegette, hogy az ő családja is elveszti nemességét, mert gyanusnak tünt fel s mivel nem voltak rendben okmányai, állítólag meghamisította az anyakönyvet. A kihallgatáskor általános meglepetésre azt mondta a vádlott, hogy ha ő követte el az okmányhamisítást, csak hipnotikus álomban tehetette. Háziörvosa, aki két éve kezeli őt, megerősítette ezt. Elmondta, hogy Versbach-Hadamar Zsigmond nagyon jó médium és ha hipnotikus álomban van, tehetetlen eszköz, akivel mindent végre lehet hajtítani. Elég kimondani ezt a két szót: aeternus deus és a vádlott hipnotikus álomba merül. Mielőtt az orvos kiejtette a két szót, a vádlottak padján ülő vasuti főfelügyelő felemelkedett, két kezét magasra emelte és átszellemült arccal rebegették ajkai: aeternus deus. Az orvos ezután mindenféle kísérletet mutatott be a vádlotton, hogy bebizonyítsa, mennyire vak eszköz ilyenkor. Rákiáltott:

— Ön a császár előtt áll! — A vádlott térdre rogyott s kezét feje fölé imára kulesolta össze. Aztán az orvos mélyen beleszort egy varrótűt a vádlott kezébe és a fájdalom legeszkélyebb nyoma sem látszott meg arcán. Pupillája kitágult, a törvényszéki orvosok a legnagyobb erőfeszítéssel sem voltak képesek behajlítani kiterjesztett két karját. A teremben leirhatatlan izgalom támadt. A közönség lélekzetfojtva leste a hatást. A törvényszék a jelenet mély benyomása alatt holnapra halasztotta a tárgyalás folytatását, aztán a háziörvos felkötötte álmából a vádlottat.

§ Kémkedő angol. A lipcsei birodalmi törvényszék előtt legközelebb megkezdődik a tárgyalás egy angol kém ellen, akinek ügye érdekesség és fontosság dolgában föülmulja az eddig tárgyalt angol kémkedési pöröket. A vádlott Steward Bertrand negyvenéves angol ügyvéd akit katonai titkok elárulásának megkísérlésével vádolnak. Steward igen előkelő angol családból való. A vádlott mult évi július végén Németországba jött s azzal az ürügyvel, hogy új rendszerű palacsintadugók elárúsítása végett üzleti összeköttetéseket keres, az északi tengeren több német várost meglátogatott. Több körülményből azt következtették, hogy Steward a német partokon kémkedést üz és hogy határozott megbízással jött Németországba és pedig oly idegen hatalomnak megbízásával, amelynek különösen akkoriban rendkívül érdeklődés volt, hogy a német partvidék készenlétéről és védelmi állapotáról határozott fölvilágosításokat kapjon. A

vizsgálat folyamán megállapították, hogy Steward már eddig is igen sok és nagy szolgálatokat tett az angol hadseregnek, amely neki köszöni az automobil behozatalát. Nagy érdemeket szerzett azzal is, hogy az angol hadseregben meghonosította a galambpostát és a repülőgépet és Steward nagyon hasznos könyvet írt a lovasságról. Gesztműndében lefoglalták podgyászát, amelyben több térképet találtak az északi tengeri német erődítésekről. Megtaláltak továbbá nála több levelet, amelyeket angol katonai hatóságok intéztek hozzá s amelyek többnyire titkos betűvel voltak megírva.

§ Szicziusky segítőtársa. Stanislauból jelentik: *Nuda* fogházfelügyelő, akit letartóztattak, mert rábizonyult, hogy elsősorban ő segítette elő *Szicziusky* szökését, ma délután meg akart ugrani a fogházból, de idejekorán észrevették és visszavitték cellájába.

§ Örmény forradalmárok. Pétervárról jelentik: A szenátus előtt ma a nyilvánosság kizárásával megkezdődött az örmény forradalmi párt 153 tagja ellen indított per tárgyalása. A törvényszék 330 ramsé nézett be.

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. 1911. évi üzleteredménye.

— 8,156.609 korona tiszta nyereség; 40 korona osztalék. —

Budapest, január 30.

Az elmúlt év egyik legnagyobb érdekldésével várt mérlege, a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T.-é, ma került nyilvánosságra. Ezt a mérleget nemcsak a magyar pénzügyon, hanem jóformán egész Európában is óriási várakozás előzte meg. És ez érthető is. A bank szinte példátlanul rohamos fejlődését a múlt évben egy szencziós alapítkeemelés tetőzte be, mely már magában véve is alkalmas lett volna arra, hogy nagy érdeklődést támasztson az idej mérleg iránt. Azonban a múlt év derekán nagyjelentőségű személyi változások is voltak a bank kebelében, amelyek heteken át nemcsak a bank szorosabb érdekeltségét, hanem az egész gazdasági közvéleményt is izgalomban tartották. A legkalandosabb híresztelések egész áradata terjedt el a bankról s az ijedőbbek már-már a bank válságáról rébesgettek rémhíreket és a pénzügyon is azt terjesztették, hogy ezek az események nyomot fognak hagyni az intézet 1911. évi zárszámadásában is. Azok, akik ismerték a bank bensei szálságát, azok tudták ezeknek a híreknek az ellenkezőjét és sokat vártak az idej mérlegtől is; de még ezeket is meglepte a ma közzétett mérlegnek valóban a legvérmesebb várakozásokat is felülmúló kitünő volta. Az 1911. üzletév összes bruttó-nyereménye ugyanis az előző évi áthozattal együtt 11,393.930 korona, tehát 5,517.588 koronával több, mint az előző évben volt. E nyereségből az összes költségek és kiadások címén 2,448.225 korona (677.324 koronával több, mint 1910-ben), továbbá értékcsökkenési tartalékszámán és kétes követelésekből való leírások címén 331.442 korona, adók és illetékek címén 457.652 korona vonandó le, úgy hogy a mérleg tiszta nyeresége egyenlege 8,156.609 korona, az előző évi 3,665.203 koronával szemben.

Igaz ugyan, hogy a mérleg elbírálásánál figyelembe kell venni azt, hogy ez az eredmény már a hatvan milliós alapítke segítségével éretett el s annak kamatozásához viszonyítandó is, azonban még ezt szem előtt tartva is el kell ismernie mindenkinek, hogy a Magyar Bank ma közzétett mérlege a legsikerültebbek egyike s olyan, hogy a bank történetében még a legtekésebb és legmunkásabb évek mérlege sem vetekedhet vele. Kitiünik ez a következő összehasonlító táblázatból is. Volt ugyanis:

	1909-ben	1910-ben	1911-ben
Részvénytőke	20,000,000	40,000,000	60,000,000
Tartalékalap	9,685,000	19,017,197	34,500,000
Ért. esókk. tart.	453,200	533,116	701,529
Betétek	22,967,912	33,254,024	56,329,425
Hitelezők	50,438,513	54,167,137	73,132,620
Adóok	44,733,216	51,462,916	69,934,797
Váltók és devizák	28,450,880	27,880,802	61,364,118
Nyereség	2,499,820	3,665,203	8,156,609

Ezek az összehasonlító adatok a legfőnyesebben bizonyítják azt, hogy a bank működésére semmiképpen nem volt bénító hatással a rövid ideig tartó személyi válság. Hogy pedig ez a nagy közönség bizalmát sem ingatta meg, annak kétségtelen jele az, hogy a bank részéről csak néhány év óta, művelt takarékbetétüzetben az előző évvel szemben 23 millió koronányi emelkedés mutatkozik. De a fenti kimutatásban foglalt eredmények a bank üzleteinek az összes ágakban való emelkedését is tanúsítják. Ami elsősorban a banküzletet illeti, ennek fejlődése a legkülönbözőbb irányokban érvényesült úgy a belföldön, mint a külföldön, még pedig úgy egyes nagyobbabásu tranzakciókban, mint a folyó-banküzletben.

Hasonló fejlődést mutat a deviza- és értékpapír-üzlet s nemkülönben emelkedett a bank tőzedebizományi forgalma is. A vidéki affiliált intézetek mind kedvezően fejlődtek s az előző évinél jobb üzleti eredményt értek el. A Bécsben létesített fiók, mint első ilyenmü magyar letelepedés, ott igen tekintélyes üzletkört szerzett s a folyó-üzlet sikeres művelésén kívül több jelentősebb tranzakcióban részecsedett. Ama nagyobb pénzügyi műveletek sorából, melyekben a bank az év folyamán közreműködött, kiemelendő a Budapest-székefőváros 100 millió kölcsönében való részecsedésén kívül több külföldi szindikátusban való partícipáció és néhány újabb iparvállalat alapítása. Hogy minő kiváló üzletve volt a banknak az elmúlt évben, arra jellemző az, hogy noha a *d'Harcourt*-féle nagyabásu birtokértékesítési ügyet már teljesen lebonyolította a bank s ott köztudomás szerint óriási nyereségeket ért el, annak elszámolását a maga egészében a jövő évi mérleg részére tartotta fenn. A bank áruiüzletei is kivétel nélkül emelkedő jövedelmezőséget mutatnak.

Az elmúlt évet a bankra nézve még külön emlékeztetéssel tette a nagyabásu alapítkeemelés is. Mint ismeretes ugyanis, üzleti működésének folyton fokozódó kiterjedésével és lendületével számolva, a bank a múlt év közepén alapítkejének 40 millió koronáról 60 millió koronára való felemelését határozta el; e művelet az év folyamán egészen lebonyolított az új részvényeknek közgyűlésileg megszabott darabonként 700 korona áron való értékesítésével s így a bank saját tőkét immár megközelítik a 100 millió koronát.

Mindemaz eredmények alapján a bank igazgatósága elhatározta, hogy a március hó 2-ára egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint ezidén 10 százalékos (tavaly 9 1/2 százalékos), tehát részvényenként 40 korona osztalék címén összesen 6 millió korona (tavaly 2,375,000 K) fizetessék ki, a tartalékalap 1 millió korona (tavaly 482,000 K) doláccsal 35 1/2 millió koronára emeltesse és az alapszabályszerü levonások után végül maradó 700,072 korona (tavaly 591,242 K) az új üzletév számlájára vitessék át. A múlt év zárszámadási adatai egyébként a következők:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztári készletek 4,018,805 K, váltók és devizák 61,364,118 K, report-előlegek 28,493,680 K, értékpapírok 29,458,167 K, intézeti házak 5,384,640 K, üzemi ingatlanok és berendezések 2,404,206 K, előlegek értékpapírokra és árakra 36,244,702 K, árukészlet 1,374,020 K, befizetések szindikátusokba 12,968,244 korona, adóok 69,934,799 korona. — Teher: Részvénytőke 60,000,000 korona, tartalékalap 34,500,000 korona, értékesítkenési tartalék 701,529 korona, nyugdíjalap 2,205,786 K, forgalomban levő elfogadványok 5,974,000 K, intézvények 10,598,866 K, fel nem vett osztalékok 1284 K, betétek 56,329,425 K, átmeneti tételek 41,667 K, hitelezők 73,132,620 K, tiszta nyereségegyenleg 8,156,609 K.

Eredmény-számla. Kiadás: Költségek 2,448,225 K, leírások értékesítkenési tartalékszámára és kétes követelésekből 331,442 K, adók 457,652 K, nyereségegyenleg 8,156,609 K. Jövedelem: Nyereségáthozat 591,242 K, kamatjövdelem 6,384,983 K, nyereségek és jutalékok 4,158,231 K, házbérfjövdelemek 259,473 K.

A Törlesztési Bank új igazgatói. A Törlesztési Bank R.-T. igazgatósága mai napon tartott ülésén *Somló Gyulát* az intézet vezérigazgatójává, *Lóránd Emilt* pedig az intézet igazgatójává nevezte ki.

A Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete vasárnap *Vuk Gyula* elnöklésével választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a fatermelők és fakereskedők között felmerülő perek és vitás kérdések elintézése céljából az egyesület kebelében választott bíróságot fognak állandósítani. Az ülésen dr. *Unger Ferenc* tükár tett jelentést az egyesület által a magyar államvasutak forgalmi zavarainak és a vagonhiánynak megszüntetése tárgyában tett előterjesztéséről. A választmány március 11-ikére tüzte ki az egyesület közgyűlését.

Elöléptetések az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ma délben tartott igazgatósági ülésén ormódi *Ormódy Vilmos* főrend, vezérigazgató javaslatára — a tegnapi rendkívüli közgyűlésen az igazgatóságba beválasztott — *Balabán Adolf* igazgató vezérigazgató-helyettesé és *Gergely Tódor* aligazgató igazgatóvá neveztetett ki. Mindkét tisztviselő egy egész munkás élelet töltött a társaság szolgálatában. *Balabán* 1873-ban kezdte meg működését, mint egyszerű gyakornok s ma szigoru lelkiismeretessége, nagy szaktudása és munkabírása által az intézet második tisztviselőjévé emelkedett, kinek elismert hírneve van a biztosítási szakmában az ország határain túl is. *Gergely Tódor*, az új igazgató aránylag rövid idő alatt emelkedett az igazgatói polczra. Akik ismerik kiváló szaktudását, rendkívül szimpatikus egyéniségét és óriási munkabírását, azok előtt ez az előléptetés nem meglepetés, sőt azt mint a jól végzett munka jól kiérdemelt jutalmát tekintik.

Kinevezések a Hazai Banknál. A Hazai Bank Részvénytársaság ma hivatalosan közli azt, amit mi már napokkal ezelőtt megírtunk, hogy az igazgatóság legutóbbi ülésében *Zeuner János* cégvezetőnek az igazgatóhelyettesi címet adta meg. *Kovács Ernót*, az ellenőrzési osztály főnökét és *Sugar Lajost*, a levelezési osztály főnökét pedig cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

Járadékok kibocsátása. Tegnap kezdődött meg a jegyzés az új osztrák és német kölcsönökre. Ugy Ausztriában, mint Németországban már az első nap fényes eredménnyel végződött. Ausztriában négyszeresen jegyezték túl a 200 millió koroná névértékű koronajáradékot s a 130 millió koroná összegű kincstári utalványt. — Általános örömet vált ez ki az osztrák pénzügyi körökből s olyan sikeres eredménynek tartják, amire a legvérmesebb remények mellett sem akartak gondolni. Alapjában véve fényes eredménynek a tulajgyzés nem tekinthető. Csak emlékezzenek az osztrák körök, melyek az államkölcsönök sorsát intézik, hogy mikor mi másfél évvel ezelőtt német földön a nagy 500 milliós kölcsönt felvettük, harmincszorosán jegyezték felül a kibocsátandó járadékot. Igaz, hogy ma a pénzügy helyzetere egészen más s a viszonyok sem kedvezők új kibocsátásra, így más szempontból bírálandó el a jelenlegi osztrák államkölcsön sorsa. Különben a szindikátus feje, az Osztrák Postatakarékpénztár egy rendkívül öntelt, megelégedett hangú közleményt ad ma ki, melyben kinyilatkoztatja, hogy „erős kezek” négyszeresen tuljegyezték a kölcsönt. — Németországban 500 millió márka új államkölcsön kerül kibocsátásra, melynek sorsa már biztosítottnak látszik. Az új kölcsön elhelyezése teljes sikerrel járt. A jegyzések ugyanis már 50 millió márkával túlhaladják az 500 millió márkát, azonban a jegyzést még nem szüntették be.

A Hungária Bank alakuló közgyűlése. A Hungária Bank tervezői részéről veszszük a következő értesítést: A mai lapokban megjelent ama közlemények, hogy a bank alakuló közgyűlése szerdán lesz, tévesek, mert a közgyűlési meghívók e hét szombatján fognak kibocsátatni.

A czukorkonvenzió. Brüsszlelől táviratozzák: A czukorkonferencia mai ülését esütörtök délelőtt 10 órára halasztották. A czukorkonvenzió meghosszabbításáról szóló optimista híreknek kevés az alapjuk. A bizottság eddigi tárgyalásából még nem lehet reményt meríteni arra nézve, hogy lehetséges lesz a fennálló ellentéteket áthidalni.

BELATINYPÉZSÉGŐ

Az Aradi Forgalmi Bank R.-T. megalakulása. Az Aradi Forgalmi Bank R.-T., pénzügyi nagy jövővel bíztató intézete vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartotta közgyűlését a városháza kis tanácstermében. Pénzügyi keletkezése alkalmával szinte példátlan az az érdeklődés, ami az új bank iránt az alakuló közgyűlésen a részvényesek részéről megnyilvánult, bizonyosságnak annak, hogy az intézet iránt már is teljes a bizalom és fejlődése elé a legnagyobb várakozás néz. Az alakuló közgyűlést az alapítók megbízásából Remenyik László főmérnök, birtokos nyitotta meg és vezette, ki megnyitó beszédében nagyon helyesen jegyezte meg, hogy ezen új intézetre a meglevő intézetektől eltérően szükség van Aradon, mert az Aradi Forgalmi Bank R.-T. a mezőgazdaság, ipar- és kereskedelem körébe vágó pénzügyi tevékenység, továbbá a parcellázás terén kíván működni, amely terén valóban hézagot pótol. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Hanthó Sándort, hitelesítésére Pick Ernő és Szokolay Sándor részvényeseket kérte fel. Dr. Hanthó Sándor bemutatta a részvényaláírási íveket, amelyekből konstatálható, hogy a kontemplált 5000 db részvényt tulajdonították s összesen 5121 db-t jegyeztek s így az előirányzott 1.000.000 K helyett 1.024.200 K jegyeztetett. Az Aradi Általános Takarékpénztárnál 977 db-ra 69.650 K a Nagymagyar-alföldi Bank R.-T. Debreczen, mint második fizető helyen 4043 db-ra 283.010 K befizetés történt, miáltal a törvény által előírt 30 százalék befizetés a hitelesített közjegyzői könyvkivonat alapján igazolást nyert s így nemcsak a megalakulás, de a cégbejegyzés is eszközölhető. A közgyűlésen megjelentek egyhangulag kimondották, hogy az Aradi Forgalmi Bank R.-T.-ot megalakítják. Ezután dr. Hanthó Sándor ügyvéd felolvasta az alapszabályokat, melyeket változatlanul elfogadtak. A közgyűlési elnök előterjesztése folytán a nagy számban megjelent részvényesek egyhangú lelkesedéssel választották meg a részvénytársaság elnökévé gróf Könyegess Fidélt. Majd felolvasták az alapítók által 3 évre kinevezett igazgatók névsorát, amely a következő: Kanovich László vezérigazgató, Szatmár, Dr. Várady Ödön ügyvéd, bankigazgató, Nagyvárad, Grósz Sándor vezérigazgató, Nagyvárad, Nagy Béla vezérigazgató, Budapest, Gömöri Elek vezérigazgató, Budapest, dr. Stiefelmeyer Károly ügyvéd, bankigazgató, Kula, Éliás Simon malomtulajdonos, Pécska, Hanthó Jenő főszolgabíró, Tirnova, Pick Ernő nagykereskedő, Arad, Remenyik László főmérnök, birtokos, Arad, Szokolay Sándor gyógyszerész, Arad, váradi Török Gábor nagybirtokos, Dud. A közgyűlés a felügyelőbizottság tagjainak egy évi időtartamra Remenyik László elnöknek az alapítók nevében tett indítványára a következőket választotta meg: elnök dr. Fekete Lajos Kisujszállás, f. ü. b. tagok Schiller Sándor vezérigazgató, Nagyvárad, Kovács János bankigazgató, Orosháza, Kovács László bankigazgató, Debreczen, Bisztriczky József birtokos, Arad, Nikóls Géza birtokos, Arad, dr. Ficzner Ambrus ügyvéd, Ujarad, Hunyár Algernon főszolgabíró, Pécska. A közgyűlés után az igazgatóság tartotta első ülését, amelyen Remenyik László igazgató elnökölt. Ügyvezető igazgatókká Tapolicsányi Kálmán és Esztergomi János választották meg. Az intézet ügyviszi állását az igazgatóság dr. Hanthó Sándor ügyvédi személyével töltötte be, kiben az intézet kiváló jogi tudással és előkelő összeköttetésekkel rendelkező szakértőt nyert.

Sport- és iparkiallítás Varsóban. A varsói cs. és kir. konzulátus közli, hogy a Varsói Sport-Egyesület az orosz kormánytól egy sport- és iparkiallítás rendezésére kapott engedélyt. A kiállítás, mely három csoportra fog oszlani, 1912. május 1-én nyílik meg.

Román hus Bécsben. A bécsi községtanács mai ülésén — mint tudósítónk jelenti — dr. Klotzberg indítványt tett, hogy a bécsi községtanács járuljon hozzá 40.000 koronával az osztrák-román határon építendő ideiglenes vágóhidak költségeihez és kéri fel az osztrák kormányt, hogy ilyen ideiglenes természeti intézkedések tárgyában kezdjen tárgyalásokat a román kormányval. Dr. Weisskirchner képviselő módosító indítványt nyújt be, mely szerint felszólítandó a kormány, hogy hasson a román kormányval oda, hogy ez sürgősen építtessen

az osztrák határon vágóhidakat. A romániai husnak Bécsbe való importja megkönnyítésére Bécs város közönsége hajlandónak nyilatkozik a 40.000 koronás hozzájárulásra. Miután Klotzberg is hozzájárult a módosításhoz, a községtanács elfogadta Weisskirchner indítványát.

A német bank nem mérékli a kamatlábat. Berlinből jelentik: A birodalmi bank központi igazgatóságának mai ülésén Havenstein elnök jelentést tett a bank státusában e hó 23-ától e hó 27-éig beállott változásról. Az érzékszlet 12 millióval növekedett a múlt évi 22 millió márkás emelkedéssel szemben, míg a befektetések 36 millióval csökkentek a múlt évi 20 millióval csökkenéssel szemben. A devizák 7 millióval kevesebbek, míg a múlt évben 29 millióval emelkedtek. A bankjegytartalek e hó 27-én 248 millió koronát tett ki a múlt évi 217 millió koronával szemben. Havenstein továbbá kifejtette, hogy kamatlábszállítás nincs terbe véve, mert a befektetések még mindig magasabban állanak, mint a tavalyi év hasonló időszakában és be kell várni, hogy a pénzbeség a nyílt piacon tartós lesz-e. Végül nem lehet figyelmen kívül hagyni az értékpapírok különféle árfolyamait sem.

A temesvári tőzsde. Temesvárról táviratozzák: Az épülőfélben levő temesvári tőzsdepalota megnyitása május hónapban fog megtörténni. A megnyitási ünnepélyen való részvételét már kilátásba helyezte Boóthy László kereskedelmi miniszter. Különben az új tőzsde a legjobb auspiciumban között nyílik meg. Nemcsak a temesvári és temesmegyei pénzügyi intézetek fogják azon papírjaikat jegyeztetni, de számtalan aradi, aradvármegyei, torontáli, krassó-szörényi és esanádi pénzügyi, valamint előkelő fővárosi bankok és iparvállalatok is jegyeztetni fogják részvényeiket a temesvári tőzsdén.

A budapesti borsvásárok. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Budapest székesfővárosban az 1912. évi május 26-tól június 8-ig eső országos kirakó- és borsvásár ez évben kivételesen 1912. évi június 2-től június 15-éig, az 1912. évi május 23-ára eső nyersborsvásár 1912. évi május 20-án, az 1912. évi június 3-ára eső országos kikészített borsvásár 1912. évi június 10-én, az 1912. évi augusztus 18-tól 31-ig eső országos kirakó- és borsvásár 1912. évi augusztus 25-től szeptember 7-ig, az 1912. évi augusztus 15-ére eső országos nyersborsvásár 1912. évi augusztus 22-én, az 1912. évi augusztus 26-ára eső országos kikészített borsvásár 1912. évi szeptember 2-án s végül az összes ünnepnapokra eső hetivásárok (kirakodóvásárok) az előző hétköznapon tartassanak meg.

Védekezés az almafák veszedelme ellen. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a vértelűvel veszélyeztetett almatermő vidékeken a rovartani állomás hivatalnokai a védekezés szükségéről és gyakorlati módszereiről ismeretető előadásokat tartassanak. Kadocsa Gyula, az állomás asszisztense eddig Vas megye felsőörsi és Sopron megye nagymartoni járásában tartott előadást, a gazdaközönség élénk érdeklődése mellett. Az előadásokat folytatják.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Szabó Ferenc Zalabaksa, Grünwald Zsigmond Eperjes, Zavadzky Leó Debreczen.

Az Üzlet. A szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg „Az Üzlet” legutóbbi száma dr. Rudavyi László szerkesztésében. A tartalomról kiemeljük a vándoriparról szóló törvénytervezet ismertetését, „Az ország bevasárlás” című tanulmányos cikket, azokat az iparfejlesztési híreket, amelyek a legutóbbi iparügyi ülésen megszavazott körülményekről és félmillió koronás szubvenzióról számolnak be részletesen. Igen változatos tartalmúak a többi rovatok is, valamint „A reklám”, „A kirakó” és „Az asszony” című melléklapok is.

Egybehívott közgyűlések.

Január 31. Magyar Telepítő és Parcellázó Bank r. t. (r. k.)
 Február 2. Pesti Hazai Első Takarékpénztár r. t. Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár r. t. (r. k.)
 Magyar Fekereskedők Hitelezési Intézete r. t. (r. k.)
 Február 3. Budapesti Takarékpénztár és Országos zálogkölcsön r. t. (r. k.)
 Osztrák-Magyar Bank (r. k.)
 Belvárosi Takarékpénztár r. t. (r. k.)
 Február 5. Budapest-Lipótvárosi takarékpénztár r. t. (r. k.)
 Február 8. Budapesti Iparbank r. t. (r. k.)
 Nagysurányi cukorgyár és finomító r. t. (rendk. kgy. tökécmelés.)
 Február 15. Hazai Bank r. t. (r. k.)
 Február 20. Salgótarjáni Köszédbánya-részvénytársulat (r. k.)
 Február 24. Országos Iparbank r. t. (r. k.)
 Március 2. Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. (r. k.)

Minden Purgo szemcsén rajt legyen

PURGO

és

BAYER

!Vissza az utánzattal!

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 30.

A készáru-piacon ma kedvtelen volt a hangulat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, nehézkesen és keveset vásároltak, ezenfelül pedig rossz árakat is ígértek. Ennek dacára mégis meglehetősen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 22.000 q buza kelt el a tegnapi árhoznál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.30 korona volt 81.5 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.47 $\frac{1}{2}$ korona 78.5 kilós fejeermegyei, üszkös búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs és a tengeri változatlan, a zab szilárd, a takarmányárpa 10 fillérrel drágább. Forgalmomba került: 700 q rozs 10.12 $\frac{1}{2}$ —10.15 koronás áron, 500 q zab 9.42 $\frac{1}{2}$ —10.— koronás áron és 200 q tengeri 9.02 $\frac{1}{2}$ koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban alig mutatkozott valamelyes életkedv, később pedig egyre fokozódott a realizációkra való hajlandóság; ez aztán hamarosan tulsúlyra jutatta a kínálatot, ami az irányzat lanyhulását és az árfolyamnak meglehetősen csökkenését idézte elő. Zárlat előtt magasabb berlini jegyzésekre jobb vételkedv támadt, mire aztán az unéni árcsökkenésből egy csekélység behozható volt. Az áprilisi buza 3 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 11.93 koronán indult, kezdetben 11.94 koronán is köttetett, aztán 11.86-ig csökkent, majd ismét 11.89-re emelkedett és zárlatkor így is maradt. Az októberi buza 11.11 koronás kezdő árfolyama 11.06-ig ment vissza, aztán 11.00-ig feljavult és így is zárult. Az áprilisi rozs 10.45 és 10.50 között ingadozott és 10.49 koronán zárult. Az áprilisi zab 9.85 koronán indult, 9.87-ig javult és így is zárult. A májusi tengeri 8.87 koronán indulva, 8.83-ig ment vissza, aztán 8.89-ig emelkedett és zárlatkor 8.87 koronán maradt. A tegnapi zárlat-hoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 1 fillérrel, az októberi buza 2 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel gyöngült, az áprilisi rozs változatlan maradt, az áprilisi zab 2 fillérrel, a májusi tengeri 1 fillérrel javult.

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 500 q 81.5 k 24.60 K, 300 q 81 kg. 24.50 K, 200 q 81 kg. 24.55 K, 600 q 80 kg. 24.55 K, 500 q 81 kg. 24.65 K, 100 q 80.5 kg. 24.35 K, 500 q 80 kg. 24.30 K, 1000 q 80 kg. 24.45 K, 200 q 79.5 kg. 24.45 K.
 Fejeermegyei: 700 q 80 kg. 24.30 K, 1400 q 79 kg. 24.10 K, 650 q 78.5 kg. 22.95 K üszkös, 200 q 80 kg. 24.30 K.
 Pestvidéki: 350 q 80.7 kg. 24.35 K, 500 q 80 kg. 24.30 K, 100 q 80 kg. 24.— K keverékes, 200 q 79.5 kg. 24.40 K, 400 q 78.5 kg. 23.30 K üszkös.
 Bánsági: 4140 q 79 kg. 24.41 K, 5010 q 78.8 kg. 24.36 K.
 Felsőmagyar: 100 q 81 kg. 24.35 K, 100 q 80 kg. 24.25 K.
 Zimonyi: 2850 q 77.5 kg. 23.05 K.
 Rozs: 450 q 20.30 K kp. p., 200 q 20.25 K kp.
 Tengeri: 200 q 18.05 K kp. p.
 Zab: 100 q 19.80 K, 100 q 19.90 K, 100 q 20.— K, 100 q 18.85 K dohos, 100 q 19.40 K mind kp.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Kész volt:	híós	ára 100 kg.	híós	ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	23.70—24.05
"	76	—	80	23.85—24.30
"	77	—	81	24.05—24.40
"	78	23.35—23.75	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.50—23.90
"	76	—	80	23.75—24.10
"	77	—	81	23.85—24.20
"	78	23.25—23.55	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.55—23.95
"	76	—	80	23.75—24.10
"	77	—	81	23.90—24.20
"	78	23.25—23.60	82	—
Bánsági	75	—	79	23.70—24.05
"	76	—	80	23.85—24.20
"	77	—	81	—
"	78	23.35—23.75	82	—
Bácskai	75	—	79	23.70—24.05
"	76	—	80	23.85—24.20
"	77	—	81	—
"	78	23.35—23.75	82	—
Rozs	I. rendű új	—	—	20.50—20.60
	középmínőségű új	—	—	20.25—20.45
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	19.60—20.00
	II.	—	—	19.00—19.30
Zab	I. rendű	—	—	19.85—20.15
	II.	—	—	19.35—19.65
Tengeri	belföldi új	—	—	18.00—18.20
	ó	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.
Buza 1912 áprilisra 23.86—88—72—78
Májusi buza 23.60—62—56—60
Buza októberre 22.22—24—10—20
Rozs áprilisra 20.98—90—98
Rozs októberre 18.68—50—60
Zab áprilisra 19.70—72—68—74
Zab októberre 16.98—94
Tengeri 1912 májusra 17.74—76—66—78
Tengeri júliusra 17.70—72—62—72
Káposztarepeze augusztusra —

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.78—23.80
Buza májusra	23.60—23.62
Buza októberre	22.18—22.20
Áprilisi rozs	20.98—21.00
Rozs októberre	18.56—18.58
Zab áprilisra	19.74—19.76
Zab októberre	16.98—17.00
Tengeri 1912 májusra	17.74—17.76
Tengeri júliusra	17.70—17.72
Káposztarepeze augusztusra	—

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 28-tól 1912. január 29-ig.	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	11157	—
Rozs	907	—
Arpa	1111	—
Zab	1621	—
Tengeri	205	—
Liszt	—	807
Korpa	—	230

Használjon Dr. Borovszky-féle
BOROLINT,
 Borolinszappant és Borolincukorkákat,
 reuma, csusz, köszvény, isiász, köhögés, fejfajás
 és fertőzés ellen.
 Ara a Borolinak 80 fillér, próbátvevő 50 fillér,
 a Borolin mosdószappannak 30 fillér a pipere-
 szappannak 80 fillér és a Borolincukorkának
 ára 20 és 40 fillér.
KAPHATÓ MINDENÜTT!

Ertéktőzsde.

Ma újra nem vették figyelembe a lanyha kül-
 földi jelentést és a pénzpiac átmenetileg tapasz-
 talt rosszabbodását. Az üzleti irány igen kedvező
 volt, csak a forgalom nem elégitett ki teljesen.
 A nemzetközi értékek tartott áron cseréltek gaz-
 dát. A helyi piacon a rimamurányi és a magyar
 bankrészvény volt keresett és a tegnapiánál néhány
 koronával drágább áron kelt el. A készárupiacon
 a kereskedelmi bankrészvény, a horvát cukor-
 részvény és a magyar villamossági részvény tete-
 mesen emelkedett. A zárlat kedvező volt. A déli
 tőzsde iránya nem elégitett ki teljesen, bár Ber-
 linből kedvező jelentés érkezett. A nemzetközi érté-
 kek ára lemorzsolódott, mert a kulisz realizált. A
 helyi piacon a magyar bankrészvény tetemesen
 emelkedett, mert a mai mérleget nagyon kedvező-
 nek ítélték. A készárupiacon tartott volt.

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény
 656.50—657.50, Magyar hitelrészvény 855.50—856.25,
 Jelzálog-bankrészvény 494.50—495, Leszámitoló-bank-
 részvény 578.50—579, Rimamurányi részvény 701.75—
 702.75, Közüti vasútrészvény 812—813, Városi vasú-
 trészvény 429.50—430, Hazai bankrészvény 317—318,
 Magyar bankrészvény 716.25—719, 4 százalékos korona-
 járadék 90.10—90.15, Kereskedelmi bankrészvény 4415
 —4417, Merkur váltóüzleti részvény 301—301.50, Bu-
 dapesti takarékpénztár-részvény 463—463.75, Viktória-
 gőzmalomrészvény 968—970, Általános közszénrészvény
 893—895, Salgótarjáni részvény 699—701.50, Horvát-
 cukorrészvény 1195, Magyar cukorrészvény 3210, Ma-
 gyar villamossági részvény 515.50—518, Burvasutárész-
 vény 319.50.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény
 656, Magyar hitelrészvény 855.50—856, Jelzálogbank-
 részvény 494.50—495, Leszámitolóbankrészvény 578.50,
 Rimamurányi részvény 701—702.50, Városi vasútrész-
 vény 429.50, Hazai bankrészvény 813—812, Magyar
 bankrészvény 720.50—717.50, Salgótarjáni részvény 700
 —702, Általános közszénbányarészvény 894, Horvát-cu-
 korrészvény 1196—1200, Kereskedelmi bankrészvény 4412
 —4416, Agrár-bankrészvény 535.25—535.75, Viktória-
 gőzmalomrészvény 971—980, Budapesti villamossági
 részvény 518.50—520, Adria-részvény 536.

Az utótőzsde iránya szilárd megnyitás után helyi
 cladásokra elgyöngült. Az értékek ára mérsékelt for-
 galom mellett 1—2 koronával csökkent. A zárlat kedve-
 telez maradt. Kötötték: Osztrák hitel 657.25—655.50,
 Magyar hitel 856.25—855.50, Rima 701.75—701, Ma-
 gyar 718.50—717.50, Kereskedelmi Bank 4408, Magyar
 Villamossági 520.50.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 30. (Saját tudósítónktól.) A for-
 galom szűk keretek között mozgott, az irányzat
 gabonaneműekben és takarmányárakban tartott,
 mivel a magasabb külföldi árjegyzéseket a minden-
 felől jelentett havazások paralizálták.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.65—13.05, bánáti
 és bácskai 12.45—12.80, mosoni és győri 12.05—12.45,
 déli vasuti 12.05—12.40, felsőmagyarországi 12.05—
 12.45, marchfeldi 11.75—12.10.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.80—11, déli vasuti
 10.70—10.85, pestmegyei 10.80—11, ausztriai 10.75—11.

Arpa: Morvaországi 10.75—11.50, marchfeldi 10.25
 —10.60, bécsvidéki 10.25—10.50, felsőmagyarországi
 9.40—9.75, maláta 9.75—10.30, takarmány 9.30—9.70.

Magyar tengeri 9.55—9.85, Cinquantin 10—10.50,
 Magyar zab: válogatott 10.65—10.95, elsőrendű
 10.05—10.80, közepes 10.30—10.60.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 30. (Magyar értékek zárlata), 4 száza-
 lékos arany-járadék 110,10 Tiszal és szegedi kölesön
 sorsjegy 294.—, Magyar hitelbank részvény 855.—,
 Magyar leszámitoló és váltó részvény 577.—, Rima
 murányi 700.10, Magyar cukoripar 2185.—, Adria hajó-
 zási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék
 90.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —,
 Magy. nyereim-köles sorsjegy —, Kassa-Oderbergi
 Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 494.—, Magy.
 kereskedelmi bank —

Bécs, január 30. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza-
 lékos papír-járadék 90.75, 4 százalékos osztrák arany
 járadék 113.95, 1860-as sorsjegy 1595.—, Osztrák hitel-
 sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 325.—,
 Bécsi Bankverein 545.50 Osztrák-magyar bank 19.95,
 Déli vasut 109.40, Dunagőzhajózási r.t. 1152, Dohány
 részv. 335.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német banky.
 117.58, Osztr. Lloyd 557.50 4.2 száz. ezüst jár. 90.70—
 93.90 Osztr. koronajáradék 90.75, 1864-es sorsj. —,
 Osztrák hitelintézeti részvény 636.50, Union-Bank 630.—,
 Osztrák Länderbank 553.20, Osztrák-magyar államvasu
 126.75, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 900.75
 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 241,10, Lipótkohó
 639.— Török sorsjegy 247.65.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 30. (Értéktőzsde.) Az ultimé-
 prolongáció elintézése után a mai tőzsde elején az
 általános politikai helyzet kedvező megítélésre is-
 mét szilárdabb alapirányzat hódított tért, melynek
 majdnem az összes értékemekben árfolyamemel-
 kedés járt a nyomában. Élénkebb forgalom tárgyai
 voltak bányaeértékek, főleg gözhajós részvények, to-
 vábbá bankok és Prinz Heinrich-vasut részvényei,
 Kanada-vasut, míg villamossági értékek kevesebb
 figyelemben részesültek. A későbbi folyamatban a
 forgalom csökkent, de az árfolyamok egyelőre ál-
 talában jól tartották magukat. Később azután az
 irányzat, miután a német birodalmi bank elállt
 a kamatláb leszállításától, engedő árfolyamok mel-
 lett gyöngébb volt. Bánya- és amerikai értékek
 azonban végül ismét szilárdultak. A készárupiacon
 ipari értékei túlnyomórészt szilárdak voltak. Napi

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott
gyári árak

gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű
részletfizetésre is.

Eredeti szabott
gyári árak

SÁRGA JÁNOS

csász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műtővősnél

BUDAPEST
IV. ker., Kigyó-tér 5. szám.

KOLOZSVÁR
Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidákra készséggel küldök választékot.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. január 31-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Tiltott szerelem.

Szín: 3 felvonásban. Irták: Pierre Wolff. Fordította: Várdi Antal.

Személyek:

Pierre Verneuil	Pethes
Madelaine	B. Török I.
Roussino	Alszegey
Joan Der gny	Odry Árpád
Langeac	Gál Gyula
Louise Huguetto	V. Molnár
Thérèse Clairvall	V. György I.
Leduc	Hajdu
Louise	Demjén
Paula	F. Jádi A.
Andrée	Kellemen

Kezdeté 1/8 óraker.

NÉPOPERA.

Furulyás Jancsi.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták: Maurice Vaucaire és Georges Mitchel. Zenéjét szerzte: Louis Ganne. Ford.: Bródy Miksa

Személyek:

Furulyás Jancsi	Róna
Yoris költő	Hajagos
Pippermann	Mairai
A felesége	Hikisch K.
Lisbeth, a leányuk	Székely
Vilmos, portás	Székely
Katinka, a felesége	Székely
Van Port	Hajagos
Toutendörff	Fehér
Loiskitch	N. Csai
Steinbeck	Székely
Karlotta	Gardácska
Pastorius, városvizsgáló	Pécska
Toutendörffné	Lehner M.
Loiskitschne	Krasznai M.
A pipereárusnő	Kilocsainé
Van Quatsch	Szalay
Örmester	Odry
Ejeli örökös	Sugár
Polgár	Loránd
Keity	Sohajda
Bozigo	Stoll B.
Wangel	Czúkor

Kezdeté 1/8 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

WIGSZÍNHÁZ.

Papa.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Fiers és Caillavet.

Személyek:

Larzac gróf	Gál
Georgina	G. Keresz E.
Jean	Csontos
Charneuil	Tanay
Thoury de Melcourtns	Pallay R.
Jocasse abbe	Szerény
Aubrin	Vendrey
Jeanne	Molnár A.
Verviers	Sarkadi
Lucy	Varga A.
Jeanine	Margitay A.
Csendőrmester	Hárdi
Higore	Gyűz
Pierre	Kemenes

Kezdeté 1/8 óraker.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ.

Gróf Schlésinger.

Látványos pesti bohózat 6 képből. Irták Farago Jenő és Feldmátyás Zsuzsáné. Szerzte: Zerkovitz Béla. Weiner István, Huber Miksa, Chorin Géza.

Személyek:

Schlésinger Albin	Fekete
Schlésinger Jzso	Radó N.
Schlésinger Kázmér	Török
Rikkancsleány	Szász
Rikkancsleány	Kornai B.
Házmesterleány	Szabolcs
Dr. Blau Jónás	Szálly R.
Lokádia, felesége	Veszprémiú
Lili, leánya	Mintzok L.
Berger Miksa	Ferjesi
Adelaida, felesége	Doliné
Gyökér főpincér	Gabor
Cigányprimás	36-ik Racz Laci

Kezdeté 1/8 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waidmann Irigazg.

Ma szerdán

BAUMANN KÁROLY

bucsu-jutalomjátéka!

Kezdeté 8 óraker.

Feilépnek:

FEDÁK SÁRI MEDGYASZAY VILMA RÁTKAY MÁRTON SZIKLAY CORNÉL

Holnap, csütörtökön febr. 1-én az új februári műsor.

Legközelebbi d. u. előadások pénteken, február 2-án és vasárnap 4-én mérsékelt helyárrakkal.

TROCADERO

VII. KIRÁLY-UTCZA 77.

NEMZETKÖZI KABARET.

Dolesch és Zillbauer Hock Rudolf

Mile Della Rosa avec son Bariton Marcello

Vilva des Varennes Erna Larsen Gerda Arnhoff

VÁGÓ GÉZA Elnök Nächtliche Boudoirscene

Ezenkívül még 12 új szám fellépte, 12-1-ig 16 táncatrakció szabad bemutattal. — 1-1-ig kerégyverseny Hegedűs Gyula cigányzenekarnak kíséretében. Jegyek előre váltásosak Zipsér és Königné, Andrassy-ut 4. Kezdeté fél 9 óraker.

FOLIES CAPRICE

Téli helyiségei Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Kolost Henrik. Főrendező: Holt Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 óraker.

Ma „HOFJAGD“

Bohóság 1 felvonásban. Irták: SATYR.

Továbbá R. Türk Berta

új szóló műsorával és

„A Regulátor.“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay utca 18. d. e. 9-11-ig és d. n. 3-6-ig. Hírág nagytársulat Andrassy-ut 19. és Sorányi nagytársulat Rákóczi-ut 1. 12 óra után 1-1-ig emeleti „Casino de Parisban“ teljesíteni a műsor a világ legelső tánc-attrakciónak felléptével.

FOGAK

Amerikai fogorvosok a szájból erősen beillesztve, természetes kivitelben 4 koronától feljebb. :: :: ::

Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hűlek, a legideálisabb szájpótlás nélküli levetésűen fogpótlás. Rossz vagy törött fogorvosok a legújabb módszerekkel áttelepítve. Fogorvosok rögtön elkészítik a Fogpótlásokat (Plombák) arany, porcelán, ezüst és cemenből fájdalom nélkül 3 koronától feljebb. — Fogluzás teljesen fájdalom nélkül újkészítve. — részletesre 12-15 óráig fogluzással.

Dr. Kalinowszky L. fogorvos specialista száj- és fogbetegségek részére. Budapest, VII., Rákóczi-ut 62. I. em. 3. Hárfa-utca sark. Háza: Amra és orvure egyetel teszek.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körut 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása. Szápadás nélküli műfogak, Tartós fogtömések. aranyhídak, koronák. Foghúzó (eltávolítás le). Jól használható fogorvosok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma, szerdán, január 31-én, a januári parádés műsor bucsuja.

HANS HOMMA

a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata utolsó fellépte.

Ma este először:

Ostromállapot. Operett 1 felvonásban. Irták: Heidehard Agoston; fordította: Mór Adólf; zenéjét szerzte: Ascher Leo. Játsszák: Szalontai Ferike, Mezel Ilonka, Nagy Imre, Virágh Jenő, Kabók Győző, Máthó Sándor, Dzsosffy László.

Először lép fel:

Récsey Mariska idomított elefántjaival.

A januári parádés attrakciók utolsó fellépte.

A télközben Royal Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 koroná, 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vincze és zenekara hajnalig muzsikál. 4-5 új, szenzációs ének- és táncattrakciók. Csütörtök helyett kivételesen pénteken, február 2-án, délután 3 óraker, mérsékelt helyárra nagy családi előadás, az összes februári új attrakciók fellépte.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/9 óraker. Ujdonság: 11 óraker.

HAJLEKTALANOK MENHELYE!

9 óral or. 9 óraker.

A GORDIUSI CSOMÓ

Bohózatok, Irták: Glinger és Taussig; I. és II. és Átlólg. Steinhardt. STEINHARDT és HUNYADY új kuplékkal.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyárra előadás. Kezdeté fél 4 óraker. Ejjel után a remek telikeriben Sárközi Pista zenekara, cabaret- és tánc, belépő díj nélkül. Jegyek: d. e. 10-11-ig és d. n. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch féle nagytársulatban és a Hungaria-fürdő pénztárában kaphatók.

Részletfizetésre is!
Látható írásu
Ujlaki írógépek
Arjegyzők kívánatra. Arjegyzők kívánatra.
Ujlaki írógéptelep
Bpest, Erzsébet-körut 28.B.
Telefon 122-60. Telefon 122-60

Meghívó.

Az Ersekújvári Takarékpénztár LXIV. évi rendes közgyűlését

1912. február 17-én délelőtt 10 óraker fogja Ersekújvárot saját helyiségében megartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.
Ersekújvár, 1912. január 27-én.

Az igazgatóság. TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az 1911 évi üzlet eredményéről.
 2. A mérleg előterjesztése és ez iránti határozathozatal.
 3. Határozathozatal a nyereség felosztása iránt.
 4. Igazgatóság javaslata 10 darab elévült szelvénynek beváltása tárgyában
 5. Egy választmányi tag választása.
- Figyelmeztetés:** Az alapszabályok 19. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyben, akár meghatalmazott által szavazati jogát, akinek részvénye 1911. december 31-ig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délután 3 órájáig az intézet pénztáránál, az ógyallai vagy a gutaí főkpénztárnál, vagy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél Budapesten, avagy az Esztergomi Takarékpénztárnál Esztergomban, még le nem járt szelvényvel együtt letételtett.
- Házastársak is csak írásbeli meghatalmazás alapján gyakorolhatják egymás helyett jogaikat. Meghatalmazásokhoz való űrlapok intézetünk pénztáránál a t. részvényesek számára rendelkezésre állanak.

Mérleg-számla.
Vagyoni: Pénztárkészlet K 99.295.50. Váltó tárcza K 5.716.176.71. Jelzálog-kölcsönök K 3.722.182.69. Zalog kölcsönök értékpapírokra K 65.934. Folyószámla adósok K 205.020.07. Értékpapírok K 762.219.62. Ingatlanok K 30.298.30. Értékpapírok függő kamatai K 7.445.83. Előre fizetett kamatok K 21.483.54. Hátralékos kamatok K 26.855.41. Összesen: K 10.760.516.67.
Telér: Részvénytörke K 800.000. Rendes tartalékalap K 121.272.90. Külön tartalékalap K 28.000. Nyugdíjalap K 47.625.88. Betétek K 5.730.419.07. Hitelezők folyószámlán K 204.544.21. Visszeszámlolás K 3.156.328.31. Engedményezett jelzálogkölcsönök K 297.076.40. Átmeneti tételek K 19.280.06. Átmeneti kamatok K 122.802.88. Hátralékos betét-kamatok K 19.379.60. Fel nem vett osztalék K 1.659. Egyenleg mint nyereség K 108.128.66. Összesen K 10.760.516.67.

Nyereség- és veszteségszámla.
Telér: Betéti kamatok K 209.200.29. Visszeszámlolási kamatok K 133.728.92. Engedményezett jelzálogkölcsönök kamatai K 15.069.11. Tartalékalap kamatai K 4.511.04. Nyugdíjalap kamatai K 2.175.52. Személyzeti fizetések K 40.808.34. Nyugdíjak, eljáradékok s a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás K 7.564.83. Házber K 2.400. Perkoltségek K 1.287.08. Kezelési költségek K 16.926.61. Adó 11.080.47. Betét-kamat-ado K 30.920.63. Leírások 10.581.69. Egyenleg mint nyereség K 108.128.66. Összesen K 582.393.16.
Jávedelmek. Nyereségához: múlt évről K 4.247.50. Váltó-kamatok K 304.073.20. Jelzálogkölcsön-kamatok K 225.345.63. Zalogkölcsön-kamatok K 4.133.42. Folyószámla-kamatok K 6.629.26. Értékpapír-kamatok K 29.364.94. Díjak K 2.047.07. Ingatlanok jávedelme K 2.703.86. Leír követelésekből befolyt K 1.015.25. Összesen K 582.393.16.
Ersekújvár, 1912. december 31-én.

Az igazgatóság: Dr. Rabir Endre, elnök. Klein Jakab, alenök. Tiesenszky Dező, vezérigazgató. Ötvödi János, főkönyvvizsgáló. Bíró Zsigmond, Dióssy Imre, Erney Károly, Fabiny Ferenc, Feichtinger Sándor, Peszty Béla, Lange Gyula, Dr. Turehanyi László.
Jelen mérleg, nyereség- és veszteség-számlát az intézet főkönyvével és a számadásokat tartalmazó segédkönyveivel összehasonlítottuk, azt ezekkel mindenben egyeztetve s a feladatunk teljesítését az intézet alapszabályainak megfelelően beállítottuk.
Ersekújvár, 1912. január 29-én.
A felügyelő bizottság: Turehanyi Ödön, elnök. Mihos György, Schmelzer Alajos, Szalay Béla, Szeccsányi Gyula.

A három legújabb szó: **Wrabetz „Excelsior“ étterme** Rákóczi-ut 72., a Népoperaival szemben. Havi előfizetők és ültözéses ebéd 2 kör. a Szentterrainban. A főváros legszebb étterme.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. január 31-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A rablólovag.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Biro Lajos.

Személyek:

Ferenz gróf Törzs
László gróf Sebastyén
Emma grófnő Haraszti M.
Mihály gróf Réthey
Margit grófnő T. Forrai R.
Sten gróf Z. Molnár
Viktor gróf Tarnai
Galambos Kürthy
Anna R. Gombaszögi
Kürt Balla

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz és Bródy Miksa. Zenéjét szerelte: Jacobi Viktor.

Személyek:

Harrison Boross
Harrisonné Erdői B.
Lucy, leánya Petrassy S.
Rottenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Miris Tom Király
Korcsmaros Kovács
Hajóskapitány Krassnai
Eeszl, szobaleány Fedák S.
Sam, pincesz Csizsér

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTORF

Félszínház-utca 1-2. Telefon 62-39.

Mozgófényképszerűség (heti aktualitásos). Mindennapi történet (amerikai dráma). Budapesti műkorcsolyázók az Atlanti jégpályán. Ha az asszony egyedül akar sétálni (komédia). **Végzetes házasság** (társadalmi dráma 3 felvonásban). A főszereplő W. Psilander a kopenhágai dán királyi színház tagja.

Legközelebbi műsorváltozás csütörtökön, február 1-én. Az első előadás hétköznapokon d. u. 8 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor kezdődik.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A diadalmas Amerika.

Kezdeté 1/8 órákor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma, szerdán január 31-én

a januári parádés műsor bucsuja!

Hans Homma a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata utolsó fellépte. Ma este először **Ostromállapot**. Operett 1 felvonásban. Irta: Neidhardt Agoston, fordította: Mérei Adolf, zenéjét szerzte: Ascher Leo. Játsszák: Szalontai Ferike, Mezei Ilonka, Nagy Imre, Virágh Jenő, Kabók Győző, Mathé Sándor, Dezsöffy László. Először lép fel: **Récsey Mariska** idomított elefantjaival. A januári parádés attrakciók utolsó fellépte.

A téli kertben **Royal-Cabaret** Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kékó Vinca** és zenekara. Bal-mabillé. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Csütörtök helyett kivételesen pénteken, február 2-án délután 3/4 órákor mérsékelt helyáru nagy családi előadás a februári összes attrakciók fellépte.

OMNIA

A város legnagyobb és legdivisabb mozgóképpalotja. Székhely: Jászai-körút 31. sz. Telefon 120-48.

Óriási műsor! Rendes helyárukkal. Színész tragédia. Társadalmi színmű 3 felvonásban. **Maxi rajong a szabadságért**, vigjáték, Max Lindnerrel a főszerepben.

Folytatólaps előadások kezdete hétköznapokon d. u. 8, 1/2 és 7/10 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 8, 1/2, 6, 6, 1/2, 8, 8, 1/2 órákor.

JAVOL
HAJÁT
NÖVESZT

Évek óta bevált legjobb hajapoló és óvoszer hajbetegségek ellen.

Javol, hajapoláshoz, zsirtalan vagy zsirtartalmu összetételben, palackonként — a mely hosszú ideig elegendő — 4 korona. Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban, finom illatszert- és fodrász üzletekben.

Javol fejmosó por csomagja 30 fillér. Teljesen ártalmatlan. Nagyon kiadós.

Vezérképviselő: **MAXIMILIAN FESSLER, WIEN, III/2, Nintere Zollamtsstrasse Nr. 3.**

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillarak ké yal is fizetési feltételek mellett

Óriási választék! Mérsékelt árak!
Lelkiismeretes kiszolgálás!

Steiner József és Fia

BUDAPEST.

Gyár, főüzlet és iroda: IX., Vámház-körút 9. szám. Telefon 65-32.

Fióküzletek: VI., Király-utca 70 (telefon 16-03). IV., Keoskeméti-utca 14 és Régi posta-utca 13. II. ker. Fehérvári-ut 11-13. IX., Lónyai-utca 41. szám.

Gőzüzemre berendezett finom sütőde, cukrászda és piskótagyár. Alapították 1872. évben. Naponta friss sütemény. — Különlegességek kéiszervekben

BENEDEK ELEK KIS KÖNYVTÁRA

a legjobb és legolcsóbb ifjusági könyvek gyűjteménye

Egy-egy szám kötve 60 fillér

Uj sorozat!

137-138. Rosegger Péter. Petike. Elbeszélések. Fordította Kőrösi Henrik.

139. Magyar Győző. A fehértollasok hőse. Történet a szabadságharcból.

140. Zsoldos László. A muskátli és egyéb történetek.

141-142. Benedek Elek. A félkezü óriás. Garai Ákos rajzaival.

143. Szivos Béla. Vidám állattörténetek.

144. Benedek Elek. Apró mesék.

145. Sárány István. Persenczky vitéz kalandjai. Történet Mátyás király korából.

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben

BRISTOL-SZÁLLÓ

Legmodernebb berendezés
Fényes társalgótermek
Naponta tea hangverseny

DUNAPART - BUDAPEST

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Premier a Royal-Orfeumban.
: Uj Ascher operett !
Ma szerdán Január 31-én először:
: : **Ostromállapot** ! :
Operett 1 felvonásban. Irta: Niedkardt Agoston. Fordította: Mérei Adolf. Zenéjét szerzte: Ascher Leo.
Ma este lép **Récsey Mariska** fel először: idomított elefantjaival.

Jegyek ezen előadásokra — elővételi díj nélkül — válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
: : : : : (Főpostával szemben) : : : : :

DARANYI LEGJÓBB MODELLE

Számoló

ÉS LÁTHATO IRASU

összeadógépei

nem szorulnak reklámra.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.

Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadógépgyártó Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság árszabálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és T^a cégnél Budapest,
V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 73-06, 73-07, 73-98, 73-99. TELEFONSZÁMOK: 73-06, 73-07, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Február hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Várszínház	Uránia	Hang versenyek						
1	Csütörtök	Tosca	Nem lehessen tudni	Quo Vadis?	Csátri	Leányvásár	A rablólovag	Gróf Schlésinger	Stuart Mária	A diadalmas Amerika						
2	Péntek	A hercegkisasszony	A vasszörny	Judith	A kornevillai harangok	Szibéria	Diszkólet	Csátri	János vitéz	Sasfők	Párisi élet	Gróf Schlésinger	—	A tánc	Kerpely J. Royal (II)	
3	Szombat	Tan háuser	Tiltott szerelem	Forulys Jancsi	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A rablólovag	Gróf Schlésinger	Tudós nők	Az ország színművészeti akadémia előadása	—	—	—	—	—	
4	Vasárnap	Hoffmann meséi	Borgia Lucretia	Qdo Vadis?	Nincs tovább	A kis gróf	Sárga lilom	Székótt katon	—	—	—	—	—	—	—	Waldner-bercepek Royal (II), Fücsdi és Benkó Royal (II)

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paracummi férdkülönlegesség tucataja 12. - korona. 3 tucatonál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fesszékendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 2, 5, 8, 11 kor. darabja. - 3 darabonál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztire ügyeljünk.

Magyar Király Államvasutak
Bpest-jobbparti üzletvezetőség.
3204-I. 1912.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége nyilvános pályázatot hirdet 35.000 köbméter 4-7 cm. nagyságu darabolt kavics szállítására.

Ezen mennyiségnél 10 százalékkal több vagy kevesebb is megrendelhető.

Az ajánlatok 1912. évi február hó 8-án déli 12 óráig üzletvezetőségünk általános I. osztályának (VIII., Kerepesi-ut 3. I. 38.) adandók át.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban ugyanott a gyűjtőpénztárnál 1912. február hó 7-én déli 12 óráig teendő le.

A részletes pályázati feltételek és ajánlati űrlap valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthető, üzletvezetőségünk általános osztályában pedig azok díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1912. január hóban.
Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

„Hungária beszélő - gépek

tölcser nélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Körjön árjegyzéket.

Abbázia Szálloda
Budapest, Dohány-utca 62.
(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.
Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

Forradalom a magyar könyvpiacra

Athenaeum-Könyvtár

A külföldi és magyar irodalom legkiválóbb szépirodalmi és tudományos remekművei

Egy-egy kötet ára **1.90 fillér**

Legkisebb megrendelési feltétel: 6 kötet alatt

Megjelent kötetek:
Kóbor Tamás: Komédiák. Novellák (424 old.) Ára kötve 1 K 90 f.
Bíró Lajos: Glória. Novellák (444 o.) Ára kötve 1 K 90 f.
Balzac: A számár-bőr. Regény (387 o.) Ára kötve 1 K 90 f.
Zola: Pascal orvos. Regény (448 oldal.) Ára kötve 1 K 90 f.
Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény.
Dickens: Két város. Regény, stb. stb.

Brillians vázsonkötésben, csudakönnyű finom angol papírosan. 320-576 old. terjedéssel

Egy-egy kötet ára **1.90 fillér**

Kiadta az Athenaeum részv.-társ.

Szerencsés véletlen

milliók vagyonhoz juttathatja, ha alant olvasható feltételek mellett sorsjegyeket vásárol nálunk. Oly módozatot ajánlunk Önnek, ahol havi részletfizetés által **tőkét gyűjt**; értékben emelkedő, bármikor eladható értékpapirokat szerez meg, melyek megvásárlásával évente nagy nyereményekre játszik. A nyereményszabályok értelmében minden sorsjegynek legalább egyszer ki kell huzatnia. Ha tehát vásárol nálunk

48 havi 6 koronás részletfizetésre

1 drb Pesti Hazai Takarékpénztári sorsjegyet,
1 drb Bazilika sorsjegyet,
1 drb Józsv sorsjegyet,
1 drb Erzsébet kir. szanatórium sorsjegyet,

1,500.000 korona

nyereményre játszik évenként 10 huzásban.

Mind a négy sorsjegyet összesen 48 hónapig havonként 6 koronát kell fizetni és ha **postautóványon az első hat koronás részletet megküldi**, azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részleteket. Így már az első részlet megfizetésével a sorsjegyekre eső minden nyeremény **Önt** illeti. Pénzet nem veszítheti el, mert

1. 48 hónapig a sorsjegyekre eső nyeremények az Ön tulajdonát képezik.
2. 48 hónap elteltével négy sorsjegyet kap, melyet a napi árfolyamon készpénzért eladhat,
3. ha a sorsjegyeket megtartja 37, illetve 58 évig, számtalan huzásban nagy nyereményekre játszik és ezen idő alatt minden sorsjegyet önkéntlenül nyer.

Huzások: február 5., március 1. (2 huzás), május 15., június 5., július 1., szeptember 1., október 5., november 1. és 15. Huzás után sorsolási értesítőt küldünk.

Huzás: február 5-én.
Legnagyobb főnyeremény 400.000 K.

300.000 és 50.000 K.-t nyerlek nálunk részletlően vált Hazai sorsjeggyel. Külön kedvezményképpen a harmadik részletet ingyen nyugtázzuk annak, aki az első két részletet egyszerre küldi be.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság
Budapest, V., Szabadság-tér 3.

Nagyobb csoport: évi 17 huzás 4 millió összeremény. 48 havi 11 K 60 fill.

Ha több sorsjeggyel gyakrabban akar játszani, legyen:

1 drb Magyar Lezáloghitelbank sorsjegyet,
1 drb Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyet,
1 drb Olasz vöröskereszt sorsjegyet,
1 drb Bazilika sorsjegyet,
1 drb Józsv sorsjegyet,
1 drb Erzsébet királyné sorsjegyet.

Mind a hat sorsjegyet összesen 48 havi tizenegy (11) korona 60 fillér fizetendő.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:
Negyedévre 2.50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor
Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

Szenzációs találmány.

3956. sz. & Törv. védve. 41. sz. a.

ANTICOL

Paratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huzásrezdnél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. Ehismervény.

Alulírott, a Mayer Ignác körületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összedíltott gyógyszer úgy a saját, mint az erred lovainál meglepő gygyeredményt használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.) **Littke, Oberst a. k.**

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Szechenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosi-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Házasság közvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő úrhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozományokkal. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Czegjelzéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő úrhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismerten jó hírű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-utca 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

56 éves
bécsi hölgy több mint egy millió kor. vagyonnal 40 éven alóli férjet keres. Vallás, vagyon mellékes. Férjet keresnek azonkívül 25 éves kath. k. a. 160.000 kor. 22 éves földbirtokos leánya 300.000 kor. 22 éves török hölgy 100.000, 40 éves evang. özvegy 50.000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy. Komoly házassaladókra díjmentesen felvilágosítást ad Schlesinger. Berlin 18.

Akar Ön szellemes lenni?
Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Akarja a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a „Társalgás Művészete” (Ellenállhatatlanság titka és Szellemzsidrák) rendkívül érdekes könyvet! Megtudja ebből, mint viselkedjen, hogy férfit, nőt, alattvalót és fellebbezőt egyaránt meghódítsa. E könyv korrekciót utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálkon, banketekenél, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Attólkinthető kivonatot, (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétan küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-utca 86.

10%-kal olcsóbb,
mint bárhol, legolcsóbb, legjobban és legnagyobb butorárudak, 320 szababutor a leggyorsabb utat a legfinomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Kristóf-tér 8. I. em.

Gyorsírás
és gyorsgépirás. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-utca 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponta. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan eseti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-utca 12. szám.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkal konzervgyár, Barta József Felka.

Mükedvelők
Által díszlet nélkül is előadható szindarabokról kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld Rényi Károly színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Nép-színház könyvtára, Operaház könyvtára. Mükedvelők, Kabaré kincstár. Vigrecitátor stb. kiadója.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronánál költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.**

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenféle kereskedelmi árucikre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauberczéhez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

+ Soványosság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszere a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testet tesztidomokat nyerne — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készülő levelek minden országban. Dobozonként 1 forint 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-utca 11. II/I. Telefon 156-80.

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bábajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.
Ara 4 korona.
Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-utca 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Pályázatok.
Több száz pályázatot mindenféle szakmából közül az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyen mutatványszám. IX., Üllői-utca 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkal konzervgyár, Barta József Felka.

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat „S. B.” V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kerek.

Singer varrógépek
Kerékpárok, grammofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók **Haban József** Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld.

Friss olcsó hus!
Borjú, marha vagy bárány 5 kg-os postacsomagokban ára 5.— korona. Frankó, Kossárral együtt feladva megrendelhető: **Wolvovics H. M. Bereczna.** 6162

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkal konzervgyár. Barta József, Felka. (Szepes megye.)

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvannossági joggal. Alapította **Markovics Iván** 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégektől s más hirdetésünktől utazó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Nemi bajoknál
hugyosfolyás, tripper, kankonál csak az illés-féle Santalcapulak ezelőtt Larioin Capsulak, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel. Készíti: **Illés Antal** gyógyszerész, Szabadka, és szétküldési főraktár: **Hunnia** gyógyszerész, Erzsébet-körút 56. Budapest.

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Pénzelőleggel
minden levonás nélkül be-raktározó bizományba bu-
tot, zongorát, varrógépet, kerékpárt és mindenemű árucik legjutányosabban, Braun Gáspár Kertész-utca 33. Telefon 46-76

Kitűnő
házikoszt kapható intelligens családnál. Esetleg házonkívül is. V., Sziget-utca 4-6. II. 25.

Butorhitel
legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhatunk, minthogy a kellemetlen bankeljárásokat mellőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig esőkenő összeg után számítunk fel. Butorválaszték a leggyorsabb utat a legdiszesebb kivitelig jótállás mellett. Bővebbet **Liszt István IV., Kristóf-tér 8., I. em. Butorraktár.**

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!
RÁKOSI VIKTOR
A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz
Ára füzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.
Kapható: **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben

Saját gyártmányú fűrdő-
dák 14 kor.-tól feljebb; fűthető
kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvál-
lások mindenféle kúszivattyúk
és házi vízvezeték-berendezése-
ket legolcsóbban áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 51 E.
Telefon 113-46. — Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Acetylén kezi-lámpa
A legnagyobb sötétségben is 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító:
acetylén-lámpa.
Nélfűthetetlen minden vidéki házban. Gyári ára 100 mm-es reflektorral — 4.— K 110 mm-es reflektorral — 6.— K 110 mm. red. korrall masszív kiállításban — 8.— kor., 1 kg. Calc. Carbid 70 orai égésre 50 fillér.
LANG JAKAB ÉS FIA
Budapest, VIII., József-körút 41. Árjegyzék ingyen.

„GENTLEMAN”
írókészelem-alász alapra gyönyörűen himzett monogram harmóniós betűvel 11 cm. nagy darabja 60 fillér.
„NOBLESSE”
írókészelem-alász alapra gyönyörűen himzett monogram harmóniós betűvel 11 cm. nagy darabja 60 fillér.
Berczi D. Sándor
kezimunka nagyiparos Budapest, VI., Dessoigny-utca 5.

Zálogcédulát,
briliánsot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

30 koronaért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szöveteiből **László Sándor** férfiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postátominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 05332

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahazoni és palisander butorok, őr szobák angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 28508

Készpénzért
vagy hitelképes egy-
neknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítottnak, hogy ilyen
olcsón
sehol nem kap modern háló-, bédlő, őr és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg zsúfolt raktárakat, itt jutányosan
vehet
a leggyorsabb utat a legdiszesebb kivitelig minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó cég
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapítottatott 1886-ban

Magyar harzi kanári-tenyésztés D-brecenben.
Ki a madár dalát meg tudja éretni és annak énekét föl tudja bocsátani, kanári tenyésztésben kezesse az felsz. tisztelettel megemrem rendelményeivel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mély hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztésben mindig föltalálható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződom és ha hibás hangú, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelettel rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. A lakás legkedvesebb díszé a szőpen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszertű vezetés alatt álló **Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz.,** gyönyörűen fuvallók, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabjait 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és spórási utasítás ingyen. Számos olcsó- és közönséges birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szétküldési irodája.

50 korona hetibér
vagy 50-60% jutalék mindenkinék, aki az én világhírű ezégtáblám és arum elárusítását átveszi. Vannak közöttük legutolsó njdonságok és versenynélküli tömegesítkek. Eredeti rendelésekkel igazolhatom, hogy képviselőim közül számosan, akik árulmat eddig bevezették, naponta több mint 30 koronát kerestek. A földény már megkezdődött, Felvilágosítás ingyen. A képviselőt fő- és mellékfogalkozásait is gyakorolható. Tudakozódásra elég egy levelező-lap.
ANTON ERUBY, Müglitz
(Morvaország.)

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. kor., Gerlicy-utca 7. sz.
0 iszes butor-album 1 kor.